Drechtsteden

Jaarstukken 2018

Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden

CONCEPT

Versie 3 april 2019

VOORWOORD

De Inhoud staat altijd centraal: werken aan sterke Drechtsteden

U heeft de jaarstukken 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden voor u. Het Drechtstedenbestuur neemt u in dit document mee in de inzet die afgelopen jaar is gepleegd en verantwoordt zich over de besteding van de middelen en de behaalde resultaten. Met dit document kunt u zich een oordeel vormen over de invulling van de kaders en uitgangspunten zoals deze door de Drechtraad zijn vastgelegd in de begroting, zodat u invulling kunt geven aan uw controlerende rol.

De GRD houdt, ook in deze periode waarin veel aandacht uitgaat naar de verbetermogelijkheden van de regionale samenwerking, focus op de inhoudelijke ambities. Ambities die zijn vastgelegd in de Groeiagenda die u als raad in september vaststelde. Maar ook uw ambities in het sociale domein die u in waardevolle raadssessies opnieuw verkend om te komen tot een nieuw regionaal plan Sociaal Domein. Met volop aandacht ook voor slimme, efficiënte en steeds innovatievere aanpakken in onze uitvoeringsorganisaties van waaruit de inhoudelijke beweging wordt ondersteund. Die inhoudelijke opgaven staan nu en in de toekomst voor ons altijd voorop en wij leveren binnen de ons gegeven kaders onze bijdrage aan het krachtiger maken van deze mooie en bijzondere regio.

Vanuit die focus op de inhoudelijke opgave hebben we als bestuur met vier gemeenten na de zomer onze propositie bij het kabinet ingediend, om samen tot een Regio Deal te komen. Helaas heeft dit niet geleid tot toekenning. Hoewel is beoordeeld dat onze Groeiagenda een mooie en samenhangende ambitie voor dit gebied verwoord, ontbrak het ook in het oordeel van de diverse ministeries aan daadwerkelijke concrete lokale uitvoeringsprojecten. Ook is gesteld dat we nog veel meer energie hebben te zetten op het nog krachtiger presenteren van onze gezamenlijke propositie, mét ons bedrijfsleven en onderwijs. We zijn op de goede weg maar daarvoor is een impuls op daadkracht, gezamenlijkheid, overtuiging en trots onmisbaar om echt het verschil te kunnen maken! Veel aandacht ging de afgelopen periode uit naar analyses over de samenwerking in deze regio en hoe de GRD daarin bestuurlijk en organisatorisch past of moet veranderen. En ook de komende maanden staan in het teken van deze veranderingen. Spannende tijden voor een deel van onze medewerkers. Wij zijn er trots op dat ook bij hen altijd die inhoud voorop staat: vanuit een overtuiging dat we met elkaar ons beste beentje voorzetten, vanuit vakmanschap en bevlogenheid voor het vak en vanuit het vertrouwen dat we ook in eventuele nieuwe rollen weer het goede goed kunnen doen, voor deze mooie regio en haar inwoners.

CONCEPT

Inhoud

VOORWOORD **1**

JAARVERSLAG **3**

1. SAMENVATTING 3
1.1. Algemeen *3*
1.2. Beleidsinhoudelijke samenvatting *3*
1.3. Financiële samenvatting *7*
1.4. Voorstel resultaatbestemming per begrotingsprogramma *12*
2. PROGRAMMAVERANTWOORDING 13
2.1. Beleid, bestuur en Regiogriffie *13*
2.1.1. Beleid 13
2.1.2. Bestuur 19
2.1.3. Regiogriffie 21
2.2. Sociale Dienst Drechtsteden *24*
2.2.1. Werk & Inkomen 24
2.2.2. Minimabeleid 31
2.2.3. Wmo 34
2.2.4. Budgetadvies en schuldbemiddeling 41
2.2.5. Apparaatskosten 43
2.3. Bedrijfsvoering *44*
2.3.1. Ingenieursbureau Drechtsteden 44
2.3.2. Servicecentrum Drechtsteden 46
2.3.3. Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden 51
2.3.4. Onderzoekcentrum Drechtsteden 52
2.3.5. Bureau Drechtsteden (CIO office) 54
2.4. Algemene dekkingsmiddelen *56*
2.5. Overhead *56*
2.6. Bedrag heffing vennootschapsbelasting *56*
3. VERPLICHTE PARAGRAFEN 57
3.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing *57*
3.2. Bedrijfsvoering *61*
3.2.1. Algemeen 61
3.2.2. Dienstverlening 62
3.2.3. Informatievoorziening buitenlandse reizen DSB 66
3.3. Onderhoud kapitaalgoederen *66*
3.4. Financiering *67*
3.5. Verbonden partijen *70*
3.6. Rechtmatigheid *74*

JAARREKENING **77**

4.1. Overzicht van baten en lasten en de toelichting *77*
4.2. Wet normering topinkomens *80*
4.3. Balans en toelichting *83*
4.3.1. Balans 83
4.3.2. Waarderingsgrondslagen 85
4.3.3. Toelichting op de balans 87
4.3.4. Niet uit de balans blijkende verplichtingen 96
4.4. SiSa *97*
5. CONTROLEVERKLARING 100
6. VASTSTELLING 100
BIJLAGEN 101

CONCEPT

JAARVERSLAG

1. Samenvatting

1.1. Algemeen

De jaarstukken 2018 bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de samenvatting, de programmaverantwoording en de paragrafen. Dit hoofdstuk geeft inzicht in het gevoerde beleid en het financiële resultaat per programmaonderdeel van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD). De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting worden verklaard.

Het jaarresultaat over 2018 bedraagt in totaal € 140.000 negatief. Het resultaat dat ter bestemming wordt voorgelegd is € 5.000 positief. Op de resultaat-bepalende onderdelen is een resultaat behaald van € 145.000 negatief. Doordat hier met gemeenten op basis van voor- en nacalculatie wordt afgerekend, maakt dit geen onderdeel uit van het resultaat van de GRD waarover resultaatbestemming plaatsvindt. Het totale netto-effect van de 2e bestuursrapportage 2018 GRD voor de gemeenten was € 3,0 miljoen positief.

Hieronder wordt per programmaonderdeel eerst een inhoudelijke samenvatting gegeven. Vervolgens wordt per programmaonderdeel kort het financieel resultaat toegelicht. Tot slot is een voorstel tot resultaatbestemming opgenomen.

1.2. Beleidsinhoudelijke samenvatting

Bureau Drechtsteden
Op 22 februari 2018 is het Berenschotrapport 'Verstandig Versterken' gepresenteerd. Hierin zijn aanbevelingen gedaan om de Drechtsteden te versterken, en als dat niet het gewenste resultaat oplevert, de samenwerking af te bouwen. Om de conclusies en aanbevelingen van het rapport van Berenschot uit te werken is een commissie ingesteld onder leiding van oud-minister, oud-voorzitter van de Tweede Kamer en oud-burgemeester van Den Haag de heer Deetman. De commissie-Deetman, met uit elke gemeente een wethouder en de burgemeester, heeft zich gebogen over de toekomst van de regionale samenwerking. Kort voor de kerstvakantie heeft de commissie een conceptrapport opgeleverd dat ter consultatie naar de zeven gemeenteraden is verzonden.

Op 21 maart 2018 zijn de gemeenteraadsverkiezingen gehouden. In de Drechtstedengemeenten zijn daarna de gemeenteraden geïnstalleerd. Op 17 april 2018 is de Drechtraad geïnstalleerd.

Op 4 september 2018, is het Drechtstedenbestuur door de Drechtraad benoemd. Nieuw in dit Drechtstedenbestuur is dat er twee duo-portefeuilles zijn. Op zowel sociaal als economie zijn twee portefeuillehouders benoemd. De huidige samenstelling van het Drechtstedenbestuur is onder voorbehoud van de verdere uitwerking van de aanbevelingen uit het rapport van rapport Berenschot.

Een belangrijke mijlpaal was het, in de Drechtraad van september, vaststellen van de 'Groeiagenda 2030: Goed leven in de Drechtsteden: Het richtinggevend kader en gezamenlijke ambitie voor de ontwikkeling van dit gebied. De Groeiagenda verwoordt deze regionale ambitie langs drie opgaven: (1) goed wonen, (2) goed werken en (3) goede bereikbaarheid. Daarbij geldt de energietransitie als verbindende opgave. Door dit besluit heeft de regio een gezamenlijk kader om krachtig mee naar buiten te treden. Het Drecht-stedelijke aandeel in de uitvoering ervan verloopt volgens planning en ruim binnen het toegekende budget.

Regiogriffie
De Regiogriffie geeft ondersteuning aan de Drechtraad in brede zin van het woord en op politiek-neutrale basis, zonder aanziens des persoons en met een kleine, maar professionele griffie. In verband met verwachte wijzigingen als gevolg van het advies van de commissie-Deetman, is de vacature voor raadsadviseur niet ingevuld. Voor (een deel van) deze werkzaamheden is gebruik gemaakt van tijdelijke inhuur.

CONCEPT

In 2018 bestonden de werkzaamheden voor de Drechtraad onder andere uit de organisatie van tien Drechtstedendinsdagen, de vergaderingen van commissies van de Drechtraad en de kennismakingsbijeenkomst in mei met de vier gemeenschappelijke regelingen, inclusief alle voorbereidende en administratieve werkzaamheden.

In maart 2018 waren de verkiezingen voor de gemeenteraden. Op 17 april 2018 heeft de Drechtraad afscheid genomen van de vertrekkende leden en zijn de nieuwe leden verwelkomd tijdens een feestelijke bijeenkomst in het Stadhuis van Dordrecht. Op 14 september hebben (Drecht)raadsleden deelgenomen aan het jaarlijkse werkbezoek, waarbij dit keer de dochters van Drechtsteden bezocht werden. De voor 2018 geplande bijeenkomst voor de voorzitters van de Carrousels is doorgeschoven naar 2019, in verband met verwachte wijzigingen als gevolg van het advies van de commissie-Deetman.

Sociale Dienst Drechtsteden
2018 is het jaar dat het economisch goed ging en het aantal inwoners in de bijstand daalde. Onze ambitie was om in de Drechtsteden meer inwoners te laten uitstromen. Die ambitie is gehaald (3,6% ten opzichte van 2,0% in 2017). Bij aanvang van het jaar was de verwachting: een daling van 1%. We zien echter wel dat het naar werk begeleiden van inwoners meer inspanning kost. De groep inwoners die bemiddelen naar werk heeft steeds meer ondersteuning en begeleiding nodig vanwege beperkingen en problematiek. Dit zien we ook terug in de financiële resultaten. Ondanks onze goede prestaties op instroom en uitstroom hebben we nog steeds een fors tekort op de vergoeding die we van het Rijk krijgen voor de bijstand (BUIG). Bij de Wmo en het Minimabeleid zien we hetzelfde beeld: ondanks maatregelen en successen op het vlak van kostenbeheersing, nemen de uitgaven toe en groeit de Rijksvergoeding onvoldoende mee. Wel verwacht het CPB een stijging van het aantal bijstandsgerechtigden.

Populatieverandering leidt tot andere oplossingen voor match op de arbeidsmarkt
Begin 2018 zijn er 6.689 uitkeringsgerechtigden. Het is een steeds grotere uitdaging om de groeiende groep inwoners met problemen te plaatsen op de arbeidsmarkt. Het verleiden van werkgevers is niet voldoende om vraag en aanbod bij elkaar te brengen. Om het aantal succesvolle matches te vergroten hebben wij met werkgevers in werkervaringsprojecten geïnvesteerd om inwoners (weer) arbeidsfit te maken. Zo worden ook inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt beter bemiddelbaar. Onze aanpak is veranderd: meer sensitief voor de specifieke vraag van uiteenlopende doelgroepen zoals jongeren, alleenstaande ouders (met name vrouwen) en inwoners met GGZ-problematiek.

Steeds meer regionale samenwerking binnen sociaal domein
In 2018 zijn we verder ontwikkeld als samenwerkingspartner door te opereren in een regionaal netwerk met maatschappelijke organisaties, onderwijs en werkgevers. Daarbij is de maatschappelijke opgave leidend voor de mate van samenwerking. Vaak komt dit informeel en flexibel tot stand. Daarnaast beschouwen onze stakeholders de SDD steeds vaker als kennispartner. Via stevige samenwerking zijn we beter in staat om onze doelen voor inwoners te realiseren op het gebied van werk, voorkomen en aanpak van schulden, bestrijden van armoede en langer zelfstandig thuis wonen.

Statushouders en inburgering
Voor statushouders hanteren wij een unieke aanpak waarbij klantregisseurs en jobhunters samenwerken om statushouders kort na huisvesting in de Drechtsteden te plaatsen op de startmodule en taalwerkstage. Daarnaast zetten we in op maatwerkcursussen en -trainingen waarmee statushouders meer kans hebben op het vinden van werk. Deze aanpak blijkt succesvol: 108 statushouders met een bijstandsuitkering hebben werk gevonden en 64 zijn uitgestroomd via scholing.

Minimabeleid
Op grond van de in 2017 in de Drechtraad vastgestelde evaluatie minimabeleid, is er per 1 januari 2018 een aantal beleidswijzigingen van kracht gegaan waarmee de inkomensnormen zijn opgerekt en we ook werkende armen ondersteunen. Ook zijn er afgelopen jaar twee adviseurs geldzaken aangesteld, die inwoners van de Drechtsteden meer individuele hulp bieden op het gebied van financieel advies. Een voortzettende trend bij de verschillende minimaregelingen is onder andere de stijging van het aantal toegekende PMB's (persoonlijk minimabudget).

CONCEPT

Wmo
De individuele begeleiding is in 2018 ongewijzigd voortgezet. Tegelijk zijn maatregelen doorgevoerd om de geconstateerde toename in indicaties en de gestegen uitgaven te beteugelen. Deze maatregelen hebben hun effect gehad waarmee de verwachtte kostenstijging van begin 2018 bijna geheel is voorkomen. Uit analyse blijkt dat bij de toenames sprake is van een samenloop van verschillende oorzaken, zoals de toename van zwaardere groepen met een langdurige ondersteuningsvraag die een beroep doen op de Wmo en de actieve marktbenadering van een aantal aanbieders. Hiervoor zijn maatregelen genomen om de groei af te remmen.

Dagbesteding is daarnaast per 1 januari 2018 getransformeerd. Ook hierin werken wij resultaatgericht. Huishoudelijke ondersteuning is ongewijzigd voortgezet. Wel is binnen het kader van de bestuurlijke aanbesteding, een verandertraject ingezet dat medio 2019 tot afronding moet komen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de uitspraken van eind 2018 van de CRvB. Wij werken daarin samen met meerdere partijen waaronder ministerie VWS en grote steden.

Schuldhulpverlening
Met de nieuwe aanpak van vroegsignalering bereiken we meer inwoners. Toch blijft ons bereik beperkt en blijven acties om inwoners vroegtijdig te helpen noodzakelijk. Het aantal onder bewind plaatsingen is de laatste jaren snel gegroeid en dit veroorzaakt oplopende kosten voor de Drechtsteden. Om meer zicht en grip te krijgen op de uitvoering, om de kwaliteit van beschermingsbewind verhogen en de uitgaven vanuit de bijzondere bijstand op termijn te verlagen is in 2018 het instrument Bewindvoering toegevoegd aan het productaanbod van schuldhulpverlening.

Dienstverlening
In 2018 is het nieuwe Werkplein geopend, ter verdere verbetering van de dienstverlening. Het doel van de vernieuwde ontvangstruimte is om voor klanten een ruimte te creëren die een prettig gevoel geeft, waar een meer gelijkwaardig gesprek gevoerd kan worden en die stressverlagend werkt. Tegelijkertijd zijn de nieuwe dienstverleningsprincipes 'in gebruik genomen'; onze dienstverlening is Beleefd, Betrokken, Betrouwbaar, Begrijpelijk en Behulpzaam (de 5 B's). Alle medewerkers met Klantcontact zijn hierop getraind in 2018.

Bereiken we de gewenste effecten? Ja, zo blijkt uit de klanttevredenheidsmetingen in 2018. Klanten waarderen het Werkplein met een 8,2 ruim boven onze norm van 7,5. De totale dienstverlening van de SDD werd in 2018 gewaardeerd met een 7,5.

Ingenieursbureau Drechtsteden
Het jaar 2018 stond voor het Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) in het teken van de verdere ontwikkeling van onze centrale visie: 'het IBD is de schakel tussen de publieke opdrachtgevers en private marktpartijen'. Dit uitte zich door het inzetten van kennis en kwaliteiten van het IBD om de publieke opdrachtgeversrol in te vullen. De kwaliteit van het IBD is verbeterd en geborgd door het certificeren van het kwaliteit managementsysteem volgens de ISO standaard 9001-2015.

Wij zijn de betrouwbare partner als het gaat om oplossingen van civieltechnisch vraagstukken. Daarnaast zoeken wij de verbinding met de gezamenlijke opgaven in de regio. Wij zijn een essentiële schakel tussen de gemeentelijke opgaven en de uitvoering door de markt.

Servicecentrum Drechtsteden
Voor gemeenten en regionale overheden in de Drechtsteden is het Servicecentrum Drechtsteden (SCD) dé motor achter eigentijdse en doelmatige bedrijfsvoering. Het SCD bundelt de krachten binnen de Drechtsteden, daardoor doet het SCD de bedrijfsvoering slim, voordelig en innovatief.

Het SCD wilt dat klanten bewust voor haar kiezen. Dat ze blij worden van het SCD en het SCD zien als een onmisbare schakel. Om deze ambitie te realiseren, werkt het SCD toe naar vier strategische mijlpalen:

1. de dienstverlening van het SCD voldoet aan wat de klant verwacht en sluit aan op actuele ontwikkelingen;
2. de organisatie en systemen van het SCD zijn zo ingericht dat alle klantvragen optimaal kunnen worden beantwoord;
3. de medewerkers van het SCD beschikken over vakmanschap, hebben pit en weten wat de klant wil;

CONCEPT

4. het SCD heeft een goede reputatie en staat bij onze klanten op het netvlies.

De organisatie werkt aan een nieuwe verhouding met klanten. De vraag en verwachtingen van klanten zijn voor het SCD aanleiding om haar strategische mijlpalen aan te scherpen. Daarom heeft het SCD twee leidende principes toegevoegd:

- uitmuntende operatie;
- klantnabijheid.

'Going concern' taken voert het SCD uit volgens afspraak, met een consistente kwaliteit.

Daarnaast richtte het SCD zich in 2018 op de volgende onderwerpen:

- de implementatie van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren is gestart;
- samen met MT- Middelen wordt invulling gegeven aan de bedrijfsvoeringstrategie;
- het speerpunt 'goed werkgeverschap' uit de strategische bedrijfsvoeringsagenda is vertaald in een regionale aanpak en agenda;
- het transitieplan ICT Verandert! en het jaarplan 2019 zijn bestuurlijk vastgesteld;
- met de klanten implementeerde het SCD de verplichtingen uit de AVG;
- na de invlechting in 2017 maakt de gemeente Hardinxveld-Giessendam volledig onderdeel uit van het klantenbestand van het SCD.

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden

Inmiddels zijn de jaarrekeningcijfers voor het uitvoeren van de belangrijkste lokale heffingen aan de deelnemende gemeenten verzonden. Voor het belastingjaar 2018 wordt € 120 miljoen aan reguliere belastingopbrengsten gegenereerd. De uitgebreide verantwoordingen hierover zijn onderdeel van de jaarrekeningen van de deelnemende gemeenten.

Een belangrijke opgave dit jaar betreft de nieuwe waarderingsinstructie bij de uitvoering van de Wet WOZ. Waar eerst de inhoud van het vastgoed een belangrijke parameter was voor de taxateurs, is dat nu de gebruiksoppervlakte geworden. Dat betekent dat voor al het vastgoed in de regio de dataset, die gebruikt wordt bij de waardering, moet worden aangepast. Deze wijziging was niet voorzien. Bij de behandeling van de 1e bestuursrapportage 2018 is besloten de kosten hiervan in 2018 uit de bedrijfsreserve van de Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) te dekken (DR 3 juli 2018).

In februari 2017 is bij het secretariaat van de Waarderingskamer een ‘plan van aanpakken’ ingediend met als doel in 2018 een hogere kwalificatie te bereiken. Hoewel op diverse onderdelen verbeteringen zijn bereikt, zijn de GBD-inspanningen helaas toch onvoldoende gebleken en volgde zelfs een afwaardering, met als oordeel 'moet op punten verbeterd worden'. Inmiddels is in afstemming met de Waarderingskamer een 'plan van aanpak 2.0' ingediend. Over de voortgang en resultaten wordt vanaf mei dit jaar maandelijks aan de Waarderingskamer gerapporteerd.

De extra inspanningen voor het uitvoeren van de Wet WOZ veroorzaakte een extra druk op de lasten van de GBD. Per saldo is een tekort op de lopende begroting ontstaan.

De samenwerkingsafspraken over de geo-voorzieningen die de GBD met de gemeenten zijn aangegaan zijn ook in 2018 naar behoren uitgevoerd. Wel blijft het wenselijk de dienstverlening op dit gebied binnen het Drechtstedennetwerk te synchroniseren.

Onderzoekcentrum Drechtsteden

De organisatorische nabijheid van de GBD heeft het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) extra kansen gegeven om een actief netwerkpartner te worden via het Smart Data Center. De centrale gegevens die nodig zijn voor de belastingheffing en de ruimtelijke informatievoorziening zijn voor analyse en onderzoek direct beschikbaar. De ondersteuning die het OCD ook binnen deze context het Drechtstedennetwerk kan bieden heeft in 2018 vorm gekregen.

Om tot de besparingen te komen waartoe het Drechtstedenbestuur op 16 juni 2016 heeft besloten, zijn ook in 2018 forse maatregelen genomen. Wij noemen hier de afbouw van de formatie en het invlechten van de begroting OCD/ GBD per 1 januari 2019. Met de afbouw van de formatie is eerst dit jaar gestart. Dit heeft geleid tot een aanzienlijke reductie van de lasten, vooral in het laatste kwartaal 2018. Extra inspanningen zijn te melden op het gebied van het sociaal domein en de Groeiagenda.

CONCEPT

1.3. Financiële samenvatting

Het jaarresultaat bij de jaarrekening 2018 bedraagt € 140.000 negatief. In onderstaande tabel is per programmaonderdeel weergegeven wat het resultaat is. Vervolgens worden de (grootste) afwijkingen toegelicht. Voor een uitgebreide analyse per programma verwijzen wij u naar hoofdstuk 2.

(bedragen x € 1.000)

Jaarresultaat 2018	Resultaatbestemming	Resultaatbepaling	Totaal resultaat	Paragraaf
Beleid en bestuur	**5**	**-5**	**-**	
Beleid	5	-7	-2	2.1.1. Beleid
Bestuur	-	2	2	2.1.2. Bestuur
Regiogriffie	**-**	**39**	**39**	2.1.3. Regiogriffie
Sociale Dienst	**-**	**58**	**58**	
Werk & Inkomen	-	-1.570	-1.570	2.2.1. Werk & Inkomen
Minimabeleid	-	402	402	2.2.2. Minimabeleid
Wmo	-	978	978	2.2.3. Wmo
Budgetadvies en schuldbemiddeling	-	57	57	2.2.4. Budgetadvies en schuldbemiddeling
Apparaatskosten	-	191	191	2.2.5. Apparaatskosten
Bedrijfsvoering	**-**	**-237**	**-237**	
Ingenieursbureau	-	-	-	2.3.1. Ingenieursbureau Drechtsteden
Servicecentrum	-	-160	-160	2.3.2. Servicecentrum Drechtsteden
Gemeentebelastingen	-	-85	-85	2.3.3. Gemeentebelastingen Drechtsteden
Onderzoekcentrum	-	-	-	2.3.4. Onderzoekcentrum Drechtsteden
Cio-office	-	8	8	2.3.5. ClO office
Totaal	**5**	**-145**	**-140**	

Toelichting:

Resultaatbestemming
De Drechtraad neemt een besluit over de bestemming van het resultaat in verband met budgetoverheveling van de Groeiagenda (DR 4 december 2018). Niet-bestede budgetten van de Groeiagenda kunnen tot een voordelig resultaat leiden bij de jaarrekening. Aan de Drechtraad kan worden voorgesteld om het benodigde budget bij de bestemming van het rekeningresultaat in het volgende jaar opnieuw ter beschikking te laten stellen.

Resultaatbepaling
Bij de andere programmaonderdelen is sprake van resultaatbepaling (DR 4 december 2018). Bij deze onderdelen worden de vaste financieringsafspraken, inclusief de afrekening met de gemeenten, reeds in de jaarrekening verwerkt, bij wijze van resultaatbepaling. Er is dan dus geen te bestemmen resultaat meer. De met de gemeenten af te rekenen bedragen worden als schuld of als vordering op de balans van de GRD opgenomen. Gemeenten nemen lokaal dezelfde bedragen, maar dan gespiegeld, in hun balans op.

Bureau Drechtsteden
Bureau Drechtsteden (BDS) heeft drie begrotingsonderdelen, (1) het onderdeel Beleid waarin de Groeiagenda is ondergebracht, (2) het onderdeel Bestuur waarin Bestuursondersteuning en Staftaken zijn ondergebracht en (3) het onderdeel CIO office van het programma Bedrijfsvoering.

Het budget van de Groeiagenda geeft een positief resultaat van € 5.000. Voorgesteld wordt om dit resultaat via resultaatbestemming af te rekenen met de gemeenten. Het overige deel van de begroting van BDS geeft een klein positief resultaat van € 3.000 en wordt via resultaatbepaling afgerekend met de gemeenten.

Regiogriffie
De Regiogriffie heeft de haar toegekende budgetten niet geheel besteed. Het niet-bestede budget van de Regiogriffie ter grootte van € 39.000 wordt via resultaatbepaling afgerekend met de gemeenten.

CONCEPT

Sociale Dienst Drechtsteden

(bedragen x € 1.000)

Taak-veld	Programma	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking			Mutatie Reserve (bestemming)	Fin. Effect gemeenten (bepaling)
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo		
	Werk & Inkomen	**142.236**	**148.188**	**5.952**	**143.104**	**147.486**	**4.382**	**868**	**-702**	**-1.570**	**0**	**-1.570**
6.3	Inkomensondersteuning	103.313	103.313	0	103.999	102.665	-1.334	686	-648	-1.334	0	-1.334
6.5	Participatie	7.085	11.771	4.686	7.148	11.907	4.759	63	136	73	0	73
6.4	WSW	31.458	32.424	966	31.577	32.234	657	119	-190	-309	0	-309
6.5	Impuls statushouders	380	680	300	380	680	300	0	0	0	0	0
	Minimabeleid	**10.388**	**10.906**	**518**	**10.054**	**10.974**	**920**	**-334**	**68**	**402**	**0**	**402**
div	Minimabeleid	6.116	6.494	378	5.774	6.563	789	-342	69	411	0	411
6.3	Bewindvoering	2.540	2.680	140	2.529	2.680	151	-11	0	11	0	11
6.3	Maatwerkvoorz. Inkomenssteun CZG	1.732	1.732	0	1.751	1.731	-20	19	-1	-20	0	-20
	Wmo	**52.227**	**52.227**	**0**	**50.397**	**51.375**	**978**	**-1.830**	**-852**	**978**	**0**	**978**
6.71	Huishoudelijke ondersteuning	16.230	16.230	0	15.412	15.599	187	-818	-631	187	0	187
6.71	Huishoudelijke Hulp Toelage (reserve)	1.268	1.268	0	1.100	1.268	168	-168	0	168	0	168
6.6	Hulpmiddelen	3.420	3.420	0	3.234	3.370	136	-186	-50	136	0	136
6.71	Begeleiding en kortdurend verblijf	23.794	23.794	0	23.382	23.794	412	-412	0	412	0	412
6.71	Vervoer	7.268	7.268	0	7.231	7.306	75	-37	38	75	0	75
7	- Innovatiereserve Leertuinen	247	247	0	38	38	0	-209	-209	0	0	0
	Budgetadvies en schuldbemiddeling	**120**	**120**	**0**	**63**	**120**	**57**	**-57**	**0**	**57**	**0**	**57**
6.71	Budgetadv. & schuldbem.	120	120	0	63	120	57	-57	0	57	0	57
	Apparaatskosten	**42.134**	**35.664**	**-6.470**	**42.198**	**35.919**	**-6.279**	**64**	**255**	**191**	**0**	**191**
div	Apparaatskosten	24.207	35.664	11.457	22.651	35.877	13.226	-1.556	213	1.769	0	1.769
0.4	Overhead	17.927	0	-17.927	19.547	42	-19.505	1.620	42	-1.578	0	-1.578
	Totaal	**247.105**	**247.105**	**0**	**245.816**	**245.874**	**58**	**-1.289**	**-1.231**	**58**	**0**	**58**

De SDD laat een positief resultaat zien van € 58.000. De werkelijke lasten in 2018 zijn per saldo nagenoeg gelijk aan de actuele begroting zoals deze bij de 2e bestuursrapportage 2018 is vastgesteld.

Het jaarresultaat van de uitvoering van de Wmo wordt op een later moment definitief. Dit, omdat de realisatiecijfers Wmo nog in concept zijn. Definitieve cijfers van de zorgverleners zijn eind maart 2019 beschikbaar. Om dit onderscheid te duiden is de Wmo geel gemarkeerd in de tabellen. Op dit moment voorzien we, op basis van cijfers november, een voordeel van € 978.000 op het onderdeel Wmo.

Hierna worden de belangrijkste financiële ontwikkelingen per programma nader toegelicht.

Werk & Inkomen

Inkomensondersteuning

In 2018 hebben de feitelijke uitgaven aan bijstandsuitkeringen geleid tot een tekort van € 6,3 miljoen ten opzichte van de Rijksvergoeding. In de 2e bestuursrapportage 2018 was geprognosticeerd dat er een tekort was van € 4,9 miljoen (inclusief de Vangnetuitkering over het boekjaar 2017). Het feitelijke tekort is € 1,3 miljoen hoger. Het hogere tekort wordt vooral veroorzaakt doordat steeds meer mensen met een loonkostensubsidie (dus met arbeidsbeperking) uitstromen uit de bijstand en de stijging van de uitkeringslasten voor de doelgroep ouderen met een bijzondere uitkering IIB (IOAW,IOAZ,BBZ). Gedeeltelijk zullen we worden gecompenseerd worden op basis van de Vangnetregeling, echter deze zal in 2019 zijn beslag krijgen. De definitieve aanvraag moet voor half augustus 2019 bij het ministerie worden ingediend.

Participatie

De gerealiseerde baten Participatie zijn gebaseerd op de meicirculaire 2018. De verhoging van € 0,23 miljoen bij de septembercirculaire is niet bij de gemeenten opgehaald omdat het budget toereikend was. De inleenvergoedingen op detacheringen Participatiewet werden begroot op € 1,2 miljoen. Hiervan is € 1,34 miljoen gerealiseerd. Daar staat tegenover dat de lasten op detacheringen ook hoger zijn. Per saldo een positief resultaat van € 73.000. Dit bedrag wordt, conform de financieringsafspraken, afgerekend met de gemeenten.

Wsw
Als gevolg van de herziene begroting Sw met Drechtwerk is er een nadelig resultaat Wsw van € 309.000. Dit wordt veroorzaakt door meerkosten loonsuppletie begeleid werken, waarvoor minder budget beschikbaar is en een lagere omzet van de detacheringen Sw. Daarnaast is er door Drechtwerk minder bijgedragen aan apparaatslasten waardoor er een stijging van € 0,45 miljoen op apparaat is. De herziene begroting levert Drechtwerk echter een voordeel op van € 0,43 miljoen. Daarmee feitelijk voor de Drechtsteden een budgettaire verschuiving.

Impuls Statushouders
De realisatie van de financiën is in lijn met de begroting. Conform afspraak zijn de meerkosten Impuls Statushouders gefinancierd uit het Participatiebudget. Het betreft een bedrag van € 0,5 miljoen.

Minimabeleid
Minimabeleid
Het positieve resultaat op het minimabeleid is € 411.000 en wordt vooral veroorzaakt door:

- lagere lasten van € 160.000 bij SMS kinderfonds, omdat er minder gebruik van de regeling is gemaakt dan beoogd;
- lagere lasten algemene voorzieningen en individuele uitgaven van € 200.000 als gevolg van de daling van het aantal toekenningen individuele bijzondere bijstand;
- hogere lasten op het onderdeel kinderopvang van € 40.000 als gevolg van hogere uitgaven sociaal medische indicaties kinderopvang.

Bewindvoering
De werkelijke lasten zijn nagenoeg conform de begroting, zoals vastgesteld bij de 2e bestuursrapportage 2018. Per saldo € 11.000 een positief resultaat op dit onderdeel.

Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten
Het nadelige resultaat maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten van € 20.000 wordt op basis van solidariteit naar rato van de inleg met de gemeenten afgerekend.

Wmo
Het jaarresultaat van de uitvoering van de Wmo is nog niet bekend. Daarom zijn bovenstaande cijfers voorlopige cijfers. Definitieve cijfers van de zorgverleners zijn eind maart beschikbaar. Op dit moment voorzien we, op basis van cijfers november 2018, een voordeel van circa € 1 miljoen. De definitieve cijfers kunnen afwijken.

De financiële doelstelling voor de begroting 2018 was dat de taken en ambities binnen het budgettaire kader worden uitgevoerd. Deze doelstelling is gehaald. Het saldo op de gerealiseerde baten en lasten bedraagt € 1 miljoen positief ten opzichte van de huidige begroting 2018 (stand 2e bestuursrapportage 2018). Dit bedrag is inclusief het resultaat op de huishoudelijke hulp toelage van € 0,2 miljoen.

Huishoudelijke ondersteuning
Het resultaat op het onderdeel huishoudelijke ondersteuning bedraagt € 0,2 miljoen positief. De aangekondigde stijging van de lasten als gevolg van de nieuwe cao huishoudelijke hulpen zal pas vooral in 2019 merkbaar zijn. De lasten zijn hierdoor minder hard dan aanvankelijk werd voorzien. Dit positieve resultaat komt boven op de € 0,5 miljoen waarmee de begroting 2018 bij de 1e bestuursrapportage 2018 neerwaarts is bijgesteld.

Huishoudelijke Hulp Toelage
Op de huishoudelijke hulp toelage bedraagt het resultaat ook € 0,2 miljoen ten opzichte van de 2e bestuursrapportage 2018. Dit resultaat wordt afgerekend met gemeenten op basis van de verhouding van het Rijksbudget huishoudelijke ondersteuning (integratie-uitkering Wmo). De in 2018 gemaakte kosten voor de gemeente Hardinxveld-Giessendam worden, conform afspraak, afzonderlijk in rekening gebracht.

Hulpmiddelen
Het resultaat op het onderdeel Hulpmiddelen (de rolstoelen en woonvoorzieningen) bedraagt € 0,1 miljoen positief.

Begeleiding
Het onderdeel Begeleiding sluit jaar 2018 af met een positief resultaat van € 0,4 miljoen. Tegenover dit positieve resultaat staat een verhoging van de begroting met € 2,1 miljoen bij de

CONCEPT

1e bestuursrapportage 2018, waarvan € 0,5 miljoen bij de 2e bestuursrapportage 2018 weer is teruggegeven. Per saldo zijn daarmee de lasten met € 1,2 miljoen gestegen. De hogere lasten zijn het gevolg van een sterke toename van het aantal en de zwaarte van de indicaties individuele begeleiding.

Vervoer
Als gevolg van een sterke toename van het aantal klanten met een indicatie voor de Drechthopper en een hoger gebruik van de Drechthopper is bij de 1e bestuursrapportage 2018 de begroting voor de vervoersvoorzieningen met € 0,6 miljoen naar boven bijgesteld. Het uiteindelijke resultaat bij de jaarrekening bedraagt € 0,1 miljoen positief.

Innovatiereserve Leertuinen
In 2018 is € 38.000 uitgeven aan innovatieprojecten Leertuinen. De innovatiereserve leertuinen is regionaal geld, bestemd voor innovaties in het sociale domein die samen met externe partijen als VGZ, Yulius en anderen worden geïnitieerd. In 2019 lopen nog een aantal projecten door. Na afloop hiervan wordt opnieuw bezien door de regionale stuurgroep of de innovatiereserve Leertuinen kan worden ingezet voor spoor drie van het plan sociaal domein, het innovatiespoor voor de gezamenlijkheid van gemeenten en GRD/ SDD.

Budgetadvies en Schuldbemiddeling
De kosten van budgetadvies en schuldbemiddeling zijn begroot op € 120.000. In 2018 is er circa € 63.000 uitgegeven op het beschikbare budget. De gemaakte kosten hebben met name betrekking op het genereren van bekendheid en de doorontwikkeling van schuldhulpverlening in de Drechtsteden (communicatie, onderzoek, externe audits en kennisuitwisseling). De doorontwikkeling van vroegsignalering is in de loop van 2018 gestart, waardoor het budget niet volledig is benut.

Apparaatskosten
Op de totale apparaatskosten is een voordeel van € 191.000 gerealiseerd en daarmee nagenoeg gelijk aan het resultaat gemeld ten tijde van de 2e bestuursrapportage 2018.

Op de salarislasten is een voordeel te zien. Dit komt onder andere doordat bepaalde functies moeilijk te vervullen bleken en hierop personeel is ingehuurd. Het voordeel op de salarislasten is daarmee gebruikt om de inhuur van externen te dekken. Echter vanuit het beschikbare budget was door een lagere instroom in de bijstand ook minder begeleiding van klanten nodig, waardoor de inhuur lager was dan verwacht.

In het najaar van 2018 en voorjaar van 2019 heeft een verbouwing plaatsgevonden, waardoor er meer kosten op de overhead drukken. De verbouwing heeft als doel gehad het achterstallig onderhoud weg te werken en alle medewerkers onder één dak te huisvesting. Medewerkers van de SDD werken nu meer volgens het concept 'het nieuwe werken'. De norm van aantal werkplekken per fte is van circa 1 naar circa 0,9 verlaagd. Tegelijkertijd is er geïnvesteerd in de ICT-ondersteuning van medewerkers en de verdere verbetering van onze dienstverlening.

Ingenieursbureau Drechtsteden
In 2018 heeft het IBD, in lijn met de vastgestelde begroting, een financieel resultaat behaald van nihil. Op grond van projectopdrachten en gerealiseerde projecturen wordt omzet gerealiseerd. Per 2017 is (na vaststelling in het bestuurlijk overleg) een nieuwe verrekensystematiek ingevoerd binnen de organisatie, waarbij verwachte positieve exploitatieresultaten aan de eigenaren (in 2018: Dordrecht, Zwijndrecht en Hardinxveld-Giessendam) terugvloeien naar de civieltechnische projecten in de vorm van een korting op het uurtarief. Hoe meer productie wordt gerealiseerd des te meer korting op het uurtarief verstrekt kan worden. Gezien de omvangrijke productie in 2018 kon totaal € 1,3 miljoen korting terugvloeien naar de eigenaren (2017: € 0,7 miljoen).

Eind 2016 is de voorziening frictiekosten van het IBD geharmoniseerd met de bestaande voorzieningen frictiekosten van andere GRD-dochters. Dit leidde destijds tot een forse dotatie aan deze voorziening. Deze dotatie is gefinancierd uit een gevormde negatieve frictiereserve IBD. Het IBD heeft beleid gemaakt om deze reserve in maximaal drie jaar aan te zuiveren. In 2018 heeft de laatste aanzuivering voor € 366.000 plaats gevonden. Na de aanzuivering is de stand van de reserve per ultimo 2018 nihil.

CONCEPT

Servicecentrum Drechtsteden
Ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting 2018[1], heeft het SCD het jaar afgesloten met een negatief resultaat. Het resultaat van het SCD over heel 2018 bedraagt € 160.000 negatief. Het resultaat 2018 heeft een incidenteel karakter en wordt veroorzaakt door:

a. hogere (materiële) lasten ter grootte van € 137.000. Deze afwijking wordt met name veroorzaakt door uitgaven voor organisatieontwikkeling in 2018 en hogere lasten in verband met hogere inhuurtarieven door krapte op de arbeidsmarkt;
b. dotatie voorzieningen frictiekosten ter grootte van € 23.000. De hoogte van de voorzieningen frictiekosten wordt bij jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening opnieuw vastgesteld. Over 2018 is er een vrijval vanuit de frictievoorzieningen van € 23.000.

In paragraaf 2.3.2. 'Programmaverantwoording SCD' wordt uitgebreider ingegaan op het behaalde resultaat.

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden
De GBD laat bij de afsluiting van dit jaar aanmerkelijk hogere lasten en baten zien dan actueel begroot (2e bestuursrapportage 2018). Het leeuwendeel hiervan wordt veroorzaakt door de toename van landmeetkundige en ICT-gebonden activiteiten. Deze activiteiten zijn overigens per saldo neutraal.

Extra activiteiten bij de belastingheffing (hondencontrole, BIZ, precario, reclamebelasting) kunnen dit jaar gedekt worden uit de meeropbrengsten uit aanmaningen en dwangbevelen. De werkzaamheden rond de Wet WOZ veroorzaken een tekort op de actuele begroting. Het gaat hier om een bedrag van per saldo € 85.000 (resultaatbepaling).

Onderzoekcentrum Drechtsteden
Ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting 2018, heeft het OCD het jaar afgesloten met een resultaat van nihil. Bij de 2e bestuursrapportage 2018 is uitgegaan van een aanvullende dienstverlening van € 250.000. De totale opdrachtenportefeuille is echter lager dan begroot. Dat resulteert in lagere lasten, maar vanzelfsprekend ook in lagere opbrengsten.

CONCEPT

[1] 2e bestuursrapportage 2018 GR Drechtsteden.

1.4. Voorstel resultaatbestemming per begrotingsprogramma

Het te bestemmen resultaat bij de jaarrekening 2018 bedraagt € 5.000. In onderstaande tabel is per programmaonderdeel weergegeven wat het te bestemmen resultaat is; of het voorstel een mutatie in een reserve met zich mee brengt of dat wordt voorgesteld om het resultaat met gemeenten af te rekenen.

(bedragen x € 1.000)

Begrotingsprogramma	Saldo	Reserves		Afrekenen met gemeenten
		Toevoegen	Onttrekken	
Bureau Drechtsteden - Beleid				
Beleid (Groeiagenda)	5	-	-	5
Totaal	**5**	**-**	**-**	**5**

Toelichting:

De Drechtraad neemt een besluit over de bestemming van het resultaat in verband met budgetoverheveling van de Groeiagenda. Niet-bestede budgetten van de Groeiagenda kunnen leiden tot een voordelig resultaat bij de jaarrekening. Aan de Drechtraad kan worden voorgesteld om het benodigde budget bij de bestemming van het rekeningresultaat in het volgende jaar opnieuw ter beschikking te laten stellen. Ook kan worden voorgesteld om een positief resultaat op het budget van de Groeiagenda af te rekenen met de gemeenten via resultaatbestemming. Het resultaat van het onderdeel Groeiagenda bedraagt incidenteel € 5.000. Voorgesteld wordt om dit uit te keren aan de gemeenten.

In onderstaande tabel zijn de af te rekenen bedragen per gemeente opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

	Te verdelen	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	Hendrik-Ido-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Sleutel
Beleid (Groeiagenda)	5	-	2	-	-	1	-	1	Inwoners
Totaal	**5**	**-**	**2**	**-**	**-**	**1**	**-**	**1**	

CONCEPT

2. Programmaverantwoording

2.1. Beleid, bestuur en Regiogriffie

Voor de programmaverantwoording dient het bij de begroting vastgestelde beleid als uitgangspunt. Per programma wordt ingegaan op de drie 'w-vragen':

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

2.1.1. Beleid

Wat hebben wij bereikt en gedaan?

Algemeen
De Drechtraad heeft in september 2018 de 'Groeiagenda 2030: Goed leven in de Drechtsteden' vastgesteld als richtinggevend kader en gezamenlijke ambitie voor de ontwikkeling van dit gebied. De Groeiagenda verwoordt deze regionale ambitie langs drie opgaven: (1) goed wonen, (2) goed werken en (3) goede bereikbaarheid. Daarbij geldt de energietransitie als verbindende opgave. Door dit besluit heeft de regio een gezamenlijk kader om krachtig mee naar buiten te treden. Wij lichten toe wat we het afgelopen jaar hebben gedaan en welke resultaten, in proces en op inhoud, we hiermee hebben behaald.

Wonen
In december 2017 is de regionale *Woonvisie* vastgesteld. In het verslagjaar 2018 is een aanzet gegeven voor de uitvoering hiervan, onder meer via een aantal van de hiernavolgende activiteiten.

Woningbouwprogramma
De provincie Zuid-Holland heeft de Drechtsteden verzocht om jaarlijks over de voortgang van de Woonvisie Drechtsteden inclusief de toekomstige woningbouwprogrammering te rapporteren. Daarom is er een voortgangsrapportage Woonvisie opgesteld en vervolgens verstuurd naar Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. In een begeleidende brief verzocht het DSB om in 2019 het gesprek aan te gaan over verfijning van de woningbouwprogrammering.

Onderzoek samenwerking corporaties - gemeenten
In de Drechtsteden zijn al meerdere jaren regionale prestatieafspraken gemaakt met woningcorporaties en huurdersraden (de zogenaamde PALT-afspraken). Deze afspraken worden nu herijkt: Wat is de veranderende rol van de gemeenten? Welke prestatieafspraken maken we lokaal en welke zijn dan gemeenschappelijk? Hoe organiseren we dit dan? Wat is de rol van de samenwerkende gemeenten, corporaties en huurdersraden? De resultaten zijn in de eerste helft van 2019 inzetbaar.

Wijziging uitvoering urgentieregeling
Stichting Woonkeus waarin de woningcorporaties samenwerken bij de woonruimteverdeling beëindigt de werkzaamheden. De uitvoering van de voorrangsregeling die hiervan een onderdeel vormt wordt per uiterlijk 1 juli 2019 overgedragen aan de gemeenten. In het verslagjaar zijn hiervoor voorbereidingen getroffen; bestuurlijke besluitvorming vindt in het eerste kwartaal van 2019 plaats.

Onderzoek flexwonen
In samenwerking met het ministerie van BZK en Platform 31 is onderzoek verricht naar de omvang en samenstelling van het toenemende aantal 'flexwoners' in de Drechtsteden. Dit zijn verschillende doelgroepen zoals studenten, expats, uitstroom uit maatschappelijke opvang en beschermd wonen en arbeidsmigranten. De grootste doelgroep hierbinnen is 'arbeidsmigranten'. Een belangrijk deel hiervan is nu gehuisvest in bestaande woningen en wijken. De druk hierop zal, bij ongewijzigd beleid, toenemen, omdat deze doelgroep jaarlijks groeit met, naar schatting, 10%.

CONCEPT

Werken

Economiestimulering

Het *MKB-katalysatorfonds* stimuleert en ondersteunt de concretisering van innovatieve ideeën van startende bedrijven en MKB'ers, gevestigd in de Drechtsteden, voor de (maritieme) maakindustrie en Smart Industry in de eerste fasen van product- en innovatieontwikkeling. In totaal zijn er tussen 2016 en 2019, 39 aanvragen behandeld waarvan er 19 gehonoreerd zijn. Om de bekendheid van het fonds te vergroten is op 23 mei 2018 samen met InnovationQuarter en de Rabobank een 'innoveren en investeren' bijeenkomst georganiseerd in de Duurzaamheidsfabriek. Voor dit event is ook een financieringsgids opgesteld.

Dare2cross is doorontwikkeld tot een aanpak die de afgelopen jaren in nauwe samenwerking met InnovationQuarter in de praktijk is gebracht. Experts uit verschillende disciplines en sectoren komen samen om slimme oplossingen te verzinnen voor nieuwe uitdagingen. Dare2Cross verbindt bedrijven die elkaar in hun dagelijkse omgeving (waarschijnlijk) niet zouden ontmoeten rond concrete innovatievragen. *Dare2Cross Smart Production | Workforce of the future* is in 2018 van start gegaan. Samen met bedrijven en experts wordt toegewerkt naar de afsluitende bijeenkomst op 20 februari 2019.

Op de Campus Leerpark zijn de ontwikkelingen rondom het *innovatiemilieu* voortgezet. De plannen voor de Maakfabriek en het entreegebouw voor de Campus Leerpark worden verder uitgewerkt. De Provincie heeft hierop een bijdrage toegezegd van € 3 miljoen. Een aantal jonge, hoog-innovatieve bedrijven wilde al graag neerstrijken op het Leerpark. Daarvoor zijn inmiddels twee tijdelijke Maakhallen geplaatst, waar de betrokken bedrijven hun intrek hebben genomen in de overbrugging naar de nieuwe Maakfabriek. Daarmee willen we nu al start ups die passen in ons regionaal Smart Industry profiel aan onze regio verbinden en faciliteren in de toekomstige ontwikkeling en vestiging op onze werklocaties. De verwachting is dat in 2020 gestart kan worden met de realisatie van de Maakfabriek.

Vanuit *Maritime Delta* is in 2018 de Maritime Delta Monitor gepresenteerd. Ook is er een symposium over de toekomst van de baggerindustrie georganiseerd en heeft het Binnenvaart Centre of Excellence een kwartiermakers bijdrage ontvangen. Tot slot heeft een aantal idee-cafés en andere bijeenkomsten voor versterking in het maritieme netwerk gezorgd.

DSB heeft in juni gevraagd om de promotie van de regio naar marktpartijen een verzakelijkingsslag te geven. DEAL! en Dordrecht Marketing hebben deze uitdaging opgepakt en werden hierin ondersteund door de Erasmus Universiteit Rotterdam. Gekozen is om de communicatie in te richten op helder gedefinieerde product-markt-combinaties (PMC's).

Doel van de *PMC Smart Industry Region* is de identiteit van de regio als hoogwaardig technologiegebied te versterken. De gedachte is dat er in de - breed gedefinieerde - Drechtsteden regio een concentratie van hoogwaardige maakindustrie bevindt. Onze bedrijven zetten wetenschappelijke, technologische inzichten om in tastbare producten en hoogwaardige diensten. De producten vinden hun weg op de wereldmarkten en zorgen op hun beurt weer voor hoogwaardige werkgelegenheid. Niet alleen bij de grote spelers. In de regio bevinden zich ook honderden kleinere en middelgrote ondernemingen. Groot en klein vormen samen een slimme toeleveringsketen, die internationaal goed staat aangeschreven. Succesvol, maar tegelijkertijd onvoldoende zichtbaar. Het is de ambitie om onze bijzondere toegevoegde waarde beter op het netvlies te krijgen bij overheid, bedrijfsleven en de werknemers van de toekomst.

De andere PMC binnen het domein Werken is *Rotterdam Maritime Capital of Europe*. Vorig jaar heeft de Rotterdam Maritime Board, samen met het regiobestuur, de ambitie uitgesproken om de Rotterdamse regio nationaal en internationaal op de kaart te zetten als de maritieme hoofdstad van Europa. Doelstelling is meer business en economische activiteiten te genereren voor Rotterdam en de regio. De campagne ‘Maritime Capital of Europe’ is inmiddels gelanceerd. Gezien de wereldwijde bekendheid van Rotterdam hebben de Drechtsteden zich achter dit merk geschaard. Dat leidde reeds in 2018 tot succesvolle activiteiten, zoals de internationale lancering in Hamburg, waar met minimale middelen maximale exposure werd bereikt. Er tekent zich zowel in Rotterdam als in de Drechtsteden draagvlak af voor een verdere verdieping van de samenwerking. Ook het bedrijfsleven verwelkomt de samenwerking. De Rotterdam Maritime Capital campagne is in het afgelopen jaar verder uitgewerkt. Zij is reeds gepresenteerd aan het bedrijfsleven, zowel nationaal als internationaal. Deal heeft daarbij een belangrijke rol gespeeld, met name in de eerste operationalisering van het merk in het buitenland. In 2019 is deze pilotfase voorbij en zal er actief worden deelgenomen aan beurzen en evenementen.

Het idee is om de hiermee gemoeide kosten gezamenlijk te dragen. De centrale coördinatie van de buitenlandse marketing komt bij Deal te liggen, de coördinatie van de maritieme acquisitie en vestigingsklimaat liggen voornamelijk bij Rotterdam en Rotterdam Partners. Op 5 september 2018 presenteerden wethouders Adriaan Visser, gemeente Rotterdam en Maarten Burggraaf, de Drechtsteden, de internationale marketingstrategie 'Rotterdam Maritime Capital of Europe'. De campagne is gelanceerd tijdens de Smart Holland Day op SMM Hamburg 2018, de grootste maritieme beurs ter wereld.

In navolging op het provinciale onderzoek naar de behoefte van bedrijventerreinen heeft in 2018 in het kader van de *Bedrijventerreinenstrategie* een kwalitatieve uitwerking plaats gevonden naar vraag en aanbod van bedrijventerreinen in de Drechtsteden.

Arbeidsmarktbeleid/ Vestigingsklimaat
Er is een uitgebreide verkenning gedaan naar de mogelijkheden om het onderwijsaanbod in de Drechtsteden op HBO-niveau op een vraaggerichte wijze te gaan versterken. In oktober is de conclusie getrokken, op basis van een analyse van de onderwijskundige prof. Vermeulen (TIAS), dat er binnen de regio grote behoefte is aan een AD Centre (2-jarig HBO-onderwijs) in combinatie met een community leren bij de werkgever/ leven lang leren. De Hogeschool Rotterdam heeft de handschoen opgepakt en heeft aangegeven de regie te pakken op de uitwerken van deze ambities, in samenwerking met onderwijspartners en bedrijfsleven.

In november 2018 vond het eerste *MBO Job-event* plaats vanuit de MBO-aanpak. Meer dan 300 bezoekers konden met ruim 40 werkgevers, branche- en opleidingsorganisaties in gesprek om zich te oriënteren op een baan, opleiding of een leerwerkplek in de techniek, bouw, metaal, zorg, ICT en transport en logistiek. De website www.baasoverjeeigentoekomst.nl ondersteunt geïnteresseerden om de juiste keuze te maken voor hun toekomst. 'Baas over je eigen toekomst' is een samenwerking van gemeenten, werkgevers, Sociale Dienst Drechtsteden (SDD), brancheorganisaties en opleiders in de Drechtsteden. Het doel van de aanpak en de campagne is: kennis over kansrijke mbo-beroepen vergroten, bevorderen van de waardering voor mbo-beroepen, versterken van een leven lang ontwikkelen-cultuur bij werknemers en werkgevers en verbinden en versterken intersectorale arbeidsmarktsamenwerking.

Naast de diverse promotieactiviteiten zoals Game on, Lexlab, CodeUur, Techniekdoc wordt er gewerkt aan het *regioplan 'Sterk Techniek Onderwijs'*. Vanuit het Rijk komt er voor de VBMO scholen met een technisch profiel de komende 4 jaar extra geld beschikbaar. Deze investering is nodig om de middelen waarmee het 'harde' techniekonderwijs zijn werk moet doen weer op niveau te krijgen. Om deze transitie te kunnen maken is ingezet op intensieve samenwerking tussen vmbo-scholen, mbo-instellingen, lokale bedrijven en overheden.

Bereikbaarheid
Goede doorstroming op de Drechtring
De A15 is zowel een belangrijke regionale verbinding voor de Zuidvleugel als een belangrijke achterlandverbinding voor de Haven van Rotterdam. De congestie op de A15 tussen Papendrecht en Sliedrecht leidt tot grote economische schade. Daarnaast veroorzaakt de congestie steeds meer (ongewenst) sluipverkeer op het onderliggend wegennet van gemeenten langs de A15 (onder andere de N214), waardoor er een minder aantrekkelijk woonklimaat voor bewoners ontstaat. Ook leidt de congestie tot verkeersknelpunten op deze sluiproutes. De komende vier jaar wordt er, mede als resultaat van onze jarenlange lobby, € 8 miljoen gestoken in het verbeteren van de doorstroming op de A15 tussen Ridderkerk en Gorinchem. De op een na duurste file van Nederland wordt de komende vier jaar aangepakt met zowel eenvoudige als innovatieve maatregelen (snellere inzet van bergers, aanpassen van belijning, gecoördineerd verkeersmanagement en spitsmijdingsmaatregelen) voor het wegverkeer en openbaar vervoer waarmee de bereikbaarheid van de Drechtsteden verbetert. In het BO MIRT van november 2018 zijn afspraken gemaakt over een integrale verbreding tussen Papendrecht en Gorinchem.

Minister Cora van Nieuwenhuizen (Infrastructuur en Waterstaat) sloeg in de tweede week van 2019 symbolisch de eerste paal voor de aansluiting A16/N3. Na de A16/N3 volgen nog de aansluiting A15/N3, de A15 Papendrecht-Sliedrecht en de N3. Met de vernieuwde aansluiting verbetert de doorstroming en veiligheid van de aansluiting van de snelweg op lokale wegen. Voor de regio is de aansluiting A16/N3 een belangrijke stap voor de verbetering van de bereikbaarheid van de Westelijke Dordtse Oever.

Goed Openbaar Vervoer
In samenwerking met de provincie hebben we regionaal doelen gesteld voor het openbaar vervoer welke zijn uitgewerkt in R-net en HOV. Samen met Provincie is de aanbesteding opgesteld en zijn vervoerswensen zoals van deur tot deur werkelijkheid geworden: in 2018 is de nieuwe DAV-concessie 2018-2026 vastgesteld. Het betreft nu de zogenaamde 'DMG-concessie', bestaande uit Drechtsteden, Molenlanden en Gorinchem. De regio DMG heeft nu een echte mobiliteitsconcessie waarin een stevige ruggengraat van snelle en frequente hoogwaardige bus- en treinverbindingen, waaronder een aantal R-net lijnen, de basis vormt. Rotterdam is hiermee vanuit Drechtsteden met de bus sneller bereikbaar. Op dit HOV-netwerk sluiten stad- en streeklijnen aan, waarmee ook het landelijk gebied in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden uitstekend bereikbaar blijft. Daarnaast komen er meer en nieuwe ketenmobiliteitsdiensten, zoals deelfietsen en deelauto's. Vervoer van deur tot halte en van deur tot deur is hiermee gerealiseerd. Qbuzz is de nieuwe concessie grotendeels gestart met splinternieuwe bussen. In de Drechtsteden wordt het bestaande aantal elektrische bussen flink uitgebreid, wat bijdraagt aan een verdere verbetering van de leefbaarheid. Op de HOV-verbindingen krijgen reizigers meer beenruimte, snelle wifi en usb-aansluitingen.

Slimme mobiliteit
In het verlengde van de samenwerking met de provincie op het hoogwaardig openbaar vervoer over de weg is het intensiveren van het personen vervoer over water opgestart. Met elkaar bereiden we een aanbesteding voor de nieuwe waterbus voor. Gebruikers van de waterbus zijn erg tevreden en vooral omdat dit het fietsnetwerk versterkt.

Rijkswaterstaat, Provincie en de Drechtsteden hebben een samenwerkingsagenda opgesteld en deze is in 2018 uitgewerkt in een uitvoeringsagenda en daarmee concrete inhoud gegeven. Ondertussen is de voorbereiding voor de onderhoudsopgave N3 opgestart. Het project N3 zal effect hebben op de omliggende gemeenten en wordt dan ook in regionaal verband opgepakt. Gedurende dit project hebben we de komende 2 jaar de gelegenheid om een zogenaamde *modal shift* te realiseren, dat wil zeggen zoveel mogelijk mensen verleiden om de auto te laten staan en de fiets, bus, trein of waterbus te pakken. De eerste stappen om dit te behalen zijn in 2018 gezet.

Vanuit deze zelfde opgave te komen tot 'slimme mobiliteit' zijn met ondersteuning vanuit de regio, afspraken gemaakt tussen Dordrecht, de NS en ProRail over de ZuidZijde van het station Dordrecht om het gebruik van het gebouw en de stationsomgeving te verbeteren. Concreet gaat het om de ingang van het station, de fietsenstalling, de reconstructie van het Weizigtpark en de verbetering van de fietspaden.

De bereikbaarheidsambities van de Drechtsteden worden zeker ook zichtbaar in de (her)ontwikkeling van de Spoorzone. De Spoorzone bestrijkt het gebied van het Maasterras Dordrecht/Zwijndrecht, de stationsomgeving/ Spuiboulevard en het Leerpark/Gezondheidspark (campusontwikkeling) tot aan Amstelwijck. Gebieden met elk een eigen kleur en functie, maar met het spoor en het toekomstige hoogwaardige light rail systeem als vanzelfsprekende verbinding met de rest van de Randstad.

Energietransitie
Samenwerkingsovereenkomst
Op vrijdag 23 februari 2018 hebben ruim dertig vertegenwoordigers van woningstichtingen, gemeentes, provincie, netbeheer, warmtebedrijf, onderwijs, bedrijfsleven én inwoners in Duurzaamheidscentrum Weizigt hun handtekening gezet onder de Samenwerkingsovereenkomst Drechtsteden Energieneutraal 2050. Samen willen wij koploper zijn in de energietransitie en bundelen wij onze krachten, zodat we meer kunnen bereiken. Na ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst zijn in de loop van het jaar nog aanvullende partijen bij ons netwerk aangesloten.

Warmtetransitie
In 2018 is stevig ingezet op de ambitie om tot een aardgasvrije gebouwde omgeving te komen. Er is een netwerkorganisatie opgezet, waarbinnen onder andere is gewerkt aan de Transitievisie Warmte, regionale communicatie én financieringsvraagstukken. Ook is vanuit deze organisatie meegewerkt aan de subsidieaanvragen die zijn ingediend door Dordrecht en Sliedrecht. Sliedrecht-Oost heeft een subsidie van € 3,8 miljoen toegekend gekregen.

De woningcorporaties die binnen deze warmtetransitie gelden als startmotor werken aan de ambitie om 35.000 woningen aan te sluiten op het warmtenet van HVC. Het streven is om in 2019 tot een overeenkomst te komen. De netwerkorganisatie ondersteund de corporaties waar mogelijk, onder

CONCEPT

andere doormiddel van lobby. Het realiseren van deze ambitie is zeer waardevol voor de warmtetransitie, omdat hiermee een belangrijk begin kan worden gemaakt met de benodigde warmte-infrastructuur. De haalbaarheid en betaalbaarheid wordt hiermee ook voor particuliere gebouweigenaren verbeterd.

Raadsleden zijn in het afgelopen jaar geïnformeerd over de warmtetransitie en de transitievisie warmte. Dit gebeurde onder andere tijdens een Energiecafé georganiseerd in aanwezigheid van Diederik Samsom in het laatste kwartaal van 2018. In januari 2019 is opnieuw een bijeenkomst voor raadsleden georganiseerd. Ook zijn er interne bijeenkomsten georganiseerd binnen vijf gemeenten om medewerkers te informeren over de energietransitie én waar dit andere beleidsterreinen raakt.

Overige ontwikkellijnen
Er hebben voorbereidingen plaatsgevonden om in 2019 ook nadrukkelijker in te kunnen zetten op energiebesparing. Op dit onderdeel wordt ook nadrukkelijk samengewerkt met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, dat met name richting bedrijven van grote betekenis is.

Verder zijn in een aantal wijken collectieve inkopen gerealiseerd en zijn in 2018 voorbereidingen getroffen om in het komende jaar nadrukkelijker met communicatie over energiebesparing naar buiten te kunnen treden. Dit om inwoners te informeren en faciliteren over maatregelen die zij in het kader van de energietransitie kunnen nemen.

Met de Werkgevers Drechtsteden vinden verkenningen plaats of er binnen onze regio een aantal waterstof vulpunten kunnen worden gerealiseerd. Hiervoor zijn een aantal concrete casussen op het oog.

Overig
In het regeerakkoord is voor de periode 2018-2022 € 950 miljoen vrijgemaakt voor zogenaamde *Regiodeals*. Het kabinet wil samen met (publieke en private) partners regionaal een geïntegreerde aanpak bewerkstelligen van economische, sociale en ecologische opgaven die echt op het niveau van de regio spelen.

Wij hebben op 31 augustus een Regiodeal ingestuurd, met de Groeiagenda als basis van onze propositie. Onze aanvraag was gericht op negen gebiedsontwikkelingen in vier gemeenten, om de transformaties langs de oevers meer snelheid te kunnen geven. Dat sloot goed aan bij de criteria van het rijk. De door ons gevraagde rijksbijdrage bedroeg circa € 30 miljoen.

Onze aanvraag is niet toegekend. Over het waarom van deze afwijzing heeft inmiddels een gesprek plaatsgevonden met vertegenwoordigers van diverse ministeries met als doel in een volgende tranche wél succesvol te zijn. Inmiddels wordt duidelijk dat de derde tranche waarschijnlijk voor de zomer van 2019 beschikbaar komt en dat wij – als we de aanbevelingen vanuit de ministeries goed weten te vertalen naar onze nieuwe propositie – zeker een kans maken op een positieve uitkomst.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	6.683	6.876	193	7.114	7.312	198	431	436	5
Mutaties reserve	400	207	-193	400	207	-193	-	-	-
Resultaat	7.083	7.083	-	7.514	7.519	5	431	436	5

CONCEPT

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Budget Groeiagenda	I	5	-	5	Alle zeven
B.	Diversen	I	-	7	-7	Alle zeven
	Subtotaal		*5*	*7*	*2*	
	Baten					
B.	Saldo resultaatbepaling/ hogere bijdrage gemeenten	I	7	-	7	Alle zeven
	Subtotaal		*7*	-	*7*	
	Saldo van baten en lasten		**12**	**7**	**5**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**12**	**7**	**5**	

Toelichting:

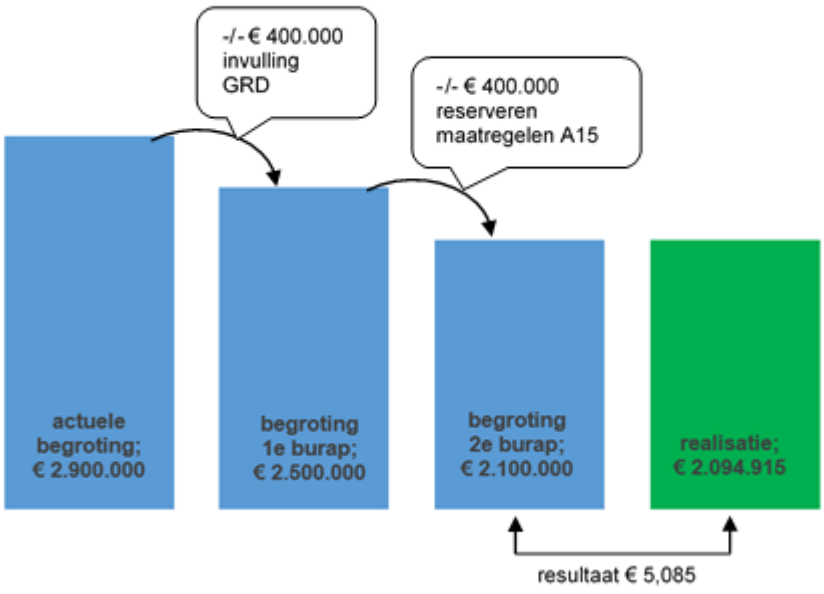
A. Budget Groeiagenda
Bij de start van het jaar 2018 was het budget voor de Groeiagenda € 2,9 miljoen.

Bij de 1e bestuursrapportage 2018 is besloten om hiervan € 400.000 terug te geven aan de gemeenten (DR 3 juli 2018). Dit bedrag is gebruikt om deels invulling te geven aan de opgelegde taakstelling in 2018 aan de GRD.

Bij het opmaken van de stand van zaken bij de 2e bestuursrapportage 2018 is geconcludeerd dat er nog € 400.000 vrije ruimte in het budget voor de Groeiagenda zat. Dit bedrag is gereserveerd om voor 2019 onze bijdrage te kunnen leveren aan de 'korte termijn maatregelen Innovatieve A15' (DR 4 december 2018).

Uiteindelijk blijft er voor Groeiagenda in 2018 een budget over van € 2,1 miljoen. Hierop resteert nu een saldo van € 5.000. Voorgeteld wordt om dit via resultaatbestemming terug te gegeven aan de gemeenten.

In de volgende afbeelding is dit samengevat.

B. Saldo resultaatbepaling
Er is een geringe overschrijding op de overige budgetten. Dit wordt aanvullend opgehaald bij de zeven gemeenten.

NCEPT

2.1.2. Bestuur

Wat hebben wij bereikt en gedaan?

Bestuur
Op 1 januari 2018 is de gemeente Hardinxveld-Giessendam officieel tot de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden toegetreden. Daarmee is het aantal gemeenten in de GRD omhooggegaan naar zeven.

Op 21 maart 2018 zijn de gemeenteraadsverkiezingen gehouden. In de Drechtstedengemeenten zijn daarna de gemeenteraden geïnstalleerd. Vervolgens is op 17 april de Drechtraad geïnstalleerd. In de maanden na de verkiezingen zijn in de gemeenten colleges gevormd. Hardinxveld-Giessendam als laatste, op 4 juli.

Na de zomervakantie, op 4 september, is het Drechtstedenbestuur door de Drechtraad benoemd. Nieuw in dit DSB is dat er twee duo-portefeuilles zijn. Op zowel sociaal (portefeuillehouders Paans en Heijkoop) als economie (Flach en Burggraaf) zijn twee portefeuillehouders benoemd. In dezelfde vergadering heeft de Drechtraad de Groeiagenda vastgesteld en budget vrijgemaakt voor de uitvoering van de Groeiagenda.

De huidige samenstelling van het Drechtstedenbestuur is onder voorbehoud van de verdere uitwerking van de aanbevelingen uit het rapport van rapport Berenschot, dat op 22 februari 2018 is gepresenteerd. Hierin zijn aanbevelingen gedaan om de Drechtsteden te versterken, en als dat niet het gewenste resultaat oplevert, de samenwerking af te bouwen.

Om de conclusies en aanbevelingen van het rapport van Berenschot uit te werken is een commissie ingesteld onder leiding van oud-minister, oud-voorzitter van de Tweede Kamer en oud-burgemeester van Den Haag de heer Deetman. De commissie-Deetman, met uit elke gemeente een wethouder en de burgemeester, heef zich gebogen over de toekomst van de regionale samenwerking. Kort voor de kerstvakantie heeft de commissie een conceptrapport opgeleverd dat ter consultatie naar de zeven gemeenteraden is verzonden. Op dit moment is nog niet duidelijk welk van de voorgestelde oplossingen van de commissie zullen worden uitgevoerd en wat de gevolgen daarvan zijn voor de Drechtraad, het Drechtstedenbestuur en de organisatie van de Drechtsteden.

Overige onderwerpen
Met de Groeiagenda werd de noodzaak tot een eenduidig en werkbaar sturingskader voor de gezamenlijke opgaven van de gemeenten urgent. Duidelijk is dat sturing op de regionale thema's niet vanuit een juridisch-bestuurlijk startpunt moet worden beschouwd, maar juist vanuit de inhoud. Waarmee zijn de inhoudelijke opgaven en de samenwerking het beste gediend in resultaten, efficiëntie en effect. Hiervoor is in het vierde kwartaal van 2017 een onderzoek gestart. Dit onderzoek heeft geleid tot een analyse van de werking op het ruimtelijk-economische domein, en tot aanbevelingen ter verduidelijking en borging van de bevoegdheden van gemeenten en de Drechtsteden. De aanbevelingen uit rapport van Kwink (het bureau dat het onderzoek uitvoerde) zijn overgenomen in van het rapport-Deetman.

Het kabinet heeft in het regeerakkoord 2017 aangegeven regiodeals te willen gaan sluiten. Een regiodeal is een partnerschap tussen het rijk en regio om de regionale opgaven aan te pakken. Om de brede welvaart in Nederland te versterken zet het kabinet in op nauwe samenwerking met de regio’s. De regio Drechtsteden heeft een regiodeal ingediend met steunbetuigingen van de Economic Board Drechtsteden, de Werkgevers Drechtsteden en de provincie Zuid-Holland. In de propositie is een rijksbijdrage gevraagd voor de ontwikkelingen van de oevers in de Drechtsteden. De regio Drechtsteden is in de top-25 van alle voorstellen geëindigd, maar is in de uiteindelijke selectie van deals afgevallen. Voor de volgende tranche (verwacht kort voor of na komende zomer) worden nu de voorbereidingen getroffen en de lessen die geleerd zijn van de eerste tranche meegenomen.

Het kabinet heeft in het regeerakkoord 2017 aangegeven in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) de politieke verantwoording over gemeentelijke samenwerking te willen verbeteren. In het Maak verschil-traject was een van de aanbevelingen aan het Rijk de Wgr duidelijker te maken en daarin intergemeentelijke samenwerking en regio als belangrijke onderdelen van het openbaar bestuur te erkennen. In juni heeft de minister van BZK een brief gestuurd naar de Kamer waarin zij aangaf in gesprek te willen gaan met regio's om verbeteringen voor de Wgr in het land op te halen. De Drechtsteden hebben via een brief aan de minister aangegeven graag in dit onderzoek te participeren.

CONCEPT

In oktober is hiervoor een delegatie van de Drechtraad, van de GRD en het voltallige DSB geïnterviewd door Berenschot en PROOF Adviseurs. De resultaten van het onderzoek zijn ten tijde van het schrijven van de jaarrekening nog niet bekend.

Het Drechtstedenbestuur heeft het afgelopen jaar tweemaal een eendaagse conferentie gehouden. In augustus heeft de conferentie in het teken gestaan van de formatie van het nieuwe Drechtstedenbestuur, waarna het DSB in de Drechtraad van september is benoemd. In november heeft de DSB-conferentie in het teken gestaan van teamontwikkeling en samenwerking binnen het nieuwe DSB.

Public Affairs

Werkbezoek Chris Kuijpers

In mei heeft directeur-generaal van BZK, de heer Kuijpers (bestuur en wonen), een bezoek gebracht aan de Drechtsteden. Hij heeft daarbij onder andere kennisgenomen van de Groeiagenda, de Spoorzone, gasloos wonen en de pilot in Crabbehof.

Werkbezoek parlementariërs aan Rotterdam en Drechtsteden

In september heeft er een werkbezoek plaatsgevonden van een aantal Tweede Kamerleden (en een lid van het Europees Parlement) aan Rotterdam, in het kader van de campagne Rotterdam: Maritime Capital of Europe, waarin de Drechtsteden volwaardig participeren. Tijdens dit werkbezoek hebben de Kamerleden kennisgemaakt met verschillende maritieme bedrijven uit de Drechtsteden en met portefeuillehouders Flach en Burggraaf.

Werkbezoek Ineke Dezentjé

In oktober is mevrouw Dezentjé, voorzitter van FME, in de Drechtsteden op werkbezoek geweest. Zij heeft daar de oproep aan het kabinet om met de Drechtsteden een regiodeal te sluiten onderschreven.

Promotiefilm Young Professionals

Ter ondersteuning van de propositie van de Drechtsteden voor een regiodeal heeft een team van young professionals van zowel bedrijfsleven als overheid een film opgenomen die het kabinet oproept om een regiodeal te sluiten met de Drechtsteden.

Drecht cities international

Tijdens dit evenement, dat werd gehouden bij Bolidt in Hendrik-Ido-Ambacht, is toemalig portefeuillehouder van Eekelen samen met Deal! en IQ in gesprek gegaan met een aantal internationaal opererende bedrijven in de regio om te horen wat de uitdagingen en wensen zijn van deze bedrijven in de Drechtsteden en hoe overheid, onderwijs en bedrijfsleven nog beter kan samenwerken.

Lancering maritime capital of Europe

Rotterdam en de Drechtsteden willen samen meer internationale bedrijven en studenten naar de regio trekken. Samen gaan zij verder onder de naam ‘Rotterdam Maritime Capital of Europe’, de maritieme hoofdstad van Europa. Op 6 september 2018 is deze campagne gelanceerd in aanwezigheid van portefeuillehouders Flach en Burggraaf.

Drechtsteden: in de ban van

Op 19 september organiseerde de Federatie ondernemersverenigingen Drechtsteden een bijeenkomst om stil te staan bij de miljoenennota. Een aantal leden van het DSB was hierbij aanwezig, naast een groot aantal ondernemers uit de regio.

CONCEPT

Industriedag Werkgevers Drechtsteden
Elk jaar organiseert de Werkgevers Drechtsteden een Industriedag met een thema. Dit jaar stond de dag in het teken van de veranderingen op de arbeidsmarkt. Een aantal leden van het DSB was hierbij aanwezig, naast een groot aantal ondernemers uit de regio.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	1.827	1.827	-	1.825	1.825	-	-2	-2	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	1.827	1.827	-	1.825	1.825	-	-2	-2	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Diversen	I	2	-	2	Alle zeven
	Subtotaal		*2*	-	*2*	
	Baten					
A.	Saldo resultaatbepaling/ lagere bijdrage gemeenten	I		2	-2	Alle zeven
	Subtotaal		-	*2*	*-2*	
	Saldo van baten en lasten		**2**	**2**	**-**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**2**	**2**	**2**	

Toelichting:

A. Saldo resultaatbepaling
Er is een kleine onderschrijding op de materiële budgetten. Dit wordt afgerekend met de zeven gemeenten.

2.1.3. Regiogriffie

In 2018 was de bezetting van de Regiogriffie 1,8 fte, terwijl de vastgestelde formatie 2,9 fte bedraagt exclusief de ondersteuning door de zeven raadsgriffiers voor de Drechtstedendinsdag (0,6 fte). Er heeft in 2018 een personeelswisseling plaatsgevonden. Een medewerker Regiogriffie is met ingang van 1 mei 2018 uit dienst gegaan en vanaf 26 maart 2018 worden deze werkzaamheden uitgevoerd door een nieuwe medewerker.

De vacature voor raadsadviseur is met tijdelijke inhuur voor een beperkt aantal uren ingevuld. Tevens zijn ook in 2018 weer extra communicatie-uren ingehuurd bij het SCD. Met deze uren is gewerkt aan de externe communicatie ten behoeve van de Drechtraad.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Structureel		
Voorbereiding, uitvoering en afhandeling van besluiten van tien Drechtstedendinsdagen.	Een uit logistiek en organisatorisch oogpunt adequaat verloop van de vergaderingen, inclusief de bekendmaking vooraf en korte impressie in de Notendop achteraf.	In 2018 waren er tien Drechtstedendinsdagen (met negen Drechtraadsvergaderingen) en één gezamenlijke kennismakingsbijeenkomst met GR-en in mei. Sinds het tweede kwartaal van 2018 verzorgt de Regiogriffie zelf de

CONCEPT

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
		bekendmakingen voor de Huis-aan-huisbladen en de Notendop. In 2018 is gestart met de voorbereidingen van de invoer van een nieuw Klant-, zaak- en archiefsysteem, dat in de tweede helft van 2019 in gebruik genomen zal worden.
Voorbereiding, uitvoering en nazorg van alle vergaderingen van de commissies en werkgroepen die zijn ingesteld door de Drechtraad.	Een goede, soepele uitvoering en verzorging van de vergadering en het geven van noodzakelijke faciliteiten en ondersteuning.	De Agendacommissie heeft in 2018 negen keer vergaderd, waarvan tweemaal digitaal. Het Presidium is eenmaal bij elkaar geweest, de Auditcommissie vergaderde vier keer.
Voorbereiding en uitvoering van het jaarlijkse werkbezoek van de Drechtraad	Kennisverbreding en netwerkuitbreiding voor Drechtraadsleden en raads- en collegeleden door middel van een werkbezoek elders.	Het werkbezoek van de Drechtraad op 14 september vond plaats aan de dochters van de GR Drechtsteden en werd afgesloten met een vaartocht langs de Drechtsteden.
Opstellen van jaarplannen en -verslagen	Drechtraad krijgt inzicht in de wijze en kwaliteit van uitvoering van reguliere werkzaamheden en bijzondere opdrachten.	In 2018 is het jaarplan 2018 uitgevoerd. Begin 2019 is het jaarplan voor 2019 opgesteld.
Incidenteel		
Gemeenteraadsverkiezingen en nieuwe Drechtraad	Feestelijk afscheid van de 'oude' Drechtraadsleden en welkom aan de nieuwe leden.	Op 17 april heeft de Drechtraad afscheid genomen van de 24 vertrekkende Drechtraadsleden en de 24 vertrekkende plaatsvervangers. De 25 nieuwe Drechtraadsleden en hun plaatsvervangers worden welkom geheten. De Drechtraad bestaat vanaf dat moment uit 55 leden. Er zijn twee kennismakings-/ introductiebijeenkomsten georganiseerd, op 8 mei met de vier gemeenschappelijke regelingen GRD, OZHZ, DG&J en VRZHZ en het werkbezoek op 14 september 2018.
Externe communicatie	Bekendheid geven aan het werk in de Drechtsteden door een maandelijkse uitzending 'Rechtstreeks uit de Drechtraad'.	Bij wijze van pilot zijn in 2017 vier en in 2018 nog drie uitzendingen gemaakt. De pilot is in 2018 niet voortgezet.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	360	360	-	321	321	-	-39	-39	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	360	360	-	321	321	-	-39	-39	-

CONCEPT

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Personele lasten Regiogriffie	I	22	-	22	Alle zeven
B.	Bedrijfsvoering Regiogriffie	I	3	-	3	Alle zeven
C.	Materiaalkosten Drechtraad	I	8	-	8	Alle zeven
D.	Drechtstedendinsdag	I	6	-	6	Alle zeven
	Subtotaal		*39*	-	*39*	
	Baten					
E.	Saldo resultaatbepaling/ lagere bijdrage gemeenten	I	-	39	-39	Alle zeven
	Subtotaal		-	*39*	*-39*	
	Saldo van baten en lasten		**39**	**39**	**-**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**39**	**39**	**-**	

Toelichting:

Net als in de afgelopen vier jaar is er over het totale budget een batig saldo te zien. Over 2018 was dit circa € 39.000. Voor een belangrijk deel komt dit overschot door het niet invullen van de vacature voor raadsadviseur en het selectief gebruikmaken van inhuurkrachten. Het budget voor de Regiogriffie is voor 2018 verhoogd ten opzichte van 2017 vanwege de toetreding van Hardinxveld-Giessendam.

A. Personele lasten Regiogriffie
Met ingang van 1 januari 2018 is de vacature voor raadsadviseur binnen de Regiogriffie het hele jaar niet ingevuld, vanwege de verwachte wijzigingen als gevolg van het advies van de commissie-Deetman. Wel is gebruik gemaakt van detachering en inhuur. Daarom is op dit budget € 65.000 overgehouden, waarvan € 40.000 reeds bij de 2e bestuursrapportage is teruggegeven aan gemeenten.

B. Bedrijfsvoering Regiogriffie
Door een strakke sturing op de kosten is er een batig saldo ontstaan op het budget van de bedrijfsvoering.

C. Materiaalkosten Drechtraad
De uitgaven op materiaalkosten zijn lager dan begroot, onder meer door een beperkt en efficiënt introductieprogramma voor nieuwe Drechtraadsleden en doordat de in 2018 geplande cursus voor de voorzitters van de Carrousels geen doorgang heeft gevonden in verband met verwachte wijzigingen als gevolg van het advies van de commissie-Deetman.

D. Drechtstedendinsdag
De Drechtstedendinsdag is het moment waarop men elkaar ontmoet en er genetwerkt kan worden. De uitgaven voor de organisatie van de Drechtstedendinsdag zijn door een goede sturing op de kosten ruim binnen het budget gebleven.

CONCEPT

2.2. Sociale Dienst Drechtsteden

2.2.1. Werk & Inkomen

Wat hebben wij bereikt?

	Doelstelling 2018	Stand 31/12
• Bestand naar maximaal 6.600	6.500 (aangepast, eerder 6.600)	6.447
• Beperken van de instroom (preventietarget)	60%	84%
• Plaatsingen Baanbrekend Drechtsteden	1.475 (1.000 SDD, 475 UWV)	1.258 (1.131 SDD, 127 UWV)
• Ingevulde Participatieplekken	600	541

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Bestandsontwikkeling

Begin 2018 betrof het aantal bijstandsgerechtigden binnen de Drechtsteden 6.689. Het afgelopen jaar is dit aantal met 3,6% gedaald naar 6.447 op 31 december 2018, terwijl er in de begroting 2018 nog rekening was gehouden met een lichtere daling van het bestand naar 6.600 (-1%). Door in 2018 verder in te zetten op de sterkere verbinding met werkgevers en versterkt door de oplopende druk in een krapper wordende arbeidsmarkt, werden er meer creatieve oplossingen om mensen aan een baan te helpen mogelijk. In 2018 zien we een steeds grotere wordende mismatch tussen vraag en aanbod. Om die te verkleinen is een grotere investering in kandidaten noodzakelijk. Zowel in de vorm van aandacht voor de klant als investeringen om de klant werkfit te maken. Daarom zijn met werkgevers diverse werkervaringswegen gerealiseerd. Inmiddels is ook gestart met Perspct, een samenwerking tussen GR Drechtwerk, de SDD en de Penitentiaire inrichting Dordrecht, (zie ook https://www.perspct.nl voor verdere informatie over Perspct). Middels deze werkervaringsweg wordt inzicht verkregen in de kansen en mogelijkheden van de kandidaten en kunnen zij worden klaargestoomd voor een plaats op de arbeidsmarkt.

Instroom stabiliseert

In 2017 zijn 1.768 uitkeringsgerechtigden ingestroomd, in 2018 zijn dit er 1.700; een lichte daling. Gezien de ontwikkeling van de arbeidsmarkt (economische groei en stijging van het aantal vacatures) kunnen we vaststellen dat de doelgroep die nu nog instroomt, een grotere afstand tot de arbeidsmarkt heeft. Deze personen zijn in de fase voorafgaand aan de bijstand namelijk niet in staat geweest om (zelfstandig) werk te vinden.

Het beperken van de instroom gebeurt door:

- instroompreventie aan de poort: bemiddeling direct naar werk of voorlichting voorliggende voorziening, de preventiequote daarbij is ruim 80%;
- samenwerking met het UWV binnen Baanbrekend door aanpak op max WW, waarbij vroegtijdig mensen met een WW-uitkering worden bemiddeld om zo te voorkomen dat zij uiteindelijk een bijstandsuitkering aanvragen;
- actieve benadering van leerlingen uit praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en MBO Entree;
- actieve benadering door de matchmaker van voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie in samenwerking met Bureau leerplicht en voortijdig schoolverlaten.

We werken aan een aangepaste werkwijze om inwoners uit de WW niet onnodig te laten instromen in de bijstand. Via deze weg hebben 127 WW'ers in 2018 een baan gevonden. De aanpak van max WW wordt in 2018 bemoeilijkt omdat de nieuwe privacywetgeving (AVG) het niet toestaat om in de bestanden van UWV te selecteren op mogelijke toekomstige bijstandsklanten. Daardoor wordt een grotere groep dan nodig nu opgeroepen wat niet alleen lastig is voor de mensen zelf, maar ook veel extra werk met zich meebrengt. Tijd die niet kan worden geïnvesteerd in ontwikkeling en bemiddeling.

CONCEPT

Actieve benadering leerlingen praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en MBO Entree (PRO/VSO/Entree)
In het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs en MBO Entree worden jongeren met een beperking of achterstand actief benaderd door medewerkers van de sociale dienst om te ondersteunen bij het vinden van werk. In 2018 zijn 89 jongeren ondersteund. In totaal hebben 52 van deze jongeren werk, 2 jongeren hebben gekozen voor vervolgonderwijs, 10 jongeren blijven nog op school, 1 jongere heeft een participatieplek gevonden, 3 jongeren ontvangen dagbesteding en de andere jongeren bevinden zich nog in een bemiddelingstraject.

Actieve benadering door de matchmaker van voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie
Samen met het bureau leerplicht en team voortijdig schoolverlaten van de Dienst Gezondheid en Jeugd wordt actief ingezet op deze doelgroep. Door middel van de matchmaker-aanpak worden voortijdig-schoolverlaters die niet werkzaam zijn en geen uitkering hebben in kaart gebracht en opgespoord. In 2018 is met 228 jongeren contact gelegd. Hiervan zijn er 122 aan het werk, zijn er 56 uitgestroomd richting school (of een combinatie school-werk) en zitten er 50 in een zorgtraject.

De instroomcijfers
Onderstaand is de instroom naar loonwaarde en de belangrijkste reden van instroom in een uitkering weergegeven. Bij de poort wordt een indeling gemaakt naar verwachte loonwaarde. Tot en met 2016 hadden de meeste inwoners (32%) die zich meldden nog een geschatte loonwaarde van 80% of hoger. In 2018 heeft het grootste deel van de doelgroep (30%) een loonwaarde van 30-50%. In 2018 heeft 22% een loonwaarde van 80% of hoger. Hieruit blijkt dus ook dat het bijstandsbestand vooral groeit met inwoners met een beperking of grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

Geschatte loonwaarde	2016	2017	2018
0-30	24%	23%	25%
30-50	25%	27%	30%
50-80	20%	27%	23%
80-100	32%	23%	22%

In de huidige praktijk leren we inmiddels ook dat inwoners met een geschatte hoge loonwaarde niet per definitie makkelijker bemiddelbaar zijn naar een baan. Bij veel inwoners spelen meerdere problemen die eerst opgelost moeten worden alvorens men in staat is om te werken. Voorbeelden hiervan zijn dreigende huisuitzetting, schulden, psychische problematiek etc. De reden voor instroom is steeds vaker einde huwelijk/relatie (11,8%). Einde WW (9,2%) en verkrijgen verblijfsvergunning (7%) zakken terug als belangrijke redenen. De rest van de instroom vertoont qua oorzaak instroom een versnipperd beeld.

In totaal zijn in 2018 2.027 uitkeringsgerechtigden uitgestroomd. Daarmee is de uitstroom nagenoeg gelijk aan de uitstroom in de afgelopen jaren. De uitstroom wordt grotendeels (58%) gerealiseerd door het krijgen van een baan. Dit is hoger dan in 2017. 20% stroomt uit door handhaving en 22% door exogene factoren. In 2017 was de uitstroom naar werk 5% gestegen. In 2018 was dit opnieuw een stijging van 5%.

Uitstroom naar loonwaarde	**In % van totaal**
80-100%	23%
50- 80%	24%
30-50%	29%
<30%	24%

Opvallend is dat van het zittend bestand van de doelgroep perspectief en participatie (doorgaans mensen met een lagere loonwaarde) 111 inwoners rechtstreeks zijn uitgestroomd naar werk. Vanuit het dienstverleningsconcept binnen deze afdeling worden inwoners ook meer geholpen bij de regie en het op orde krijgen van diverse leefgebieden. Daarvoor wordt intensief samengewerkt met lokale netwerken. Hierdoor kunnen inwoners, waar verbetering is bereikt, worden doorgeplaatst naar de doelgroep 50%-80% waar er meer gericht op uitstroom naar werk wordt gewerkt.

CONCEPT

Plaatsingen op de arbeidsmarkt
In totaal zijn 1.194 klanten van de SDD het afgelopen jaar uitgestroomd naar werk. Deze uitstroom wordt gerealiseerd door de inzet van Baanbrekend Drechtsteden in samenwerking met de regisseurs en klanten die zelfstandig en met behulp van een regisseur werk vinden.

Baanbrekend
Baanbrekend Drechtsteden werkt aan een eenduidige dienstverlening aan werkgevers en heeft als taak uitkeringsgerechtigden naar werk te bemiddelen en werkgevers te ontzorgen in hun zoektocht naar personeel. Doelstelling was om in 2018 1.475 uitkeringsgerechtigden in het kader van de Participatiewet, WSW, Werkloosheidswet (waaronder max WW), Wajong en WIA via Baanbrekend Drechtsteden een werkplek te bieden. Baanbrekend (incl. UVW) heeft in 2018 aan 1.258 plaatsingen uitgevoerd. Baanbrekend plaatst kandidaten bij meer dan 500 werkgevers binnen en buiten de Drechtsteden. 13 werkgevers plaatsten in 2018 10 of meer kandidaten.

De vraag vanuit werkgevers is groot. De mismatch met onze doelgroep is echter groeiend. Het bijstandsbestand kent een steeds groter aandeel mensen die niet zelfstandig in staat is het minimumloon te verdienen of te behouden. Dit is de belangrijkste reden dat dit jaar minder plaatsingen konden plaatsvinden. We zien verder een wezenlijke verschuiving naar de doelgroep met een loonwaarde van 50% en lager. Het gaat hier bijvoorbeeld om de doelgroepen Beschut werk (verplicht), Werk als beste zorg (inwoners met een GGZ beperking) en de doelgroep Pro/Vso. Deze doelgroepen vragen een hogere begeleiding en dergelijke.

In 2018 is de Social Impact Award uitgereikt aan werkgevers die zich buitengewoon inzetten voor onze doelgroep. De prijs is uitgereikt aan Peute en Taxi Stam. Door de inzet van Baanbrekend en het contact met het netwerk realiseren gelukkig steeds meer werkgevers zich dat het bieden van plek voor onze doelgroep ook aanpassing en/of extra aandacht vraagt. Elke plaatsing op de arbeidsmarkt vraagt meer van de inzet van Baanbrekend en de instrumenten van de GRD/ SDD.

De inzet van de instrumenten zoals loonkostensubsidie (LKS) en begeleiding voor mensen met beperkingen zorgt ervoor dat we nog altijd een grote groep mensen met beperkingen op de arbeidsmarkt kunnen plaatsen. De doelgroep met een loonwaarde van 80% en hoger heeft echter ook vaak problemen waardoor de afstand tot de arbeidsmarkt groot is. Voor hen is de inzet van loonkostensubsidie echter niet mogelijk. Dit vraagt meer creativiteit, waarbij het de vraag is of de loonwaarde sec leidend moet zijn en blijven voor het inzetten van instrumenten zoals LKS, of dat we dit niet breder moeten gaan zien in de totaliteit van problemen die klanten ervaren in hun weg naar werk en participatie.

Bij de inwoners die werk vinden kan het ook gaan om inwoners die parttime een uitkering blijven behouden en inwoners bij wie door plaatsing is voorkomen dat ze afhankelijk worden van een uitkering. Bij deze prestatie heeft de aantrekkende arbeidsmarkt een belangrijke rol gespeeld, net als de verbeterde samenwerking tussen de regisseurs-werk en Baanbrekend en de jarenlange investering vanuit Baanbrekend in werkgeverscontacten binnen de Drechtsteden. Daarnaast telt een snellere afwikkeling van werkaanvaarding en een intensivering van onze doelgroepenaanpak.

Aandachtsprojecten:
Gezien de kansrijkheid van de arbeidsmarkt is een aantal specifieke projecten uitgevoerd om de doelgroep door middel van meer aandacht te bewegen naar werk. Dit zijn de effecten:

- binnen onze specifieke jongeren aanpak is specifiek aandacht besteed aan jonge moeders. Hiermee hebben 16 jonge moeders een baan gevonden;
- 45 inwoners zijn door middel van een specifiek project 'parttime werken wordt full time uitstroom' uitgestroomd. Hierdoor zijn zij niet meer afhankelijk van de uitkering;
- met het Leger des Heils is gewerkt aan een pilot gericht op dak- en thuislozen. Dit zijn de resultaten:
  - 5 kandidaten hebben zelfstandige woonruimte waardoor de problemen op het leefgebied wonen zijn weggenomen en de uitstroom naar Werk niet meer verhinderen;
  - 7 kandidaten hebben een tijdelijke woonvoorziening met ondersteuning waardoor hun problemen op het leefgebied Wonen zeker verminderd zijn;
  - 8 kandidaten hebben een betaalde baan;
  - 12 kandidaten zijn onafhankelijk van P-wet uitkering geworden.
- vanuit de Participatieplekken zijn 27 kandidaten doorgestroomd naar betaald werk, 8 kandidaten doorgestroomd naar vrijwilligerswerk en 9 kandidaten doorgestroomd naar school;
- in Papendrecht is het project Stap je fitter uitgevoerd. Dit heeft geleid tot 3 inwoners met werk.

CONCEPT

Detacheringen
In 2018 is hard gewerkt aan het opbouwen van Baanbrekend detacheren. De organisatie is in 2018 nog niet gereed om kandidaten te detacheren. In 2019 kan dit wel. alle detacheringen zijn in 2018 nog verlopen via Werxaam BV.

Beschut werk
Sinds 2017 zijn gemeenten verplicht om beschutte werkplekken beschikbaar te stellen aan bewoners die niet in staat zijn om bij een reguliere werkgever te werken, maar wel beschikken over arbeidsvermogen. Deze verplichting houdt in dat de Drechtsteden in 2018 85(bijgesteld, was 88) inwoners moeten plaatsen op een beschutte werkplek. Dit is gebaseerd op de landelijke doelstelling om in 2048 ruim 30.000 beschutte werkplekken te realiseren. De verplichting geldt alleen voor inwoners die daadwerkelijk een positief advies beschut werk hebben ontvangen van het UWV.

In 2018 is het aantal positieve adviezen van het UWV en het aantal bemiddelingen en plaatsingen door de sociale dienst aanmerkelijk hoger dan in opstartjaar 2017. We verwachten dat deze stijging zich in 2019 zal voortzetten. Of we de door het rijk vastgestelde aantallen gaan halen blijft de vraag. De oorzaak kan immers liggen in het feit dat een groot deel van de doelgroep in de Drechtsteden al via andere kanalen aan het werk is. In de Drechtsteden worden jongeren namelijk al jaren actief benaderd en ondersteund bij het vinden van werk via de PRO/Vso/Entree – aanpak en via de matchmaker-route. Hierdoor vervalt voor deze doelgroep de behoefte om een 'beschut werk' advies bij het UWV aan te vragen.

BESCHUT WERK	2017	2017	2017	2018	2018	2018	2018	2018	2018	2019
	vastgestelde aantallen (rijk)	positieve adviezen UWV	aan het werk	vastgestelde aantallen (rijk)	positieve adviezen UWV	aangemeld (nog niet gesproken)	in bemiddeling	aan het werk	onbemiddelbaar	vastgestelde aantallen (rijk)
Alblasserdam	2			4	4		3	1		5
Dordrecht	30			51	30	3	6	20	1	66
Hardinxveld Giessendam	2			4	0					5
Hendrik Ido Ambacht	3			4	2		1	1		6
Papendrecht	4			6	5			5		8
Sliedrecht	3			5	7		3	2	2	7
Zwijndrecht	6			11	6	1	1	3	1	14
TOTAAL	50	14	4	85	54	4	14	32	4	111
Percentage	*100*	*28*	*8*	*100*	*64*	*5*	*16*	*38*	*7*	*100*

De door het rijk vastgestelde aantallen beschut werk en de realisaties in de Drechtsteden vanaf 2017.

Participatieplekken
Perspectief en participatie
Voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (loonwaarde lager dan 50%) ligt werk vaak niet binnen het bereik. Wij zetten voor deze doelgroep in op zoveel mogelijk meedoen in de samenleving. Meedoen dient dan te worden opgevat in de meest brede zin van het woord. Denk aan vrijwilligerswerk, een taalcursus of het participeren op een participatieplek. Tegelijkertijd is de afgelopen tijd werk gemaakt van het door ontwikkelen van inwoners uit de participatiedoelgroep naar werk.

Wij hebben in 2018 een nieuwe werkwijze ingevoerd met betrekking tot de participatiedoelgroep. Uitgangspunt van het nieuwe dienstverleningsconcept is dat in gesprekken met inwoners uit deze doelgroep wordt gefocust op het welzijn binnen verschillende levensdomeinen. Zo wordt de complete ondersteuningsbehoefte van de inwoner in kaart gebracht, zodat de dienstverlening vanuit de sociale dienst zo goed mogelijk kan worden afgestemd. Waar nodig worden verbindingen gelegd met andere onderdelen van de organisatie, of wordt de samenwerking gezocht met externe partijen, zodat inwoners zo goed mogelijk geholpen worden. Problemen worden gesignaleerd en in eerste instantie

CONCEPT

wordt ingezet op het bieden van perspectief op een stabiele levenssituatie van de inwoner, pas daarna wordt een volgende stap naar meedoen in de samenleving gemaakt.

Als inwoners een te grote afstand hebben om betaald werk te kunnen verrichten, worden inwoners door ons samen met de Drechtstedengemeenten naar participatieplekken begeleid zodat zij zinvol kunnen deelnemen aan een inclusieve samenleving. Per 31 december 2018 zijn er 541 participanten actief op een participatieplek. Het aantal actieve participanten stijgt gestaag. In Hardinxveld-Giessendam wordt gewerkt aan een infrastructuur om ook participanten in die gemeente te kunnen plaatsen.

In het afgelopen jaar is gebruik gemaakt van de aantrekkende arbeidsmarkt. Hierdoor hebben 27 kandidaten een betaalde baan gevonden.

Realisatie participatieplekken per matchingsunit (MU) t/m december 2018

	MU MEE	**MU Hendrik-Ido-Ambacht**	**MU Alblasserdam**	**MU Zwijndrecht**	**Totaal 2018**
Ingevulde Participatieplekken	404*	20	17	100	541

**Op basis van de data, is geen uitsplitsing naar gemeenten te maken.*

Momenteel staat de toekomst van de participatieplekken nog ter discussie. De verwachting is dat hier in 2019 politieke besluitvorming over plaatsvindt.

Vrijwilligers- en participatiebonussen
Inwoners die niet werken, maar wel participeren of vrijwilligerswerk doen komen in aanmerking voor een bonus. Hieronder staat het aantal verstrekte bonussen in 2018.

Bonussen in 2018	**Stand 31 december 2018**
Vrijwilligersbonussen	248
Participatiebonussen	555

Statushouders en inburgering
Voor statushouders geldt een specifieke aanpak waarbij klantregisseurs en jobhunters samenwerken om statushouders kort na huisvesting in de Drechtsteden te plaatsen op de startmodule en taalwerkstage. Daarnaast worden maatwerkcursussen en -trainingen ingezet, welke de statushouder meer kans bieden op het vinden van werk. Onderstaande tabel geeft weer hoeveel trajecten er in 2018 zijn ingezet voor statushouders:

	Resultaat regio	**Alblasserdam**	**Dordrecht**	**H.I.A**	**H'veld-G'dam**	**Papendrecht**	**Sliedrecht**	**Zwijndrecht**
Inzet traject menukaart	**349**	*27*	*148*	*50*	*17*	*42*	*16*	*54*
Startmodule	**77**	*8*	*24*	*11*	*5*	*10*	*2*	*17*
Taalwerkstage	**75**	*14*	*30*	*2*	*6*	*7*	*7*	*9*
Taalwerkstage verlenging	**7**		*5*	*1*			*1*	
Vrijwilligerswerk/ P-plek	**13**	*2*	*6*	*1*	*2*	*2*		

In het jaar 2018 zijn er 211 nieuwe statushouders (volwassenen en kinderen) gehuisvest in het kader van de taakstelling huisvesting statushouders die gemeenten hebben. De aanpak statushouders werpt haar vruchten af. Eind 2018 telt het bijstandsbestand 705 uitkeringsdossiers aan statushouders, ten opzichte van 796 dossiers aan het begin van dit jaar.

CONCEPT

Onderstaand overzicht geeft daarbij weer dat de aanpak heeft geleid tot de beëindiging van 226 uitkeringen van statushouders, waarvan 172 op grond van uitstroom naar werk of scholing. Dit is in vergelijking met andere regio's en gemeenten een succesvol resultaat.

Gemeente	Werk	Studie	Exogeen	Handhaving	Totaal
Sliedrecht	10	10	3	2	**25**
Hardinxveld	10	1	7	0	**18**
Dordrecht	42	33	11	6	**92**
HI Ambacht	3	1	2	2	**8**
Papendrecht	13	8	6	1	**28**
Alblasserdam	18	4	4	2	**28**
Zwijndrecht	12	7	5	3	**27**
	108	**64**	**38**	**16**	**226**

Behalve de genoemde resultaten op het gebied van inzet en uitstroom, leidt de aanpak ook meer en meer tot beter inzicht in de doelgroep. Met de opgedane inzichten wordt samen met de lokale gemeenten gewerkt aan nog beter ondersteuningsaanbod voor de doelgroep. Dit heeft zich een goede voorbereiding getoond op de nieuwe inburgeringsplannen die dit jaar bekend zijn gemaakt door Minister Koolmees. De Wet inburgering zal naar verwachting in 2021 van kracht worden.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Programma	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Werk & Inkomen									
Inkomensondersteuning	103.313	103.313	-	103.999	102.665	-1.334	686	-648	-1.334
Participatie	7.085	11.771	4.686	7.148	11.907	4.759	63	136	73
WSW	31.458	32.424	966	31.577	32.234	657	119	-190	-309
Impuls statushouders	380	680	300	380	680	300	-	-	-
	142.236	**148.188**	**5.952**	**143.104**	**147.486**	**4.382**	**868**	**-702**	**-1.570**

Inkomensondersteuning

Per saldo stijgen de lasten ten opzichte van de 2e bestuursrapportage 2018 met € 686.000. Onderliggend is met name sprake van hogere verstrekkingen Loonkostensubsidies (€ 1,0 miljoen) die voor een deel worden opgevangen door lagere uitkeringslasten (€ 0,3 miljoen). Gedeeltelijk zal er mogelijk nog een hogere uitkering uit de vangnetregeling in 2019 (over het jaar 2018) beschikbaar komen.

In de 2e bestuursrapportage 2018 was geprognosticeerd dat we een tekort van € 4,9 miljoen (inclusief de Vangnetuitkering 2017) zouden laten zien. Het jaar 2018 laat een tekort zien van € 6,3 miljoen. Het feitelijke tekort is € 1,4 miljoen hoger. Dit hogere tekort wordt veroorzaakt door hogere lasten Loonkostensubsidie (LKS) en de actualisering van de voorziening dubieuze debiteuren. De hogere kosten LKS lopen wel mee in de bepaling of een gemeente voor een uitkering van het vangnetfonds in aanmerking komt.

Jaarlijks wordt de hoogte van de voorziening dubieuze debiteuren bepaald. Dit jaar zijn ten laste van deze voorziening debiteuren afgeboekt waarvan de verwachting is dat deze niet meer te innen zijn conform de voorschriften. Het gevolg van deze afboeking uit zich in het feit dat er dit jaar een bijdrage van de gemeente wordt gevraagd om de voorziening op het juiste niveau te houden. In 2019 wordt gestart met het project Intensivering Participatiewet (instemming Drechtraad 5 februari 2019). Onderdeel van dit project is intensivering handhaving en heeft tot gevolg dat er in de toekomst minder debiteuren zijn, beter kan worden geïnd en er dus minder afboekingen plaats hoeven te vinden. Wat het werkelijke financieel effect zal zijn wordt zichtbaar bij de herwaardering in 2019.

CONCEPT

Onderstaande tabel laat het verloop zien van het tekort ten opzichte van de 2e bestuursrapportage 2018.

(bedragen x € 1)

Actuele begroting 2e bestuursrapportage 2018	**-4,9**	**mln.**	**tekort**
Lager klantenaantal	0,8	mln.	
Stijging uitkeringslasten IIB (IOAW, IOAZ, BBZ)	-0,5	mln.	
Meer loonkosten subsidies	-1,0	mln.	
Lagere debiteuren	-0,1	mln.	
Actualisering debiteuren saldo	-0,6	mln.	
Jaarrekening 2018	**-6,3**	**mln.**	**tekort**

De uitwerking van het verdeelmodel, een aanzienlijke daling van het budget met als gevolg een onevenredig groot tekort, heeft er toe geleid dat er in 2017 een bezwaarschrift is ingediend in samenspraak met de gemeente Dordrecht. Dit betreft tegen het voorlopige BUIG-budget 2018. We wachten de uitspraak van de Centrale Raad voor Beroep nog steeds af in een soortgelijke casus. De uitspraak hiervan is van belang voor het verdere verloop van ons bezwaarschrift en voor het indienen van vervolgbezwaarschriften tegen het definitieve BUIG-budget 2018 en tegen het voorlopige BUIG-budget 2019 .

De bezwaargronden die in het allereerste bezwaarschrift zijn aangedragen zijn nagenoeg dezelfde als bij de bezwaarschriften die opgesteld gaan worden, namelijk:

- het macrobudget is structureel te laag;
- de vangnetuitkeringen mogen niet uit het macrobudget worden genomen;
- de gemeente wordt door het verdeelmodel onevenredig getroffen:
  - Hetzelfde beleid als de overige Drechtsteden, maar een veel groter tekort;
  - De gemeente is een centrumgemeente en de reeds eerder geconstateerde problemen voor centrumgemeente zijn niet of onvoldoende opgelost.

<u>Gebundeld Participatiebudget</u>

Binnen de integratie-uitkering Sociaal Domein zijn specifieke uitkeringen genoemd om het re-integratie instrumentarium en de Wsw te kunnen bekostigen. Dit is vastgelegd in de bijdrageverordening, vastgesteld door de Drechtraad op 7 april 2015.

In onderstaand overzicht worden de afzonderlijke bedragen inzichtelijk gemaakt.

(bedragen x € 1.000)

	Gebundeld Participatiebudget	**Actuele begroting 2018**		**Jaarrekening 2018**		**Totaal mutatie**	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
A.	Participatie	7.080	10.149	7.145	10.149	65	-
B.	Opbrengsten uit individuele detacheringen	-	1.200	-	1.336	-	136
C.	Individuele studietoeslag	5	422	3	422	-2	-
	Afrekening gemeenten	**-**	**-**	**-**	**-73**	**-**	**-73**
	Totaal Participatie	**7.085**	**11.771**	**7.148**	**11.834**	**63**	**63**
D.	WSW	28.325	30.533	28.301	30.533	-24	-
E.	Sw; begeleid werken	1.200	-	1.343	-	143	-
F.	Opbrengsten uit detacheringen SW	-	1.891	-	1.701	-	-190
G.	Dekkingsbijdrage Drechtwerk	1.933	-	1.933	-	-	-
	Afrekening gemeenten	**-**	**-**	-	**309**	**-**	**309**
	Totaal Wsw	**31.458**	**32.424**	**31.577**	**32.543**	**119**	**119**

CONCEPT

Toelichting:

A. Participatie
De gerealiseerde baten Participatie van € 10,15 miljoen zijn gebaseerd op de meicirculaire 2018. De verhoging van € 230.000 bij de septembercirculaire 2018 is niet bij de gemeenten opgehaald. De uitgaven voor Participatie vallen € 65.000 hoger uit dan begroot. Dit nadeel wordt teniet gedaan door de hogere omzet detacheringen Participatiewet.

B. Individuele detacheringen
De inleenvergoedingen op detacheringen werden begroot op € 1,2 miljoen. Hiervan is € 1,33 miljoen gerealiseerd. Daar staat tegenover dat de lasten op detacheringen ook hoger zijn.

C. Individuele studietoeslag
Deze toeslag is voor studenten met een beperking die een beroep kunnen doen op de gemeenten voor een studietoeslag omdat zij door hun beperking niet of moeilijk een bijbaan kunnen hebben naast hun studie. Er wordt nagenoeg geen gebruik gemaakt van deze regeling. Waardoor dit budget niet wordt ingezet.

Positief resultaat Participatiebudget
Per saldo een positief resultaat van € 73.000. Dit bedrag wordt afgerekend met de gemeenten.

D. Wsw
De baten zijn de ontvangsten van het Rijk ten behoeve van de uitvoering 'oud Wsw'. Hiervan wordt € 28 miljoen doorgestort aan Drechtwerk.

E. Sw; Begeleid werken
Er is meer gebruik gemaakt van de mogelijkheid om loondispensatie aan te vragen dan aanvankelijk begroot.

F. Opbrengsten uit detacheringen SW
De opbrengsten uit Detachering Sw zijn € 0,2 miljoen lager dan begroot.

G. Dekkingsbijdrage Drechtwerk
De realisatie van de financiën zijn in lijn met begroting.

Nadelig resultaat op de Wsw
Als gevolg van de herziene begroting Sw met Drechtwerk is er een nadelig resultaat Wsw van € 309.000. Dit wordt veroorzaakt door meerkosten loonsuppletie begeleid werken, waarvoor minder budget beschikbaar is en een lagere omzet van de detacheringen Sw. Daarnaast is er door Drechtwerk minder bijgedragen aan apparaatslasten waardoor er een stijging van € 0,45 miljoen op apparaat is. De herziene begroting levert Drechtwerk een voordeel op van € 0,43 miljoen.

<u>Impuls statushouders</u>

De realisatie van de financiën is in lijn met de begroting. Conform afspraak zijn de meerkosten Impuls Statushouders gefinancierd uit het Participatiebudget. Het betreft een bedrag van € 0,5 miljoen.

2.2.2. Minimabeleid

Wat hebben wij bereikt?

Doelstelling: een maatschappelijk aanvaardbaar bestaansniveau garanderen zodat de weg naar werk of participatie niet belemmerd wordt.

Het doel van het minimabeleid in de Drechtsteden is een maatschappelijk aanvaardbaar bestaansniveau garanderen, dat de weg naar werk of participatie niet belemmert. Daarom hebben we het beleid activerend ingericht, met de focus op werken voor wie dat kan. Het gaat uit van de zelfstandigheid van de burger en draagt daaraan bij. Zolang werk niet aan de orde is, belonen we (maatschappelijk) actief zijn. Het voorkomen van sociale uitsluiting is van belang, met name voor kinderen die in armoede opgroeien.

CONCEPT

	Doelstelling 2018		Stand 31/12	
• SMS Kinderfonds: aantal kinderen	5.625		5.112	
• Collectieve zorgverzekering voor minima: aantal betalende verzekerden (excl. meeverzekerden)	9.343		9.343	
• Persoonlijk Minima Budget (PMB): aantal verstrekkingen	5.000		4.979	
• Stichting Urgente Noden: aantal aanvragen en giftenbudget	150 aanvragen	€ 100.000	236 aanvragen	€ 90.191

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Ontwikkelingen
Per 1 januari 2018 is een aantal beleidswijzigingen van kracht gegaan zoals eerder door uw raad besloten. Zo is de inkomensgrens om in aanmerking te komen voor het SMS kinderfonds verhoogd van 120% naar 140% van het sociaal minimum. Daarnaast is de hoogte van het PMB verlaagd van 40% van de bijstandsnorm naar 35% van de bijstandsnorm. Ook is de referteperiode voor het PMB verlengd van drie maanden naar één jaar. Ten slotte zijn er dit jaar twee adviseurs geldzaken aangesteld, die inwoners van de Drechtsteden meer individuele hulp bieden bij het aanvragen van inkomensondersteunende maatregelen. Op de verschillende minimaregelingen zien we enerzijds een voortzettende trend in bijvoorbeeld de stijging van het aantal toegekende PMB's, terwijl anderzijds de doelstelling voor het SMS Kinderfonds niet is gehaald dit jaar.

Adviseurs geldzaken
Medio 2018 zijn de Adviseurs Geldzaken gestart met het bieden van hulp bij het op orde brengen van het huishoudboekje van inwoners van de Drechtsteden. Van meet af aan was er sprake van een vrijwel continue stijging in het aantal aanvragen voor ondersteuning. De Adviseur Geldzaken werd binnen korte tijd een begrip. Ook door veel samenwerkingspartners wordt dankbaar gebruik gemaakt van de brede kennis over geldzaken die de adviseurs inmiddels hebben. De planning was om in het eerste jaar 800 inwoners te ondersteunen. In praktijk is er 2018 ondersteuning geboden aan circa 1.000 inwoners.

SMS Kinderfonds
De doelstelling was om dit jaar 5.625 kinderen te bereiken. Aan het eind van het jaar staat de stand op 5.112 kinderen. Dit betreft 2.826 kinderen in de basisschoolleeftijd en 2.286 kinderen op de middelbare school. Het gemiddeld verstrekte bedrag is € 369. Van de in totaal 5.112 geholpen kinderen komen er 302 uit een gezin met een inkomen tussen de 120% en 140% van het sociaal minimum. Het niet behalen van de doelstelling (groter bereik) van het SMS Kinderfonds is dit jaar voor het eerst aan de orde.

Daar waar in 2017 een totaal van 5.114 kinderen is bereikt door Stichting Leergeld, is in 2018 een totaal van 5.326 kinderen bereikt waarvan 5.112 ten laste van het SMS Kinderfonds en 214 ten laste van de landelijke Klijnsmagelden. Hiermee heeft Stichting Leergeld in totaal wel meer kinderen weten te bereiken dan in 2017. Desondanks is het bereiken van een aantal van 5.625 kinderen vanuit het SMS Kinderfonds niet gerealiseerd. De oorzaken hiervan liggen in de verscherpte privacywetgeving en de aangetrokken economie waardoor er ook gezinnen zijn die niet (meer) in aanmerking komen voor het SMS Kinderfonds. Daarbij geldt ook dat de doelgroep werkende armen moeilijker te bereiken is dan de doelgroep die in de bijstand zit.

Stichting Urgente Noden Drechtsteden (SUN)
Stichting Urgente Noden had dit jaar de doelstelling om 150 aanvragen af te handelen en voor een bedrag van € 100.000 aan private fondsen te verstrekken. Op 31 december waren er 236 aanvragen ingediend, waarvan er 156 zijn toegekend voor een totaalbedrag van € 90.191. Hiermee is de doelstelling op het gebied van het aantal aanvragen ruimschoots behaald. Ten opzichte van 2017 is hiermee zelfs 38% meer verstrekkingen gerealiseerd.

Collectieve zorgverzekering voor minima
In 2018 werd voor 9.343 polissen een premiebijdrage betaald (waarvan 4.691 uit het Wtcg/CER budget). Hiermee blijft de realisatie binnen begroting. Gewijzigde aanbestedingswetgeving maakt dat het contract met zorgverzekeraars aanbestedingsplichtig werd. Daarom is in 2018 een aanbesteding

CONCEPT

gehouden voor de collectieve zorgverzekering voor minima vanaf 2019. De aanbesteding heeft geresulteerd in VGZ als enige aanbieder van deze voorziening, vanaf 1 januari 2019.

Individuele bijzondere bijstand
Op de individuele bijzondere bijstand is dit jaar een daling waargenomen in het totaal toegekend bedrag. Zo is er in vergelijking met 2017 minder uitgegeven aan de bijzondere bijstand voor inrichtingskosten en de verhuiskosten. (Mede)oorzaak hiervan ligt naar alle waarschijnlijkheid in het niet behalen van de taakstelling huisvesting statushouders door de regiogemeenten. Statushouders die zich nieuw vestigen in de regio komen namelijk altijd in aanmerking voor bijzondere bijstand voor deze kosten. Nu er dit jaar minder statushouders gehuisvest zijn dan de bedoeling was, is dit terug te zien in de verstrekkingen hiervan. Een andere mogelijke oorzaak ligt in het stijgende aantal toekenningen PMB. Kosten waar in het verleden individuele bijzondere bijstand voor werd aangevraagd worden nu mogelijk meer vanuit het PMB gedekt.

Persoonlijk Minima Budget (PMB)
In totaal zijn er dit jaar 4.979 PMB's verstrekt. Hiermee is de bijgestelde prognose in de 2e bestuursrapportage 2018 nagenoeg behaald. Hiermee stijgt het aantal PMB toekenningen met 26**%** ten opzichte van 2017. De stijging in het aantal toekenningen PMB is het gevolg van een blijvende stijging in het aantal aanvragen onder met name bijstandsgerechtigden, een groter bereik van de doelgroep en een betere bekendheid met de regeling.

Bewindvoering
In december 2018 maakten er 1.480 personen gebruik van de regeling om de eigen bijdrage voor bewindvoering vergoed te krijgen. Om meer zicht en grip te krijgen op de uitvoering, de kwaliteit van beschermingsbewind en de uitgaven vanuit de bijzondere bijstand is per eind 2018 het instrument Beschermingsbewind toegevoegd aan het productaanbod van schuldhulpverlening. Daarnaast is budgetbeheer meer in positie gebracht als passend alternatief voor beschermingsbewind. Met deze interventies wordt getracht de stijgende uitgaven aan bewindvoering vanuit de bijzondere bijstand in te perken.

Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten
Ter compensatie van de afschaffing van de landelijke Wtcg/CER middelen, komen chronisch zieken en gehandicapten in aanmerking voor bijzondere bijstand voor indirecte onverzekerde medische kosten. In 2018 zijn hier 320 toekenningen voor geboekt. Hiermee blijven de jaarrealisaties binnen de begroting. Zoals bij de collectieve zorgverzekering vermeld, worden er 4.691 polissen betaald uit het Wtcg/CER budget.

Kinderopvang en kinderopvang op grond van sociaal-medische indicatie (SMI).
De regionale vergoedingsregeling voor kinderopvang zorgt dat de door ouders te betalen eigen bijdrage minimaal is. In 2018 zien we voor het eerst een stijging in het aantal toekenningen. Er zijn dit jaar 91 aanvragen voor de vergoeding van de eigen bijdrage kinderopvang toegekend. Gezien het recht op deze vergoeding samenhangt met het recht op kinderopvangtoeslag, hangt het toegenomen aantal toekenningen samen met een groeiende groep ouders die gaat werken, studeren, inburgert of in een re-integratietraject zitten.

De sociaal medische indicaties kinderopvang (SMI) werden nog tot en met dit jaar door de sociale dienst afgegeven. Dit jaar is er aan 20 kinderen een indicatie toegekend. Dit is een behoorlijke stijging in het aantal toekenningen ten opzichte van vorig jaar. Per 2019 gaat deze taak terug naar de lokale gemeenten, waarmee deze taak ook niet meer terugkomt in de begrotingen en verantwoordingsstukken van de SDD.

Wet op de Lijkbezorging (WLB)
De Wet op de Lijkbezorging is door de Drechtsteden-gemeenten gemandateerd aan de SDD.
In 2018 is er 24 keer een opdracht gegeven voor een begrafenis in het kader van de WLB.

CONCEPT

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Programma	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Minimabeleid									
Minimabeleid	6.116	6.494	378	5.774	6.563	789	-342	69	411
Bewindvoering	2.540	2.680	140	2.529	2.680	151	-11	-	11
Maatw. voorz. ink.steun	1.732	1.732	-	1.751	1.731	-20	19	-1	-20
Totaal	**10.388**	**10.906**	**518**	**10.054**	**10.974**	**920**	**-334**	**68**	**402**

Minimabeleid
Het positieve resultaat op het minimabeleid bedraagt € 411.000 en bestaat voornamelijk uit;

- lagere lasten ad € 160.000 SMS kinderfonds als gevolg van een lager bereik;
- lagere lasten van algemene voorzieningen en individuele uitgaven ad € 200.000 grotendeels als gevolg van de daling toekenning individuele bijzondere bijstand;
- hogere lasten op het onderdeel kinderopvang ad € 40.000 als gevolg van hogere uitgaven sociaal medische indicaties kinderopvang;
- hogere opbrengsten terugvordering ad € 70.000.

Bewindvoering
De werkelijke lasten zijn nagenoeg conform de begroting.

Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten
Het nadelige resultaat maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten ad € 20.000 wordt op basis van solidariteit naar rato van de inleg met de gemeenten afgerekend.

Het voordelige resultaat van per saldo € 402.000 op het onderdeel minimabeleid wordt conform de financieringsafspraken betrokken in de resultaatbepaling. Het resultaat op het onderdeel kinderopvang wordt op basis van voor- en nacalculatie met de gemeenten afgerekend.

2.2.3. Wmo

Wat hebben wij bereikt?

De inwoners van de Drechtsteden hebben toegang tot betaalbare, houdbare, oplossingsgerichte en toegankelijke ondersteuning.
We helpen inwoners met een ondersteuningsvraag zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig, waarbij zij zoveel mogelijk de eigen regie houden.
Inwoners die gebruik maken van maatwerkvoorzieningen beoordelen deze positief.
Taken en ambities worden uitgevoerd binnen het beschikbare Wmo-budget.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Het bieden van betaalbare, passende ondersteuning (doelstellingen 1 en 2)
Voor alle cliënten die zich melden met een ondersteuningsvraag wordt gezocht naar de meest passende vorm van ondersteuning. Dit kan ook inhouden dat de oplossing gevonden wordt in het eigen netwerk van de cliënt of middels de inzet van een algemene voorziening. Hieronder volgt per type maatwerkvoorziening een korte beschrijving van de ontwikkelingen in 2018.

Huishoudelijke ondersteuning
Huishoudelijke ondersteuning is ongewijzigd voortgezet. Wel is, binnen het kader van de bestuurlijke aanbesteding, een verandertraject ingezet dat medio 2019 tot afronding moet komen. Directe aanleiding daarvoor vormden (1) signalen van aanbieders dat de doelgroep zwaarder begon te

CONCEPT

worden en dat het huidige model meer differentiatie behoeft en (2) de nieuwe cao-VVT die de komende jaren een gestaag kostprijs opdrijvend effect tot gevolg heeft. Beide ontwikkelingen zullen het huidige model in de toekomst (financieel) onder druk zetten.

Lopende het verandertraject kwam de CRvB (Centrale Raad van Beroep) eind 2018 met een tweetal uitspraken dat resultaatgericht indiceren (zoals ook de Drechtsteden bij huishoudelijke ondersteuning toepast) ter discussie stelt. De crux in de uitspraken is dat rechtszekerheid voor cliënten enkel kan worden ontleend aan het beschikken in tijdseenheden. Bovendien dienen die tijdseenheden gebaseerd te zijn op objectief en onafhankelijk onderzoek. Dit mag eventueel in de vorm van normtijden voor standaardsituaties (bijvoorbeeld gemiddeld twee uur per week voor het realiseren van een schoon en leefbaar huis), maar ultimo gaat het om een individuele vaststelling waarin is getoetst of het huishouden voldoet aan de norm en waarbij eventuele afwijkingen van de norm ook zijn gekwantificeerd in tijd.

De uitspraken geven – ook landelijk – aanleiding tot een grondige heroverweging van resultaatgericht indiceren en financieren. Om een passend antwoord te formuleren op dit vraagstuk trekt de GRD/ SDD gezamenlijk op met de VNG, VWS en een aantal andere gemeenten dat op dezelfde manier zijn huishoudelijke ondersteuning heeft georganiseerd. VNG en VWS hebben gemeenten aangeraden vooralsnog geen overhaaste maatregelen te nemen, maar eerst de landelijke analyse en marsroute af te wachten.

Huishoudelijke hulp toelage / dienstencheques
De Drechtsteden hebben de huishoudelijke hulp toelage in 2015 vormgegeven in de vorm van dienstencheques, waarmee (aanvullende) huishoudelijke ondersteuning kan worden ingekocht. Eind 2017 heeft de Drechtraad besloten per 1 juli 2018 te stoppen met deze voorziening. Dienstencheques konden nog tot die datum worden aangeschaft en konden worden verzilverd tot en met 31 december 2018.

In 2018 zijn in totaal 40.388 cheques verkocht. Samen met niet verzilverde cheques uit eerdere jaren, stonden er begin november 2018 nog 14.448 open. De eindstand van het totaal aantal verzilverde cheques kan, gezien de administratieve afhandeling, pas eind eerste kwartaal 2019 worden opgemaakt.

Gebruikers is altijd uitdrukkelijk meegegeven dat op niet verzilverde cheques geen restitutie wordt toegepast. Desalniettemin is besloten om per 1 januari 2019 niet verzilverde cheques alsnog te restitueren, zij het onder aftrek van de kosten van restitutie (€30 per gebruiker). Door het hanteren van dit uitgangspunt zal de mogelijkheid van restitutie alleen aan de orde zijn voor gebruikers met meer dan vijf niet verzilverde cheques.

Hulpmiddelen
Bij de hulpmiddelen (rolstoelen, woon- en vervoersvoorzieningen, hier excl. Drechthopper) hebben in 2018 geen veranderingen plaatsgevonden. Het contract met Welzorg is, na aanhoudende klachten, per 1 januari 2018 beëindigd. De twee resterende leveranciers hebben de hulpmiddelen verdeeld en overgenomen. Negatieve effecten van die omzetting zijn voor de Wmo-cliënten zijn beperkt gebleven.

Doelgroepenvervoer
Het doelgroepenvervoer kende in 2018 een sterke toename in het volume. Naast een groeiend aantal indicaties, is een groter beroep op de Drechthopper gedaan door bestaande pashouders. Op basis van de geconstateerde volumegroei is de begroting 2018 opgehoogd in de 1e bestuursrapportage. De toenemende vraag naar vervoer is net als bij de andere voorzieningen te verklaren door de groeiende groep kwetsbare mensen die langer thuis blijft wonen. Daarnaast speelt de toegenomen klanttevredenheid een rol onder met name de bestaande doelgroep, die meer gebruik maakt van de Drechthopper.

Om de groeiende vraag naar vervoer het hoofd te kunnen bieden is begin 2018 een pilot gestart met de Wijkhopper, een elektrisch voertuig waarmee korte ritten binnen de wijk worden uitgevoerd. Op basis van de pilots is in 2018 toegewerkt naar een plan van aanpak om de Wijkhopper gefaseerd onderdeel te maken van de Drechthopper. Naar verwachting vindt de eerste uitrol van de Wijkhopper plaats in april 2019. Hiermee wordt het aanbod van de Drechthopper gefaseerd uitgebreid, waarbij korte ritten tegen lagere kosten worden uitgevoerd. Hiermee wordt op termijn een financiële besparing gerealiseerd op het programma Vervoer. Tevens is in 2018 besloten de eigen bijdrage op vervoer te verhogen per 1 januari 2019.

CONCEPT

Behalve het organiseren van het doelgroepenvervoer vanuit de Wmo, ondersteunde Stroomlijn in 2018 ook andere doelgroepen. Zo is Stroomlijn per 2018 verantwoordelijk voor het vervoer van jeugdigen in opdracht van de Serviceorganisatie jeugd. Daarnaast is per april 2018 gestart met vervoer van bijstandsgerechtigden die aan het werk gaan, in opdracht van Baanbrekend Drechtsteden. Stroomlijn is in het laatste kwartaal van 2018 gestart met het vervoeren van WLZ-geïndiceerden in opdracht van Swinhove, Rivas en Crabbehof. Ten slotte voert Stroomlijn regie op ketenmobiliteit in opdracht van Qbuzz, in het kader van de concessie Openbaar Vervoer die op 9 december 2018 van start is gegaan.

Individuele begeleiding
Individuele begeleiding is in 2018 ongewijzigd voortgezet, maar wel zijn maatregelen doorgevoerd om de geconstateerde toename in indicaties en – sterkere – toename van de uitgaven te beteugelen. Uit analyse is gebleken dat bij de toenames sprake is van een samenloop van verschillende oorzaken.

De groei in volume komt onder meer voort uit de ambulantisering van de GGZ, het feit dat kwetsbare doelgroepen (conform de inzet van het rijksbeleid) langer thuis blijven wonen, de nog niet optimale inrichting van de algemene voorzieningen (waardoor ook lichtere ondersteuningsvragen via een maatwerkvoorziening worden opgelost). Ook het feit dat voor de begeleidingsproducten, om ondersteuningsmijding te beperken, geen eigen bijdrage wordt geheven, is van invloed.

De sterkere groei in de uitgaven kan worden verklaard uit de toename van zwaardere groepen met een langdurige ondersteuningsvraag, de actieve marktbenadering van een aantal aanbieders en voor een deel uit de nieuw ontwikkelde productstructuur.

Op basis van bovenstaande bevindingen is medio 2018 besloten tot financiële bijsturing. De belangrijkste maatregelen betreffen (1) betere sturing door consulenten en contractmanagers op uitstroom en doorstroom naar lichtere begeleidingsvarianten, (2) het inkorten van de tijdsperiode dat IB2 kan worden ingezet, (3) een pilot met een goedkopere variant van individuele begeleiding voor cliënten die op afzienbare termijn kunnen uitstromen (IB0 - uitstroomarrangement) en (4) het op basis van individuele afspraken reguleren van de volumegroei van aanbieders. Deze maatregelen hebben ertoe geleid dat de uitgaven, zonder dat dat heeft geleid tot negatieve gevolgen voor cliënten, op de begeleidingsproducten binnen het medio 2018 bijgestelde budget zijn gebleven.

Net als huishoudelijke ondersteuning wordt individuele begeleiding resultaatgericht geïndiceerd en gefinancierd. In hoeverre de strekking van de uitspraak van de CRvB op huishoudelijke ondersteuning ook reikt tot een wezenlijk andere voorziening als individuele begeleiding (met een in de tijd sterk wisselende ondersteuningsbehoefte waarop geen tot nauwelijks van te voren toepasbare normen zijn vast te stellen) dan huishoudelijke ondersteuning zal zich de komende jaren nog moeten uitkristalliseren.

Dagbesteding
Dagbesteding is per 1 januari 2018 getransformeerd. De transformatie betreft twee grote veranderingen:

1. de vereenvoudiging van de productstructuur tot 3 hoofdvormen, uitgaande van de feitelijke ondersteuningsbehoefte van klanten en - waar mogelijk - maximaal gericht op hun ontwikkeling;
2. het uniformeren van de tarieven per hoofdgroep en de overgang naar resultaatfinanciering. Dit impliceert dat de vroegere, nog op de AWBZ gebaseerde tariefdifferentiatie tussen aanbieders is opgeheven door uit te gaan van een reële tariefopbouw voor de geboden soort ondersteuning.

De transformatie moet ertoe bijdragen dat de dagbesteding doelgerichter wordt ingezet, dat (op termijn) de traditionele schotten tussen de verschillende sectoren worden opgeheven en daarmee de keuzevrijheid van cliënten om passende dagbesteding te vinden wordt vergroot. Bovendien is het, door de invoering van vaste tarieven, in beginsel eenvoudiger geworden om dagbesteding bij een combinatie van aanbieders te verzilveren. Daarnaast moet overgang naar resultaatfinanciering de administratieve lasten helpen verlichten en budgettair meer voorspellingskracht bieden. Tot slot opent het nieuwe handvatten om als opdrachtgever te kunnen sturen op de kwaliteit van de dienstverlening.

Aangezien dagbesteding standaard wel wordt toegewezen in tijdseenheden (dagen), wordt ten aanzien van resultaatgerichte financiering niet hetzelfde vraagstuk verwacht als nu speelt rond huishoudelijke ondersteuning. Eind 2018 is de omzetting naar het nieuwe systeem in samenspraak

CONCEPT

met de aanbieders geëvalueerd. Eventueel finetuning van het model zal aan de hand van de bevindingen in het eerste kwartaal 2019 in overleg met de aanbieders plaatsvinden.

Kortdurend verblijf
Kortdurend verblijf is in 2018 ongewijzigd voortgezet. Gezien het zeer beperkte gebruik van de voorziening (bij een – ook landelijk – toenemende behoefte aan mantelzorgondersteuning dan wel respijtzorg) zal in 2019 in samenspraak met de Drechtstedengemeenten, die primair verantwoordelijk zijn voor het bieden van mantelzorgondersteuning, worden onderzocht of doorontwikkeling van de maatwerkvoorziening kortdurend verblijf aan de orde is.

Betaalbaarheid van de ondersteuning
De betaalbaarheid en toegankelijkheid van de voorzieningen was in 2018 geborgd door lagere eigen bijdragen op te leggen dan het landelijke maximum en daarnaast de eigen bijdrage voor de zwaarste voorzieningen waar ondersteuningsmijding dreigt (individuele begeleiding en dagbesteding) op € 0 te houden. Tevens is binnen de Collectieve Zorgverzekering voor Minima (CZM) in de aanvullende pakketvoorwaarden een tegemoetkoming in de kosten van de eigen bijdrage Wmo opgenomen. Het grootste deel van de verzekerden maakt gebruik van de betreffende pakketuitbreidingen. Voor huishoudens die ondanks de CZM en de lagere normen ten aanzien van de eigen bijdrage problemen met de betaalbaarheid ervaren, is in het minimabeleid tot slot een vangnet ingebouwd. Hiervan wordt slechts beperkt gebruik gemaakt.

De beoordeling van de kwaliteit van de dienstverlening (doelstelling 3)

Cliëntervaringsonderzoek (CEO)
Het wettelijk verplichte jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek Wmo is in het 2dekwartaal 2018 door het OCD uitgevoerd. De Drechtraad is door middel van een raadsinformatiebrief over de uitkomsten geïnformeerd. Net als vorig jaar zijn de cliëntervaringen overwegend positief. Het belangrijkste verbeterpunt blijft de bekendheid met de onafhankelijke cliëntondersteuning. Hoewel het organiseren van de onafhankelijke cliëntondersteuning onder de lokale verantwoordelijkheid valt, zijn de communicatiemogelijkheden daarover die binnen de reikwijdte van de SDD/ GRD liggen in 2017 geoptimaliseerd. Dit is in nauw overleg gebeurd met de regionale adviesraad. Beter dan voorheen is in brieven, op de website en in de klantenkrant uitgelegd wat onafhankelijke cliëntondersteuning precies behelst en wat haar meerwaarde is. Tevens is een nieuwe folder ontwikkeld over het keukentafelgesprek, waarin expliciet wordt ingegaan op onafhankelijke cliëntondersteuning. Deze folder wordt bij alle afspraakbevestigingen meegezonden. Dat ondanks deze inspanningen de bekendheid ten opzichte van 2017 maar een paar procentpunt is toegenomen, is teleurstellend. Overigens blijft de onbekendheid ook landelijk het grootste aandachtspunt bij het CEO. Wat dat betreft scoren de Drechtsteden wel iets beter dan het gemiddelde.

Verantwoording en kwaliteitsmeting
Bij het bieden van maatwerkvoorzieningen behoort tevens de controle op de rechtmatigheid en doelmatigheid van de levering door aanbieders. Onder de externe begeleiding van adviesbureau De ToetsPraktijk is in 2017 een pilot gedaan waarmee de in 2016 ontwikkelde kwaliteitstool is toegepast bij de huisbezoeken ten behoeve van de herindicatie individuele begeleiding. Evaluatie van de pilot in 2018 heeft geleid tot het inzicht dat deze in aanzet levensvatbaar is, maar nog verdere doorontwikkeling vergt. Dit proces loopt nog door in 2019.

Toezicht
Het Wmo-toezicht is opgesplitst in drie onderdelen die nauw met elkaar samenwerken. Deze samenwerking is dit jaar verder ontwikkeld. In de eerste plaats wordt de kwaliteit geborgd door de contractmanagers die frequent alle gecontracteerde aanbieders spreken over de kwaliteit van de ondersteuning en hun dienstverlening aan de klanten. In de tweede plaats is de Dienst Gezondheid & Jeugd aangewezen als onafhankelijke toezichthouder op kwaliteit van de ondersteuning voor zowel zorg in natura als ondersteuning via een persoonsgebonden budget. Ten slotte is het toezicht op doelmatigheid en rechtmatigheid geborgd door de handhavers van de sociale dienst aan te wijzen als toezichthouder.

Op het moment dat er signalen zijn van onvoldoende kwaliteit of problemen met rechtmatigheid wordt een onderzoek opgestart, het zogenaamde reactieve onderzoek. Hierin werken bovenstaande toezichthouders samen, elk vanuit zijn eigen expertise. In twee gevallen is besloten tot verder reactief onderzoek. Uit beide onderzoeken is gebleken dat er sprake is van samenhang tussen de bevindingen op kwaliteit en die op rechtmatigheid. De betreffende aanbieders zijn in de gelegenheid

CONCEPT

gesteld om verbeteringen aan te brengen in hun uitvoering. Het komende jaar vindt heronderzoek plaats op de verbetertrajecten.

Taken en ambities worden uitgevoerd binnen het beschikbare Wmo-budget.(doelstelling 4)
De doelstelling dat taken en ambities worden uitgevoerd binnen budget (conform Geactualiseerde Begroting 2018) is, teruggerekend naar de verschillende onderdelen, niet gerealiseerd. De bestandsontwikkeling op individuele begeleiding en het doelgroepenvervoer, alsmede de daardoor toenemende druk op het apparaat, gaven aanleiding het budget bij de 1e bestuursrapportage 2018 opwaarts bij te stellen. Verdere uitvoering heeft wel binnen deze aanpassingen plaatsgevonden.

Aantallen en trends

Aantal actieve Wmo-indicaties* Drechtsteden	**Stand 31/12/17**	**Stand 31/03/18**	**Stand 31/07/18**	**Stand 31/12/18**
Huishoudelijke ondersteuning				
- HO	4.617	4.978	5.065	**5.245**
- HO+	787	790	725	**689**
- HO Zorgstudio	58	62	64	**69**
- PGB HO	405	394	428	**404**
- PGB HO+	8	12	14	**11**
Hulpmiddelen:				
Rolstoelen	2.703	2.863	2.866	**2.856**
Vervoersvoorzieningen				
• Molenhopper (waarvan begeleiding)	-	657 (103)	639 (97)	**609 (91)**
• Drechthopper (waarvan begeleiding)	8.635 (293)	8.720 (286)	8.929 (273)	**9.167 (280)**
• Drechthopper 75+-pas	4.007	4.122	4.171	**4.265**
• Scootmobielen	1.904	1.963	2.056	**2.073**
• Individuele vervoersvoorziening	112	115	107	**101**
• Overig	382	484	516	**524**
Woonvoorzieningen				
• Hulpmiddelen wonen	310	359	385	**392**
• Roerende woonvoorz.**	334	91	247	**359**
• Eenvoudige aanpassingen**	68	23	58	**80**
• Complexe aanpassingen**	6	2	4	**5**
• Plafond- en trapliften**	72	30	59	**93**
Individuele begeleiding*** → waarvan PGB	1.952 292	2.100 303	2.178 311	**2.305** **301**
Dagbesteding (incl. vervoer) → waarvan PGB	1.092 (607) 91	985 (637) 103	1.042 (675) 110	**1.099 (717)** **103**
Kortdurend verblijf → waarvan PGB	8 5	7 7	8 7	**6** **5**

* Het overzicht betreft standcijfers. Per 1 januari 2018 maakt Hardinxveld-Giessendam deel uit van de Drechtsteden. Dit verklaart voor een groot deel de toename van het aantal voorzieningen ten opzichte van eind 2017.
** Dit cijfer betreft het aantal nieuwe indicaties in het verslagjaar, omdat het gaat om eenmalige verstrekkingen/(koop)voorzieningen met een andere meetsystematiek. Het aantal bouwt gedurende het jaar cumulatief op. Dit wijkt af van de andere cijfers betreffende het aantal actieve indicaties voor doorlopende (huur)voorzieningen. De cijfers op 31 december worden hier vergeleken met de cijfers op hetzelfde meetmoment een jaar eerder.
*** Sinds 1 januari 2016 is persoonlijke verzorging onderdeel van individuele begeleiding, nog lopende PGB-indicaties persoonlijke verzorging zijn opgenomen onder individuele begeleiding.

CONCEPT

Ten opzichte van de vorige meetperiode(n) zien we een stijgende lijn in het aantal Wmo-indicaties. Dit betekent een trendbreuk ten aanzien van de 'oude' voorzieningen (huishoudelijke ondersteuning, rolstoelen, vervoers- en woonvoorzieningen). Bij de 'nieuwe' voorzieningen sinds 2015 (de begeleidingsproducten) impliceert het een continuering van de trend sinds begin 2016. Hierbij is het belangrijk om te melden dat de eenmalige daling van dagbestedingsindicaties in het eerste kwartaal van 2018 is veroorzaakt door de opschoning van het bestand per 1 januari 2018. Inmiddels groeit ook hier het aantal indicaties weer.

Aantal unieke klanten per gemeente
Klanten kunnen meerdere indicaties hebben. Bij de bepaling van het aantal unieke klanten hebben we in onderstaande tabel ook de maatwerkvoorzieningen Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen meegenomen, in tegenstelling tot in de rest van de rapportage. Dit omdat ontvlechten geen recht zou doen aan de samenloop in het bredere domein van de Wmo-maatwerkvoorzieningen

Gemeente	31/12/17	31/03/18	31/07/18	31/12/18
Alblasserdam	1.088	1.086	1.097	1.092
Dordrecht	7.034	7.055	7.181	7.339
Hardinxveld-Giessendam	-	973	984	1000
H-I-Ambacht	1.281	1.296	1.325	1.313
Papendrecht	1.612	1.638	1.663	1.712
Sliedrecht	1.825	1.859	1.888	1.916
Zwijndrecht	2.703	2.695	2.727	2.790
Totaal Drechtsteden	**15.543**	**16.602**	**16.865**	**17.162**

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Programma	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Wmo									
Huishoudelijke ondersteuning	16.230	16.230	-	15.412	15.599	187	-818	-631	187
Huishoudelijke Hulp Toelage	1.268	1.268	-	1.100	1.268	168	-168	-	168
Hulpmiddelen	3.420	3.420	-	3.234	3.370	136	-186	-50	136
Begel. en kortdurend verblijf & Persoonlijke verzorging	23.794	23.794	-	23.382	23.794	412	-412	-	412
Vervoer	7.268	7.268	-	7.231	7.306	75	-37	38	75
Innovatiereserve Leertuinen	247	247	-	38	38	-	-209	-209	-
Totaal	**52.227**	**52.227**	**-**	**50.397**	**51.375**	**978**	**-1.830**	**-852**	**978**

Het jaarresultaat van de uitvoering van de Wmo is nog niet bekend. Daarom zijn bovenstaande cijfers voorlopige cijfers. Definitieve cijfers van de zorgverleners zijn eind maart beschikbaar. Op dit moment voorzien we, op basis van cijfers november 2018, een voordeel van circa € 1 miljoen. De definitieve cijfers kunnen afwijken.

De financiële doelstelling voor de begroting 2018 was dat de taken en ambities binnen het budgettaire kader worden uitgevoerd. Deze doelstelling is gehaald. Het saldo op de gerealiseerde baten en lasten bedraagt € 978.000 positief ten opzichte van de huidige begroting 2018 (2e bestuursrapportage 2018). Dit bedrag is inclusief het resultaat op de huishoudelijke hulp toelage van € 0,2 miljoen.

Huishoudelijke ondersteuning
Het resultaat op het onderdeel huishoudelijke ondersteuning bedraagt € 187.000. positief. De aangekondigde stijging van de lasten als gevolg van de nieuwe cao huishoudelijke hulpen zal pas vooral in 2019 merkbaar zijn. De lasten zijn hierdoor minder hard gestegen dan aanvankelijk werd voorzien. Dit positieve resultaat komt boven op de € 0,5 miljoen waarmee de begroting 2018 bij de 1e bestuursrapportage 2018 neerwaarts is bijgesteld.

Huishoudelijke Hulp Toelage
Op de huishoudelijke hulp toelage bedraagt het resultaat € 168.000. Dit resultaat wordt aan de hand van resultaatbepaling afgerekend met gemeenten op basis van de verhouding van het Rijksbudget

huishoudelijke ondersteuning (integratie-uitkering Wmo). De in 2018 gemaakte kosten voor de gemeente Hardinxveld-Giessendam worden afzonderlijk in rekening gebracht.

Hulpmiddelen
Het resultaat op het onderdeel Hulpmiddelen (de rolstoelen en woonvoorzieningen) bedraagt € 136.000 positief.

Begeleiding
Het onderdeel Begeleiding sluit jaar 2018 af met een positief resultaat van € 412.000. Tegenover dit positieve resultaat staat een verhoging van de begroting met € 2,1 miljoen bij de 1e bestuursrapportage 2018, waarvan € 0,5 miljoen bij de 2e bestuursrapportage 2018 weer is teruggegeven. Per saldo zijn daarmee de lasten € 1,2 miljoen gestegen. De hogere lasten zijn het gevolg van een sterke toename van het aantal en de zwaarte van de indicaties individuele Begeleiding.

Vervoer
Als gevolg van een sterke toename van het aantal klanten met een indicatie voor de Drechthopper en een hoger gebruik van de Drechthopper is bij de 1e bestuursrapportage 2018 de begroting voor de vervoersvoorzieningen met € 0,6 miljoen naar boven bijgesteld. Het uiteindelijke resultaat bij de jaarrekening bedraagt € 75.000 positief.

Innovatiereserve Leertuinen
In 2018 is € 38.000 uitgeven aan innovatieprojecten Leertuinen. De innovatiereserve leertuinen is regionaal geld, bestemd voor innovaties in het sociale domein die samen met externe partijen als VGZ, Yulius en anderen worden geïnitieerd. In 2019 lopen nog een aantal projecten door. Na afloop hiervan wordt opnieuw bezien door de regionale stuurgroep of de innovatiereserve Leertuinen komende jaren nog in stand moet blijven.

CONCEPT

2.2.4. Budgetadvies en schuldbemiddeling

Wat hebben wij bereikt?

Doelstelling:	inwoners van de Drechtsteden met schulden en/of beperkte financiële zelfredzaamheid begeleiden en schulden duurzaam oplossen of beheersbaar maken.

In het beleidsplan is de verplichting opgenomen om jaarlijks een doelstelling te formuleren ten aanzien van de wachttijd en de kwaliteit van zowel het stabilisatie- als het schuldregelingstraject. Hieronder staan deze doelstellingen en realisatie voor 2018 weergegeven:

	Doelstelling 2018	Stand 31-12-2018
• Wachttijd: in 95% van de gevallen wordt maximaal 10 werkdagen na de melding de hulpvraag vastgesteld	95%	94%
• Aantal trajecten: naast de bestaande klanten wordt minimaal 1.200 nieuwe klanten een dienstverleningstraject aangeboden	1.200	1.102
• Kwaliteit stabilisatietraject: minimaal 70% van de stabilisatietrajecten wordt positief* afgesloten	70%	76%
• Kwaliteit schuldregelingstraject: minimaal 80% van de schuldregelingstrajecten wordt positief** afgesloten	80%	94%

*Kwaliteit stabilisatietraject: Onder een positieve afsluiting wordt verstaan: de schulden zijn afbetaald - er is een betalingsregeling getroffen - de schulden zijn geherfinancierd - overdracht naar schuldregelen.
**Kwaliteit schuldregelingstraject: Een schuldregeling is geslaagd als er een saneringskrediet wordt toegekend - een schuldbemiddeling wordt gestart of als een WSNP verklaring wordt afgegeven.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Meldingen schuldhulpverlening en wachttijd
Het aantal meldingen voor schuldhulpverlening is in 2018 licht gestegen ten opzichte van 2017. In 2018 bedroeg het aantal meldingen 1.462 ten opzichte van 1.446 meldingen in 2017. Dit betreft een toename van 16 meldingen. Van alle aanmeldingen is 22% niet verschenen op de afspraak voor de aanmeldbijeenkomst. De doelstelling van de wachttijd voor de aanmeldbijeenkomst is, op een minimaal verschil na, behaald: in 94% van de gevallen wordt in maximaal 10 werkdagen na de melding de hulpvraag vastgesteld.

Nieuwe trajecten en inzet (vroeg)signalering
Er is sprake van een stijging van het aantal nieuwe trajecten ten opzichte van vorig jaar. In 2018 zijn er 1.102 nieuwe trajecten gestart ten opzichte van 1.035 nieuwe trajecten in 2017. Ondanks een stijging van het aantal nieuwe trajecten is de doelstelling voor 2018 van 1200 trajecten niet gehaald.

Het lijkt echter niet reëel om dit te verklaren door een afnemend aantal inwoners met problematische schulden. Er zijn voldoende indicaties dat dit aantal veel hoger ligt dan het aantal mensen dat de schuldhulpverlening bereikt. Zoals ook uit recent onderzoek van het Nibud blijkt, zijn mensen met financiële problemen en/of schulden zich vaak niet bewust van het feit dat zij hulp nodig hebben. De problemen worden niet dusdanig ernstig geschat dat er (professionele) hulp nodig is. Ook schaamte speelt hierbij een rol. Er moet dan ook meer gebeuren om mensen met serieuze financiële problemen de stap naar de schuldhulpverlening te laten zetten, dit kan onder andere door actief in te zetten op (vroeg) signalering. In 2018 is hier een start mee gemaakt middels het project Wanbetalers zorgverzekering. Via een integrale (schulden)aanpak is ingezet op het verlagen van het aantal wanbetalers met een bijstandsuitkering. Deze doelgroep is actief benaderd en uitgenodigd voor een budgetadviesgesprek, waarin de schuldensituatie in kaart is gebracht. Dit heeft in totaal geleid tot 174

CONCEPT

vervolgtrajecten schuldhulpverlening. In 2019 wordt het project gecontinueerd en vertaald naar een structurele aanpak.
Het aantal lopende trajecten op 31 december 2018 bedraagt 1.528 trajecten.

Interventies beschermingsbewind
Het aantal personen dat onder bewind is gesteld, is de laatste jaren snel gegroeid en dit heeft gezorgd voor oplopende kosten voor gemeenten. De uitvoering van het bewind, het zicht op het verloop, de kwaliteit en de controle hiervan liggen bij de bewindvoerders en de Rechtbank. Om meer zicht en grip te krijgen op de uitvoering, de kwaliteit van beschermingsbewind en de uitgaven vanuit de bijzondere bijstand is in 2018 het instrument Beschermingsbewind toegevoegd aan het productaanbod van schuldhulpverlening. De implementatie van dit instrument heeft wat vertraging opgelopen doordat de honorering van het toelatingsverzoek van de SDD als beschermingsbewind voerende organisatie langer op zich heeft laten wachten. Eind november is het toelatingsverzoek gehonoreerd waardoor eind 2018 daadwerkelijk gestart kon worden.

Daarnaast is budgetbeheer meer in positie gebracht als passend alternatief voor beschermingsbewind, hetgeen zich vertaalt in een toename van het aantal trajecten Preventief (+ 17 trajecten) en Regulier Budgetbeheer (+ 42 trajecten).

*Kwaliteitsdoel*stellingen stabilisatie- en schuldregelingstraject
De doelstellingen op het gebied van kwaliteit, vertaald naar het aantal positief afgesloten trajecten, zijn ruimschoots behaald. De kwaliteit van het stabilisatietraject is in 2018 verder verbeterd en het aantal succesvol afgesloten trajecten bedraagt 76%. Dit is hoger dan de gestelde doelstelling van 70%. De kwaliteit van het schuldregelingstraject is met 94% succesvol afgesloten trajecten tevens boven de doelstelling.

Preventief Budgetbeheer
Het bereik van Preventief Budgetbeheer is wederom verbeterd, de stijgende lijn die sinds eind 2016 is ingezet blijft zich continueren. Eind 2018 waren er 113 lopende trajecten Preventief Budgetbeheer, in 2017 waren dit 96 trajecten.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Programma	**Actuele begroting 2018**			**Realisatie 2018**			**Afwijking**		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Schuldhulpverlening	120	120	0	63	120	57	-57	0	57
Totaal	**120**	**120**	**0**	**63**	**120**	**57**	**-57**	**0**	**57**

Het programma budgetadvies en schuldbemiddeling is begroot op € 120.000. In 2018 is er circa € 63.000 uitgegeven op het beschikbare budget. De gemaakte kosten hebben met name betrekking op het genereren van bekendheid en de doorontwikkeling van schuldhulpverlening in de Drechtsteden (communicatie, onderzoek, externe audits en kennisuitwisseling). De doorontwikkeling van vroegsignalering is in de loop van 2018 gestart, waardoor het budget niet volledig is benut.

CONCEPT

2.2.5. Apparaatskosten

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Programma	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Apparaatskosten	24.207	35.664	11.457	22.651	35.877	13.226	-1.556	213	1.769
Overhead	17.927	-	-17.927	19.547	42	-19.505	1.620	42	-1.578
Totaal	**42.134**	**35.664**	**-6.470**	**42.198**	**35.919**	**-6.279**	**64**	**255**	**191**

Op de totale apparaatskosten is een voordeel van € 191.000 gerealiseerd en daarmee nagenoeg gelijk aan het resultaat gemeld ten tijde van de 2e bestuursrapportage 2018.

Op de salarislasten is een voordeel te zien. Dit komt onder andere doordat bepaalde functies moeilijk te vervullen bleken en hierop personeel is ingehuurd. Het voordeel op de salarislasten is daarmee gebruikt om de inhuur van externen te dekken. Echter vanuit het beschikbare budget was door een lagere instroom in de bijstand ook minder begeleiding van klanten nodig, waardoor de inhuur lager was dan verwacht.

In het najaar van 2018 en begin 2019 heeft een verbouwing plaatsgevonden, waardoor er meer kosten de overhead is te zien. De verbouwing heeft als doel gehad het achterstallig onderhoud weg te werken .en alle medewerkers onder 1 dak te huisvesten. De medewerkers van de SDD werken nu meer volgens het concept 'Het nieuwe werken'. De norm van aantal werkplekken per fte is van circa 1 naar circa 0,9 verlaagd. Tegelijkertijd is er geïnvesteerd in de ICT ondersteuning van medewerkers en de verdere verbetering van onze dienstverlening.

CONCEPT

2.3. Bedrijfsvoering

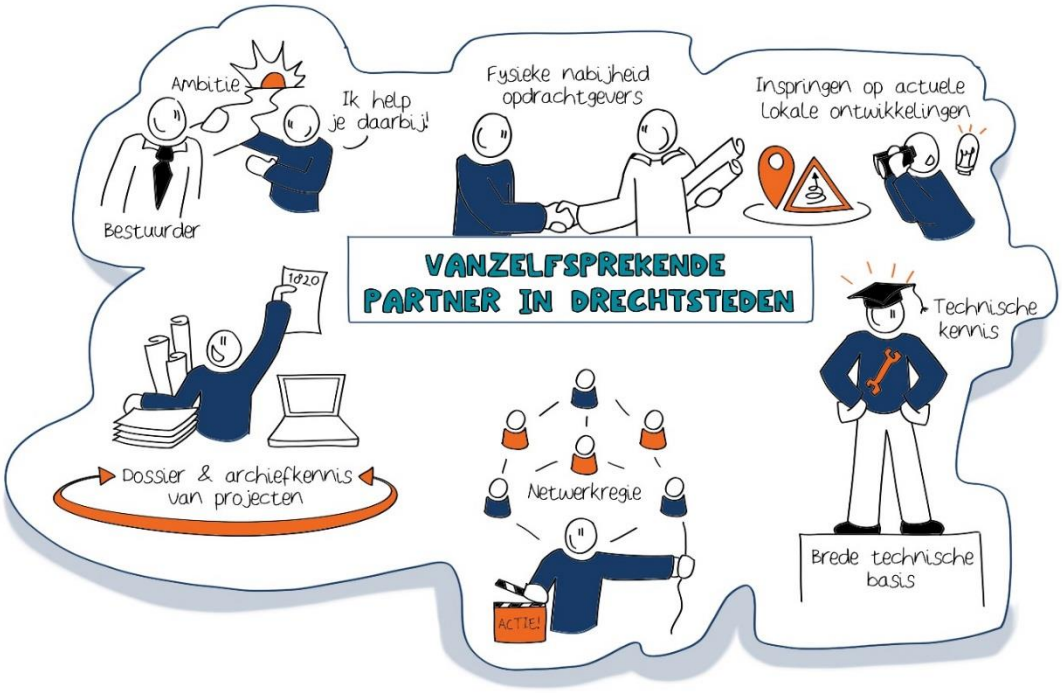
2.3.1. Ingenieursbureau Drechtsteden

Wat hebben we bereikt en gedaan?

Uitbreiding eigenaarschap
De gemeente Hardinxveld-Giessendam is, naast de gemeenten Dordrecht en Zwijndrecht, vanaf 2018 de derde eigenaar geworden van het IBD. Al eerder werkten we samen op basis van een samenwerkingsovereenkomst.

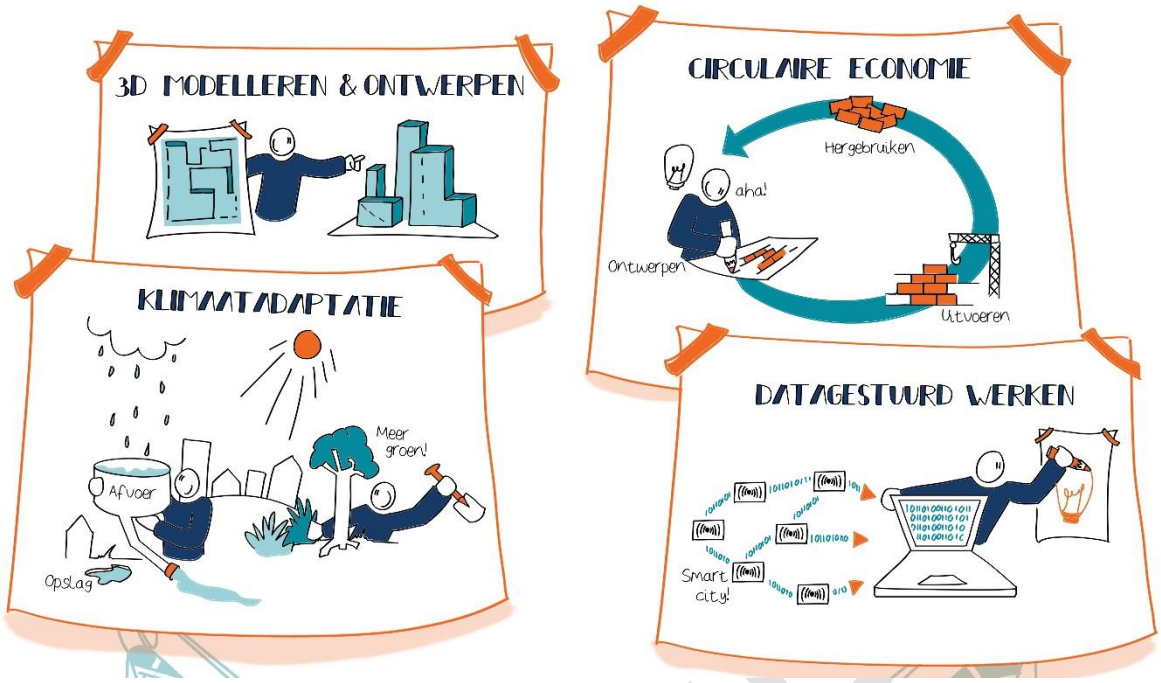
Borgen van kwaliteit
Medio 2018 heeft het IBD, na gezamenlijke inspanning, het ISO 9001-2015 certificaat uitgereikt gekregen door DNV-GL. De kwaliteit van onze projecten en diensten verbetert continu (mede door de bewustwording op het gebied van het kwaliteitsmanagementsysteem).

Betrouwbare partner
Wij zijn de betrouwbare partner als het gaat om oplossingen van civieltechnisch vraagstukken. Daarnaast zoeken wij de verbinding met de gezamenlijke opgaven in de regio. Wij zijn een essentiële schakel tussen de gemeentelijke opgaven en de uitvoering door de markt.

Samenwerken met de markt
Voor specialistische onderzoeksvragen werkt het IBD al lange tijd samen met de markt. Eind 2017 heeft de Europese aanbesteding van Ingenieursdiensten geleid tot contractering van vijf ingenieursbureaus die op concurrentiebasis diensten zullen leveren aan het IBD. In 2018 heeft het IBD gebruik gemaakt van deze samenwerkingsovereenkomst door bij tien projecten samen uitvoering te geven aan de contractvormingsfase. Samenwerking met de markt maakt het mogelijk te schakelen tussen traditionele bestekgerichte oplossingen en overige contractvormen.

Ontwikkelthema's en disciplines
De in het ondernemingsplan 2018-2020 benoemde ontwikkelthema's; 3D modeleren en ontwerpen, circulaire economie, klimaatadaptatie en datagestuurd werken zijn in werkgroepen uitgewerkt en worden in projecten toegepast.

Ook de kennis van zeven belangrijke technische basis IBD-disciplines; contracten & kosten, groen- en cultuurtechniek, inrichting & ontwerp openbare ruimte, wegen & verhardingen, constructies & geotechniek, riolering & stedelijk water en directievoering & toezicht wordt vergroot.

IB3D en VISI
In de technische en kennisontwikkeling heeft het IBD stappen gemaakt naar de toekomstige BIM (Bouw Informatie Model) werkwijze. Tekenen volgens de NLCS (Rijkswaterstaat) tekenstandaard en 3D-visualisaties voor presentaties is de standaard werkwijze. VISI ondersteunt standaard het communicatieproces met opdrachtnemers waarmee faalkosten worden gereduceerd.

Kennis delen
De zichtbaarheid van het IBD richting het bestuur en de gemeenteraden is in 2018 verder opgepakt. Ons communicatieplan zet in op het bekend maken van onze prestaties, in lijn met onze visie: 'versterkt en verlengd opdrachtgeverschap'. Uiteindelijk realiseren wij deze projecten voor onze publieke opdrachtgevers. We moedigen ons personeel aan om goede relaties op te bouwen én te houden met ons netwerk. We hebben workshops, themabijeenkomsten en excursies georganiseerd waar we onze kennis delen en vergroten. Dit deden we met onze bestuurders, opdrachtgevers en partners in de uitvoering.

Onze klanten hebben in 2018 weer Klant Tevredenheid Onderzoeken (KTO's) ingevuld die in lunchbijeenkomsten door opdrachtgevers en projectleiders zijn besproken. Deze uitwisseling is positief ervaren en zal ook in 2019 worden toegepast. De gemiddelde score in 2018 is 7,5. Het gemiddelde rapportcijfer over de periode 2015-2017 was 7,5.

Hoe hebben we dit gemeten?
Het IBD stelt maandelijks een managementrapportage op, die gebruikt wordt als sturingsinstrument, waarmee op korte termijn de organisatie bijgestuurd kan worden. Naast het meten van reguliere bedrijfsvoeringindicatoren (omzet, kosten, resultaat, productiviteit, orderportefeuille, etc.) hebben we in dit instrument ook ruimte ingebouwd voor meting van kwaliteit, klantbeleving van onze dienstverlening en de voortgang van de realisatie van het jaarplan. Ieder maand wordt het managementdashboard gedeeld met de eigenaren, de medewerkers en de medezeggenschapskamer van het IBD. Eind 2018 is er een 'werkgeluk' onderzoek binnen de Drechtsteden uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek zijn begin 2019 opgeleverd.

CONCEPT

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	8.199	8.565	366	8.815	9.181	366	616	616	-
Mutaties reserve	366	-	-366	366	-	-366	-	-	-
Resultaat	8.565	8.565	-	9.181	9.181	-	616	616	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Meer capaciteits- en directe projectkosten vanwege grotere productievraag	I	-	616	-616	Dordrecht/ Zwijndrecht/ Hardinxveld-Giessendam
	Subtotaal		-	*616*	*-616*	
	Baten					
B.	Meer omzet door extra productieve uren en doorbelasting van directe projectkosten	I	616	-	616	Dordrecht/ Zwijndrecht/ Hardinxveld-Giessendam
	Subtotaal		*616*	-	*616*	
	Saldo van baten en lasten		**616**	**616**	**-**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**616**	**616**	**-**	

Toelichting:

A. Meer capaciteits- en directe projectkosten vanwege grotere productievraag
Samenhangend met de grotere productievraag (dan begroot) is extra personele capaciteit aangetrokken en zijn de directe projectkosten hoger uitgevallen. Deze kosten worden financieel via de projecten doorbelast aan de opdrachtgevers en zijn dus volledig gedekt.

B. Meer omzet door extra productieve uren en doorbelasting van directe projectkosten
Bij de 2e bestuursrapportage 2018 is de verwachte omzet positief bijgesteld voor geheel 2018 van € 8,0 miljoen tot € 8,6 miljoen. Als gevolg van een in omvang toegenomen orderportefeuille en hogere gerealiseerde productie, bedraagt de werkelijke omzet uiteindelijk € 9,2 miljoen. Tegenover deze extra omzet staan extra capaciteit(inhuur)kosten en directe projectkosten (zie ook A.).

2.3.2. Servicecentrum Drechtsteden

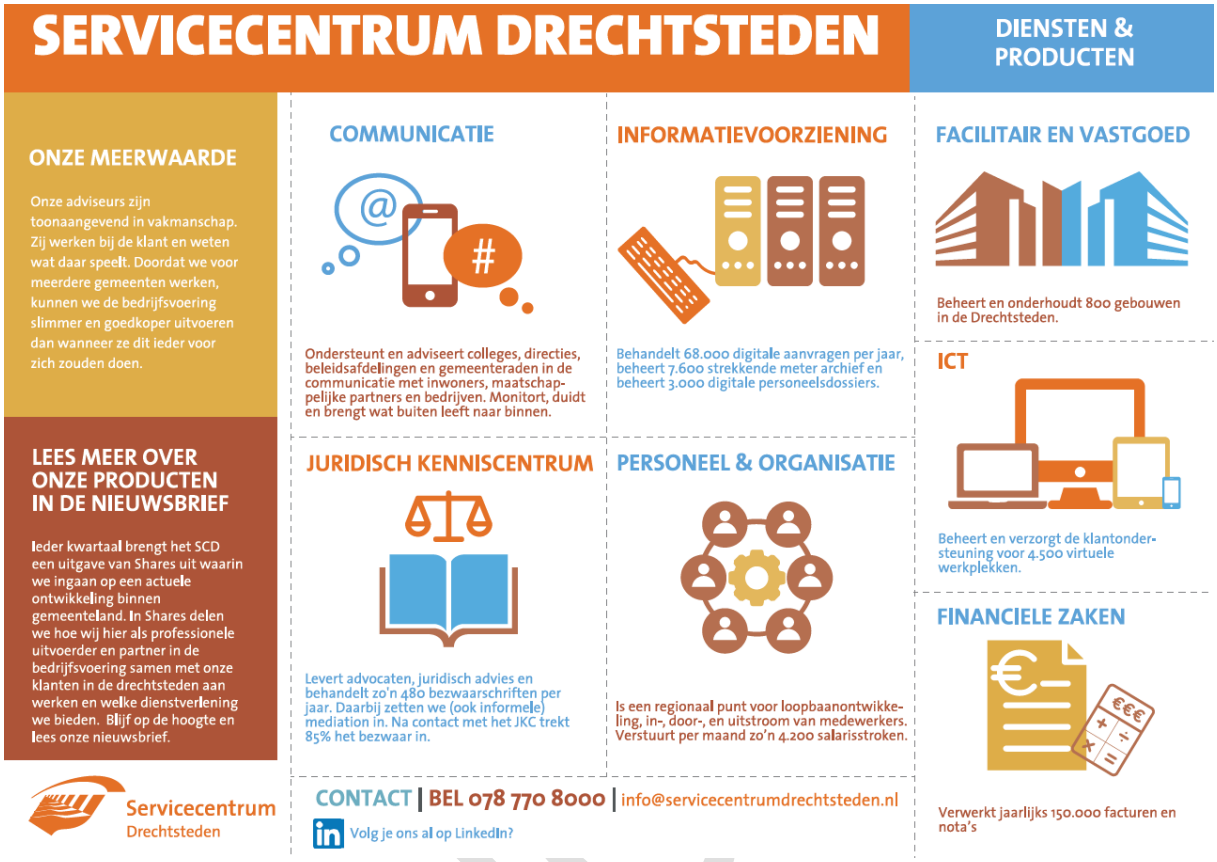
We willen dat onze klanten bewust voor ons kiezen. Onze klanten moeten blij van ons worden en het SCD zien als een onmisbare schakel. Om deze ambitie te realiseren, hebben we vier strategische mijlpalen:

1. Onze dienstverlening voldoet minimaal aan wat de klant verwacht en sluit aan op actuele ontwikkelingen.
2. Onze organisatie en systemen zijn zo ingericht dat we alle klantvragen optimaal kunnen beantwoorden.
3. Onze medewerkers beschikken over vakmanschap, hebben pit en weten wat de klant wil.
4. We hebben een goede reputatie en staan bij onze klanten op het netvlies.

Er is veel externe verandering en beweging bij gemeenten. Wij passen ons op de ontwikkelingen aan. Dat vraagt een wendbare organisatie en flexibiliteit in denken en doen. In de paragraaf 'Interne ontwikkelingen SCD' gaan we hier verder op in.

CONCEPT

Wat hebben wij bereikt?
Wij ontzorgen en ondersteunen de Drechtstedengemeenten en organisaties in hun bedrijfsvoering, zoals ze dat van ons gewend zijn. Hieronder ziet u onze meerwaarde bij de going concern zaken kort samengevat.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?
In 2018 hebben wij ons gefocust op de volgende onderwerpen:

Uitvoering geven aan de strategische bedrijfsvoeringsagenda
Met onze klantorganisaties hebben we de gezamenlijke ambities en opgaven voor de bedrijfsvoering binnen de Drechtsteden bepaald. Deze zijn vastgelegd in de strategische bedrijfsvoeringsagenda 2017 - 2020. De belangrijkste onderwerpen zijn:

1. betrouwbare en passende bedrijfsvoering;
2. goed werkgeverschap geïnspireerd op waarden van de participatiemaatschappij;
3. organisatie en informatie klaar voor de toekomst.

Met het MT-Middelen en CIO geven we volwaardige ondersteuning aan het primaire proces van onze klanten. Per onderwerp een korte toelichting:

1. Betrouwbare en passende bedrijfsvoering
De omgeving van onze klanten en de opgaven waar zij voor staan veranderen. Klanten hebben steeds meer behoefte aan flexibiliteit en innovatie. Dit heeft gevolgen voor onze dienstverlening. We gaan over naar meer flexibele dienstverlening die aansluit bij de omgevingscontext van gemeenten. Dit doen we zonder de shared-servicegedachte uit het oog te verliezen. Dit vraagt een interne doorontwikkeling van ons. Meer daarover leest u onder 'Interne ontwikkelingen SCD'.

2. Goed werkgeverschap
Goed werkgeverschap is één van de speerpunten in de bedrijfsvoering strategie. De rol van de lokale overheid verandert. Dat vraagt aanpassingsvermogen van organisaties. Goed werkgeverschap richt zich op het behouden en vergroten van betrokkenheid en bevlogenheid van medewerkers en op het zijn van een aantrekkelijke werkgever voor nieuwe medewerkers.

De huidige ontwikkelingen vragen flexibiliteit van medewerkers en wendbaarheid van organisaties. Wat hebben medewerkers hiervoor nodig en wat wordt er verwacht van de organisatie? Met het netwerk is dit vraagstuk vertaald naar een agenda met vier thema's:

1. inspirerend en persoonlijk leiderschap;
2. duurzame inzet op talent en drijfveren;
3. inspirerende werkplek en ICT;
4. digitale en wendbare HR systemen.

De uitvoering op basis van deze vier thema's past bij de behoeften en 'fasen' van de organisatie(s).

3. Organisatie en informatie klaar voor de toekomst

Een veranderende maatschappij en overheid en veranderende verhoudingen tussen beiden vragen een nieuwe kijk op hoe we omgaan met ICT. Dat is verder uitgewerkt in de Informatievisie die de Drechtraad op 6 juni 2018 heeft vastgesteld. De doelstelling, kaders en strategie zijn vastgelegd in het Transitieplan ICT Verandert! en is bestuurlijk vastgesteld. De volgende jaren staan in het teken van het doorvoeren van dit transitieplan.

Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren

De Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) gaat in per 1 januari 2020. Voor de Drechtsteden betekent dit dat voor de ruim 3.000 ambtenaren de ambtelijke aanstelling (inclusief eventuele persoonsgebonden afspraken) omgezet moet worden in arbeidsovereenkomsten naar burgerlijk recht. Daarnaast verloopt de juridische en procesmatige afwikkeling van rechtspositievraagstukken op verschillende terreinen na 1 januari 2020 anders. We zijn gestart met de implementatie van deze wet.

Informatieveiligheid- en privacyvraagstukken

We implementeerden de verplichtingen uit de AVG met onze klantorganisaties. Door de sterk toegenomen aandacht rondom informatieveiligheid- en privacyvraagstukken is het essentieel dat we de noodzakelijke kennis en expertise binnen de Drechtsteden meegroeien. Voorop staat het borgen van de privacy voor burgers. Samen met CIO en met de expertise van het SCD implementeren we een regio-breed programma gericht op bewustwording bij medewerkers op hoe te handelen binnen deze thema's.

Interne ontwikkelingen SCD

Onze organisatie werkt aan een nieuwe verhouding met onze klanten. Zij kijken ernaar uit dat wij de volgende stap zetten: onze kennis en expertise nog strategischer inzetten en meer nabij de klant opereren, zonder de shared-servicegedachte uit het oog te verliezen. Naast standaardisering en uniformering zien klanten graag dat we oog hebben voor de verschillen tussen gemeenten en de GRD-dochters en daar naar handelen. Daarnaast verwachten zij van ons dat wij weten welke ontwikkelingen er spelen, dat wij hiervan een vertaling kunnen maken naar onze organisatie en die van onze klanten en daarover proactief adviseren. Het SCD ontwikkelt de organisatie continu, om te kunnen blijven voldoen aan deze wensen en verwachtingen. In 2018 hebben we de organisatie daarom onder de loep genomen, en werken we met elkaar aan het inrichten van een passende organisatie: een structuur die past bij de flexibiliteit en het maatwerk dat wan ons verwacht wordt. Bijgaande visualisatie laat dat zien.

CONCEPT

Rapportage commissie-Deetman

Eind 2018 heeft de commissie-Deetman een (concept)advies over de toekomst van de regionale samenwerking van de Drechtstedengemeenten uitgebracht. Commissie-Deetman stelt dat de standaardproducten van het SCD op orde zijn en de uitvoering efficiënt en effectief. Het Servicecentrum is ingericht om bedrijfsvoeringstaken uniform te leveren als ware het een gezamenlijke organisatie. De conclusie in het rapport Verstandig Versterken dat daardoor de ruimte voor maatwerk beperkt is, wordt door alle eigenaren herkend en onderschreven. De wens tot maatwerk komt daarmee op gespannen voet te staan met de opdracht tot uniformiteit en efficiency die de eigenaren hebben meegeven. Deze behoefte is voor het Servicecentrum lastig in te passen in de huidige opdracht en brengt het Servicecentrum in een spagaat. De komende periode moet worden ingezet op het beter inspelen op veranderingen in de samenleving en daarmee in de gemeentelijke organisaties. De commissie denkt dat het goed is om een optimalisatie-opdracht te formuleren voor gemeentesecretarissen (als het gaat om de bedrijfsvoering). Die opdracht behelst het helder maken wat de verwachting van elk van de gemeenten is ten aanzien van maatwerk vanuit de regio. Het SCD zal daarin een actieve rol nemen. De door het SCD ingezette organisatieontwikkeling sluit aan op de rapportage van de commissie-Deetman.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Reguliere exploitatie	47.299	47.049	-250	48.063	47.813	-250	764	764	-
Mutaties reserve	-	250	250	-	250	250	-	-	-
Resultaat	47.299	47.299	-	48.063	48.063	-	764	764	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Extra kosten i.v.m. extra dienstverlening	I	-	604	-604	Ja
B.	Hogere (materiële) kosten	I	-	137	-137	Ja
C.	Mutaties voorzieningen	I	-	23	-23	Ja
	Subtotaal		-	*764*	*-764*	
	Baten					
A.	Extra opbrengst i.v.m. extra dienstverlening	I	604	-	604	Ja
D.	Saldo resultaatbepaling/ hogere bijdrage gemeenten	I	160	-	160	Ja
	Subtotaal		*764*	-	*764*	
	Saldo van baten en lasten		**764**	**764**	**-**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**764**	**764**	**-**	

Dit resultaat is opgebouwd als volgt:

- Exploitatieresultaat voor onttrekking aan reserves: € 387.000 -/-
- Onttrekking/ bijdrage uit reserve ZHZ: € 250.000 +/+
- Vrijval voorziening: € 23.000 -/-

Totaal resultaat 2018: € 160.000 -/-

Toelichting:

A. Extra kosten i.v.m. extra dienstverlening
De klantorganisaties vragen extra dienstverlening ten opzichte van de basisdienstverlening van het SCD. Om invulling te kunnen geven aan deze extra vraag, zet het SCD personeel flexibel in en huurt het SCD waar nodig personeel in. Tegenover de hogere personele lasten, inclusief inhuur staan baten voor de geleverde extra diensten boven de basisdienstverlening.

B. Hogere (materiële) lasten
Het nadeel op de materiële lasten is verdeeld over verschillende kleine posten. De afwijking wordt met name veroorzaakt door de uitgaven voor organisatie ontwikkeling in 2018 en de hogere lasten door hogere inhuurtarieven door de krapte op de arbeidsmarkt.

C. Mutaties voorzieningen
De hoogte van de twee voorzieningen voor boven formatief personeel is opnieuw vastgesteld bij het opmaken van de jaarrekening 2018. Bij één voorziening valt een deel vrij door uitstroom van personeel. Bij de andere voorziening dient er meer geld te worden gereserveerd voor de te verwachten betalingen. Per saldo bedraagt de dotatie aan de voorzieningen € 23.000.

D. Saldo resultaatbepaling
Er is een geringe overschrijding op de overige budgetten (0,3% ten opzichte van het beschikbare budget van het SCD). Dit wordt aanvullend opgehaald bij de zeven gemeenten.

CONCEPT

2.3.3. Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden

De begrote opbrengsten 2018 zijn inmiddels vrijwel geheel opgelegd. Het gaat hier om een opbrengst ter grootte van circa € 120 miljoen. De gemeenten ontvangen hier afzonderlijke management-rapportages van. Daarin wordt gedetailleerd verantwoording afgelegd over de opbrengsten, de kwijtschelding en de bezwaarschriften. De belastingopbrengsten zijn geen onderdeel van de GRD-begroting, maar worden direct via de afzonderlijke deelnemende gemeenten begroot en verantwoord.

Met ingang van 2016 is de GBD aangesloten op MijnOverheid. Burgers die zich hiervoor hebben aangemeld ontvangen hun belastingaanslagen en WOZ-beschikkingen niet meer per post, maar digitaal via de berichtenbox. Verdere digitalisering van de belasting- en waarderingsprocessen zijn integraal onderdeel van de strategische visie. Vanwege de verwevenheid met het KZA-project is hier wel enige vertraging ontstaan. Inmiddels is er een intern project operationeel. Daarbij wordt een digitale belastingbalie gerealiseerd. Via koppelingen wordt aansluiting gemaakt met het KZA-project.

De samenwerkingsovereenkomsten met Dordrecht, Zwijndrecht en Hendrik-Ido-Ambacht over de ruimtelijke informatievoorziening worden conform de afspraken uitgevoerd. Omdat de taken op het vakgebied van ruimtelijke informatievoorziening en enkele basisregistraties binnen de regio nog steeds versnipperd zijn, blijft het noodzakelijk de bijdragen van alle Drechtstedengemeenten apart via samenwerkingsovereenkomsten en de GRD-begroting tot stand te laten komen. Beperkte bijdragen, zoals voor Alblasserdam, kunnen via de begroting geregeld worden. Daar waar de GBD het leeuwendeel van de taken uitvoert worden niet gestandaardiseerde samenwerkingsovereenkomsten afgesloten.

De belangrijkste wijziging ten opzichte van de productie in 2018 betreft de nieuwe waarderingsinstructie bij de uitvoering van de wet WOZ. Waar eerst de inhoud van het vastgoed een belangrijke parameter was voor de taxateurs, is dat nu de gebruiksoppervlakte geworden. Dat betekent dat voor al het vastgoed in de regio de dataset, die gebruikt wordt bij de waardering, moet worden aangepast. Deze wijziging was niet voorzien. Bij de behandeling van de 1e bestuursrapportage 2018 is besloten de kosten hiervan in 2018 uit de bedrijfsreserve van de GBD te dekken (DR 3 juli 2018).

In februari 2017 is bij het secretariaat van de Waarderingskamer een ‘plan van aanpakken’ ingediend met als doel in 2018 een hogere kwalificatie te bereiken. Hoewel op diverse onderdelen verbeteringen zijn bereikt, zijn de GBD-inspanningen helaas toch onvoldoende gebleken en volgde zelfs een afwaardering, met als oordeel 'moet op punten verbeterd worden'. Inmiddels is in afstemming met de Waarderingskamer een 'plan van aanpakken 2.0' ingediend. Over de voortgang en resultaten wordt vanaf mei dit jaar maandelijks aan de Waarderingskamer gerapporteerd. Doelstelling is voor de verzending van de beschikking 2019 (eind februari 2019) weer het oordeel *voldoende* te bereiken.

De extra inspanningen bij de uitvoering van de Wet WOZ vragen overigens een niet voorziene extra bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	6.186	6.022	-164	6.635	6.471	-164	449	449	-
Mutaties reserve	-	164	164	-	164	164	-	-	-
Resultaat	6.186	6.186	-	6.635	6.635	-	449	449	-

CONCEPT

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Extra activiteiten GEO LM/ ICT	I	-	285	-285	Alle deelnemers
B.	Uitvoering WOZ-project	I	-	104	-104	Deelnemers belastingen
C.	Extra activiteiten belastingen	I	-	60	-60	Deelnemers belastingen
	Subtotaal		-	*449*	*-449*	
	Baten					
A.	Extra activiteiten GEO LM/ ICT	I	290	-	290	Alle deelnemers
B.	Saldo resultaatbepaling/ hogere bijdrage gemeenten	I	85	-	85	Deelnemers belastingen
C.	Extra inkomsten invordering	I	64	-	64	Deelnemers belastingen
D.	Extra inkomsten reinigingsrecht	I	10	-	10	Deelnemers belastingen
	Subtotaal		*449*	-	*449*	
	Saldo van baten en lasten		**249**	**449**	**-**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**249**	**449**	**-**	

Toelichting:

A. Extra activiteiten GEO LM/ ICT
De GBD verzorgt allerlei activiteiten op het gebied van de landmeetkunde. In principe is dit per saldo een neutrale activiteit. Dit jaar is sprake van een klein voordeel ter grootte € 5.000.

B. Uitvoering WOZ-project
Door een wijziging in de waarderingsinstructie en andere extra activiteiten bij de uitvoering van de Wet WOZ zijn dit jaar extra kosten gemaakt. De dekking hiervan was gezocht door inzet van een reserve ad € 164.000. Dit bleek echter niet voldoende. Een deel van het tekort kan gedekt worden uit de lopende begroting, een ander deel veroorzaakt een extra bijdrage van de deelnemers ter grootte van € 85.000 (resultaatbepaling).

C. Extra inkomsten invordering
Dit jaar zijn extra activiteiten uitgevoerd voor de invoering van nieuwe heffingen. De kosten hiervan kunnen gedekt worden door de extra inkomsten uit aanmaningen en dwangbevelen.

D. Extra inkomsten reinigingsrecht
Er is dit jaar sprake van een extra inkomst reinigingsrecht ter grootte van € 10.000.

2.3.4. Onderzoekcentrum Drechtsteden

Wat hebben wij bereikt en gedaan?
In 2018 is verder concreet uitvoering gegeven aan uw besluit van juni 2016. Het door u vastgestelde ontwikkelplan '***Perspectief 2017-2020'*** heeft als motto ***Netwerkend de snelste weg naar onderbouwing van advies en beleid***. Het ontwikkelplan is de leidraad van waaruit wij de heruitvinding van het OCD gaan realiseren.

Onze ambitie voor de periode tot 2020 is drieledig:

1. het OCD is kennispartner voor de Drechtsteden;
2. het OCD doet onderzoek, verzorgt strategische advisering en levert beleidsondersteuning bij bestuurlijke vraagstukken;
3. de organisatie is compact, wendbaar en kan flexibel inspelen op uiteenlopende beleidsvraagstukken.

Het OCD is gestart met het maken de omslag van een functionele vorm van dienstverlening naar een integrale aanpak. Het OCD kan een brugfunctie vervullen voor kennisstromen. We gaan de

CONCEPT

zichtbaarheid verbeteren en daarbij is het een mooie uitdaging om actief te opereren binnen het speelveld van bestuur, beleid onderzoek en advies.

Op basis van gevalideerd onderzoek en analyses gaan we comfort bieden aan het bestuur en beleidsvormers. We geven hierbij meer verklaringen op *waarom vragen,* op basis van samengebrachte interdisciplinaire kennis. Ook zien we het als uitdaging om een signaalfunctie te bekleden voor actuele maatschappelijke ontwikkelingen én diepte- en vergelijkingskennis (benchmarks) toe te passen voor evidence based onderzoek voor beleid.

Verder zien we het als uitdaging om netwerkend ondernemerschap te tonen, door meer betaalde opdrachten van buiten naar binnen te halen en meer samen te werken met stakeholders en externe partijen. En tot slot willen we een waardevollere netwerkpartner worden van het Smart Data Center. Samen met het Smart Data Center willen we beschikbare databestanden combineren en analyseren om de opbrengst vervolgens te duiden en te visualiseren in eigentijdse media.

Realisatie
Onderbrenging van het OCD onder het management van de GBD is inmiddels een feit. Het OCD is vanaf juli 2017 gehuisvest bij de GBD in het gemeentekantoor van Sliedrecht. In de nabijheid van de GBD kunnen eenvoudiger dwarsverbanden worden aangebracht op het gebied van de Smart Data. Aan de andere kant kan het analytisch en empirisch vermogen van het OCD een bijdrage leveren aan de verwerking van de gegevens voor de belastingheffing en de ruimtelijke informatievoorziening.

De productie van het OCD zal aan de hand van een uitgebreide set van Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's) geschieden. De uitkomsten vormen input voor een voortdurende verbetering. De sets aan KPI's zijn gerubriceerd in vier procesgroepen: Basisinformatie en vraagbaak; Monitoren, dashboards, kennisateliers en infographics; beleidsondersteuning en –onderzoek én Bedrijfsvoering. De KPI's zijn inmiddels integraal in de geactualiseerde begroting 2019 opgenomen.

Dit jaar zijn extra inspanningen geleverd op het gebied van het sociaal domein. Ook de voorbereiding op de taken voortvloeiend uit de Groeiagenda kan hier als extra activiteit worden genoemd. De ontwikkeling van het Smart Data Center is inmiddels volledig door het OCD ter hand genomen.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	1.550	1.550	-	1.363	1.363	-	-187	-187	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	1.550	1.550		1.363	1.363	-	-187	-187	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Minder aanvullende dienstverlening	I	187	-	187	Alle
	Subtotaal		*187*	-	*-187*	
	Baten					
A.	Dienstverlening pluspakket	I	-	187	-187	Alle
	Subtotaal		-	*187*	*-187*	
	Saldo van baten en lasten		**-**	**187**	**-187**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**-**	**187**	**-187**	

CONCEPT

Toelichting:

A. Dienstverlening pluspakket
De bij de 2e bestuursrapportage 2018 gemelde extra aanvullende dienstverlening is in het laatste kwartaal voor € 97.000 gerealiseerd.

2.3.5. Bureau Drechtsteden (CIO office)

Wat hebben we bereikt en gedaan?

De CIO office houdt zich bezig met het maken van beleid en stellen van kaders, het bepalen van de architectuur op technisch en informatiegebied en het omzetten van klantvraagstukken naar Informatieadvies, vooronderzoeken en business cases. Zij zorgt ervoor dat binnen de Drechtsteden heldere kaders zijn waarbinnen de klantorganisaties en het SCD als uitvoerende, ondersteunende organisatie werken. De CIO office voert regie over de regionale projectportfolio. Daarnaast voert het CIO office het secretariaat over diverse regionale overlegplatformen, zoals het Informatiemanagement Platform Drechtsteden (IPD), het Platform Informatiebeveiligingsoverleg Drechtsteden (PIOD), de Change Advisory Board (CAB) en diverse stuurgroepen voor programma's en projecten.

Beleid
In 2018 is de informatievisie vastgesteld en op basis van de sourcingstrategie een transitieplan uitgewerkt en bestuurlijk bekrachtigd zodat dit in 2019 tot uitvoering kan worden gebracht.

Informatiebeveiliging
In 2018 is wederom veel inspanning gestoken in de (jaarlijkse) auditinspanningen waaronder ENSIA (Eenduidige Normering Single Information Audit) en de maatregelen als gevolg daarvan en incidentbeheersing (waaronder sinds 1 januari 2016 de datalekmeldingen naar de Autoriteit Persoonsgegevens). Daarnaast is de campagne doorgelopen voor informatiebeveiligingsbewustzijn en zijn er meerdere bestuurlijke sessies met diverse raden en auditcommissies gehouden over informatiebeveiliging.

Architectuur
Veel werk zit in het vertalen van de architectuurprincipes naar Project Start Architecturen. Deze zijn noodzakelijk om alle ontwikkelingen een plek te geven zodat op een veilige en verantwoorde manier gegevens kunnen worden uitgewisseld binnen en buiten de Drechtsteden. Belangrijk onderdeel daarvan is het stelsel van Binnengemeentelijke Gebruik van Basis- en Kernregistraties. Vanuit diverse wettelijke verplichtingen over het vastleggen van wie welke informatie wanneer en onder welke voorwaarden mag gebruiken of inzien, ontstaat veel noodzakelijke administratieve last. In 2018 is de Centrale Distributie Voorziening 'CDV' verder uitgewerkt met de toepassing van nieuwe technische mogelijkheden op basis van door het CIO office gestart met het invullen van de nieuwe toekomstbestendige standaard. Eerst nog naast de oude, maar later in plaats van de oude standaard samen met betrokken leveranciers, andere gemeenten buiten de Drechtsteden en VNG realisatie.

Projecten
In 2018 hebben we de governance rondom het Regionaal Projectportfolio en de ICT projecten bij het SCD gelijk getrokken in de storyboard aanpak met als resultaat een groot aantal opgestarte trajecten van uiteenlopende aard. Op basis van het motto*: alles kan, maar we maken wel de consequenties inzichtelijk!* Centraal daarbij staan storyboards. Een visuele weergave van het te realiseren idee. De eigenaar van het idee blijft in het hele proces aan het stuur. Daarmee krijgt de lijn weer het stuur in handen en is invulling gegeven aan de behoefte aan een nieuwe koers in lijn met de visie met meer ruimte voor lokale ambitie en initiatieven en realisatiekracht.

Leveranciersmanagement: In 2018 is doorgepakt op de in 2017 ingezette leverancierssstrategie. De markt voor softwareleveranciers voor gemeenten is zich steeds verder aan het consolideren rondom een beperkt aantal investeringsmaatschappijen. Met deze partijen zijn we intensief in gesprek. Hier kunnen we nadrukkelijk de kracht van het samenwerkingsverband inzetten. We vertegenwoordigen alle schalen van gemeenten (behalve de G4) en samen zijn we groter dan de 5e gemeente van Nederland. Die leverancierssstrategie wordt door de investeringsmaatschappijen onderkend en gewaardeerd. Hierdoor zijn we in staat de doorontwikkeling van deze bedrijven mee te bepalen en daarmee de doorontwikkeling van de dienstverlening die we aan onze inwoners kunnen bieden.

Onder de noemer 'Chief Innovation Office legt uit...' zijn dit jaar drie goed bezochte seminars georganiseerd rond de onderwerpen Blockchain, Robotica en AI, Informatiebeveiliging. Tijdens deze seminars vertellen medewerkers van het CIO office met hulp van experts over de nieuwste ontwikkelingen en ervaringen in het Informatiedomein en de vertaling hiervan in de Drechtsteden.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	1.315	1.315	-	1.309	1.309	-	-8	-8	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	1.315	1.315	-	1.309	1.309	-	-8	-8	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Diversen	I	8	-	8	
	Subtotaal		*8*	-	*8*	
	Baten					
A.	Saldo resultaatbepaling/ lagere bijdrage gemeenten	I	-	8	8	Alle zeven
	Subtotaal		-	*8*	*8*	
	Saldo van baten en lasten		**8**	**8**	**-**	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		**8**	**8**	**-**	

Toelichting:

A. Saldo resultaatbepaling
Er zit een kleine onderbesteding op de budgetten. Dit wordt afgerekend met de zeven gemeenten.

CONCEPT

2.4. Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-	-	-	29	29	-	29	29	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	-	-	-	29	29	-	29	29	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Bedrijfsvoering	I	-	29	-29	
	Subtotaal		-	*29*	*-29*	
A.	Bedrijfsvoering	I	29	-	29	
	Subtotaal		*29*	-	*29*	
	Saldo van baten en lasten		**29**	**29**	**-**	
	Mutaties reserve	I	-	-	-	
	Resultaat		**29**	**29**	**-**	

Toelichting:

A. Bedrijfsvoering
Deze baten ter grootte van € 29.000 betreffen hoofdzakelijk huuropbrengsten en doorberekende (service-) kosten aan onderhuurders. Hier staan lasten tegenover ter grootte van per saldo € 29.000.

2.5. Overhead

Op basis van de nieuwe bepaling in het BBV wordt in de financiële begroting de post overhead afzonderlijk opgenomen. De opbouw per begrotingsprogramma is als volgt:

Begrotingsprogramma	Actuele begroting 2018			Realisatie 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en bestuur	2.075	-	-2.075	2.084	-	-2.084	9	-	-9
Regiogriffie	-	-	-	51	-	-51	51	-	-51
Sociale Dienst	18.351	-	-18.351	19.547	42	-19.505	1.196	42	-1.154
Bedrijfsvoering:									
Ingenieursbureau	1.840	-	-1.840	1.930	180	-1.750	90	180	90
Servicecentrum	47.299	47.049	-250	48.063	47.813	-250	764	764	-
Gemeentebelastingen	2.026	-	-2.026	1.969	3	-1.966	-57	3	60
Onderzoekcentrum	250	-	-250	252	2	-250	2	2	-
Bureau Drechtsteden	1.315	1.315	-	1.309	1.309	-	-6	-6	-
Totaal	**73.155**	**48.364**	**-24.791**	**75.205**	**49.349**	**-25.857**	**2.050**	**985**	**-1.065**

2.6. Bedrag heffing vennootschapsbelasting

In deze versie van de concept-jaarstukken 2018 is de eventueel verschuldigde vennootschapsbelasting nog niet opgenomen. Bij de definitieve jaarstukken 2018 wordt inzicht gegeven in het bedrag voor de heffing vennootschapsbelasting.

CONCEPT

3. Verplichte paragrafen

3.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit die de GRD heeft om deze niet-begrote kosten te kunnen dekken. Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de GRD in staat is om materiële tegenvallers op te kunnen vangen binnen de eigen begroting zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus de continuïteit van de GRD te waarborgen. Reguliere risico's maken geen deel uit van de risico's die zijn opgenomen in deze paragraaf. Dit omdat hiervoor verzekeringen kunnen worden afgesloten dan wel door middel van het treffen van een voorziening ondervangen kunnen worden.

Uitgangspunt is echter dat het weerstandsvermogen voor de risico's bij de GRD wordt georganiseerd bij de deelnemende gemeenten. De GRD beschikt daarbij zelf niet over weerstandsvermogen in de vorm van reserves. De drie belangrijkste redenen hiervoor zijn:

1. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de financiering van de gemeentelijke taken, ook voor de taken die aan de GRD zijn overgedragen. Gemeenten zijn dan ook beter in staat het benodigde weerstandsvermogen integraal en efficiënt te bepalen en daarbij in te passen in het lokale beleid daarvoor. Hierbij wordt tevens onnodige reservevorming en daarmee onnodig beslag van financiële middelen voorkomen;
2. De keuze weerstandsvermogen op één plaats, bij de gemeenten, te organiseren geeft duidelijkheid. Indien bij de GRD ook reserves worden aangehouden blijft onzeker of die reserves wel nodig zijn, of ze groot genoeg zijn en/of wanneer gemeenten toch aangesproken gaan worden wanneer risico's zich voordoen;
3. Besluitvorming is eenvoudiger. Door de keuze bij de GRD geen reserves aan te houden voor het organiseren van weerstandsvermogen, zullen bij positieve exploitatieresultaten de overblijvende middelen terugvloeien naar de gemeenten. Bij negatieve exploitatieresultaten volgt een aanvullende gemeentelijke bijdrage.

In bijzondere situaties blijft de mogelijkheid van reservevorming bestaan, maar dan niet als onderdeel van het organiseren van weerstandsvermogen. Voorbeelden hiervan zijn fondsvorming, budgetoverheveling, tijdelijke negatieve reserves. De Drechtraad beslist op individuele basis over het vormen van zo'n bestemmingsreserve, en over de omvang, opbouw en aanwending.

(bedragen x € 1.000)

	2014	2015	2016	2017	2018
Algemene reserve	**147**	**481**	**481**	**-700**	**-608**
Exploitatiereserves	**1.039**	**1.039**	**1.042**	**164**	**-**
Bureau Drechtsteden	194	194	194	-	-
Regiogriffie	-	-	10	-	-
Sociale Dienst Drechtsteden	250	250	250	-	-
Servicecentrum Drechtsteden	331	331	331	-	-
Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden	164	164	257	164	-
Onderzoekcentrum Drechtsteden	100	100	-	-	-

CONCEPT

Bestemmingsreserves	**8.010**	**3.664**	**2.155**	**596**	**964**
Bestemmingreserve BWS subsidie.	415	542	465	-	-
Innovatiereserve BDS	187	187	187	-	-
Reserve Groeiagenda 2014-2018	-	-	-	110	400
Innovatiereserve SDD	318	268	221	209	209
Innovatiereserve Leertuinen SDD	-	-	299	246	208
Programmareserve minimabeleid	186	186	186	-	-
Reserve inkomensdeel WWB	5.376	1.177	-	-	-
Frictiereserve IBD	-	-	-	-366	-
Frictiereserve SCD	1.528	1.304	797	397	147
Totaal	**9.196**	**5.184**	**3.678**	**60**	**356**

In onderstaande tabel zijn de risico's opgenomen die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. In de derde kolom is de kans waarop een risico zich kan voordoen weergegeven. Indien de kans zeer groot is, dan is de kans dat een risico zich voordoet 90%, 80% bij een grote kans, 50% bij een gemiddelde kans, 30% bij een kleine kans en 10% bij een zeer kleine kans.

(Bedragen x € 1.000.000)

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
SCD	Klant, zaak en archief systeem	Groot	€ 0,4	Het nieuwe pakket Klant, zaak en archiefsysteem leidt mogelijk tot veranderende beheerlasten bij de invoering (ICT beheer, DIV beheer, onderhoudskosten pakket). Naast beheerlasten is het proces tot invoering van het nieuwe systeem een risico voor de bedrijfsvoering
Totaal			**€ 0,4**	

Afgeronde en vervallen risico's

Enkele materiële risico's die eerder nog waren opgenomen in de risicoparagraaf zijn komen te vervallen. Deze risico's zijn vervallen, omdat zij zich werkelijk hebben voorgedaan en in de werkelijke cijfers zijn verwerkt óf omdat deze risico's zijn afgewend.

(Bedragen x € 1.000.000)

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
SDD	Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	Zeer klein	€ 0,0	In de begroting is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van het aantal uitkeringsgerechtigden in 2018. Hierbij is uitgegaan van de geprognosticeerde eindstand van 6.500. De kans bestaat dat dit niet wordt gerealiseerd. Uitgaande van een eindstand van bijvoorbeeld 6.550 in plaats van 6.500 en een verder gelijkblijvend verloop, is er een risico van € 0,2 miljoen (impact is 10% * € 0,2 miljoen). Factoren die de impact kunnen beïnvloeden zijn: - herstel of verslechtering van de arbeidsmarkt; - instroom als gevolg van huisvesting statushouders; - mismatch tussen aangeboden vacatures en de personen in het klantenbestand. De eindstand is lager waardoor dit risico niet is opgetreden in 2018. De eindstand was per 31-12-2018: 6.447.
SDD	Vangnetregeling	Klein	€ 1,1	Op basis van de realisatie 2017 wordt voor het jaar 2017 een verzoek gedaan tot een uitkering in het kader van de vangnetregeling. Deze aanvraag betreft € 4,5 miljoen. Of het zal leiden tot een werkelijke uitkering en hoe hoog deze zal zijn, is op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2018 bekend. Er zijn in oktober 2018 beschikkingen ontvangen voor in totaal € 4,8 miljoen. De betaling hiervan zal in het eerste kwartaal van 2019 plaatsvinden (impact is 25% * € 4,8 miljoen).
SDD	Detacheringen Sw	Groot	€ 0,2	De gezamenlijke begroting SDD en Drechtwerk inzake detacheringen Sw is bijgesteld. Dit betekent voor de SDD een groter risico dat de omzet op individuele detacheringen niet voldoende zal zijn om de stijgende kosten voor begeleid werkers te

CONCEPT

				dekken. Dit risico heeft zich voorgedaan (zie toelichting werk & inkomen).
SDD	Ontwikkeling kosten PMB	Groot	€ 0,3	De kosten voor PMB stegen in het eerste kwartaal van 2018 met 47% ten opzichte van het eerste kwartaal van 2017. De stijging is nu 15% ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Gezien de grilligheid van de groei van PMB leidt dit tot een financieel risico van € 0,3 miljoen. Als de kosten van PMB zich ontwikkelen volgens de huidige groei, blijven de kosten binnen de bijgestelde begroting.
Alg. dekkings-middelen	Huisvestingslasten	Groot	€ 0,1	Het budget voor huisvestingslasten is bij de opstelling van deze rapportage zo goed als verbruikt. Daarom wordt een risico opgenomen ter grootte van € 100.000. Dit risico heeft zich niet voorgedaan.
Totaal			**€ 1,7**	

Openstaande positieve risico's (kansen)

(Bedragen x € 1.000.000)

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
SDD	Ontwikkeling macrobudget en verdeelmodel	Zeer klein	€ 0,1	Bij volledige aanpassing van het macrobudget om het landelijk tekort te niet te doen heeft dit een positief effect van € 2 miljoen. De verwachting is echter dat dit niet en zeker niet volledig zal plaatsvinden. Daarom is hiervan 5% als kans opgenomen. De verfijning van het verdeelmodel had voor de Drechtsteden een nadelig effect van € 2,3 miljoen. De kans dat hiervoor een herberekening/ nabetaling komt is gezien de afspraken over de ROB-aanbevelingen tussen de VNG en de staatssecretaris laag. Op basis van de budgetbrieven van oktober 2018 is dit ook bevestigd. Daarmee handhaven we ons bezwaar bij het Ministerie van SZW.
SDD	Participatie	Zeer groot	€ 0,2	Het aantal gevulde Participatieplaatsen is lager dan begroot omdat klanten sneller uitstromen naar werk. Als het niet snel genoeg lukt om nieuwe plaatsen en kandidaten te vinden leidt dit tot een financieel voordeel.
SCD	ICT op orde project	Klein	€ 0,1	Er is een openstaande vordering naar aanleiding van de rechtszaak van € 500.000. Eind 2018 is in hoger beroep het vonnis bekrachtigd. Dit risico is nog steeds aanwezig, omdat cassatie bij de Hoge Raad nog mogelijk is. Intussen is een aantal acties uitgezet om het geld daadwerkelijk in handen te krijgen. Zo is er conservatoir beslag gelegd en is een en ander voorgelegd aan de (fraude) verzekeraar. De impact bedraagt 20% van € 500.000 = € 100.000.
Totaal			**€ 0,4**	

Afgeronde en vervallen positieve risico's (kansen)

Bedragen x € 1.000.000)

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
SDD	Tekorten 2016 - 2017	Zeer klein	€ 0,7	Door ROB is het advies uitgebracht om de recente tekorten te compenseren. Een en ander houdt relatie met de uitname uit het macrobudget van de Vangnetuitkering. De SDD heeft voor 2016 € 2,9 miljoen ontvangen en de aanvraag voor de 2017 is € 4,8 miljoen. Het was niet de verwachting dat het Rijk deze volledig compenseert. Het Rijk heeft voor de verhoogde instroom statushouders het macrobudget verhoogd met € 118 miljoen voor 2018 en € 67 miljoen voor 2019. Het Rijk geeft aan dat hiermee de belangrijkste oorzaak voor de tekorten 2016 en 2017 is ondervangen. Er zijn beschikkingen Vangnetuitkering voor 2016 en 2017 ontvangen van in totaal respectievelijk € 2,9 en € 4,8 miljoen.
SDD	Apparaat	Groot	€ 0,6	Door terughoudend te zijn bij de invulling van de vacatures met vaste of inhuurkrachten is het mogelijk dat niet het volledige apparaatsbudget wordt benut. De behouden aanpak is doorgezet. Uiteindelijk is het voordeel in 2018 op de apparaatslasten uitgekomen op € 200.000.
Totaal			**€ 1,3**	

CONCEPT

Financiële kengetallen
Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten en gemeenschappelijke regelingen voortaan een basis set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarrekening. Het betreft hier schuldquota leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Gezien het feit dat de GRD geen grondexploitatie heeft en gemeentelijke belastingen heft, zijn deze kengetallen niet opgenomen. Naast de door de BBV voorgeschreven kengetallen, is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
Netto schuldquote	3%	4%	5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	3%	3%	5%
Solvabiliteitsratio	7%	5%	-1%
Structurele exploitatieruimte	0,4%	0,1%	-0,1%
Weerstandsratio	0,02	Niet bekend	0,89

Netto schuldquote
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de GRD ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een percentage tussen de 0% en 100% is voldoende. Een quote boven de 130% is een indicatie voor een te hoge schuld. De norm houdt in dat de netto schuldquote ruim onder de 130% dient te zijn wanneer zij voornemens is een grote investering te doen. De GRD heeft een netto schuldquote van 5%. Dit geeft aan dat de GRD in staat is om met haar eigen middelen aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote weergegeven zonder en met correctie voor verstrekte leningen. Met correctie voor leningen bedraagt de netto schuldquote van de GRD 5%.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de GRD in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsrisico wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Normaal bevindt het solvabiliteitsratio zich tussen de 30% en 80%. De GRD heeft een ratio van -1% wat zou aangeven dat het bezit van de GRD relatief zwaar belast is met schuld. Kijkende naar de wijze waarop de GRD is gefinancierd, is een lage solvabiliteitsratio conform de verwachtingen. Immers, conform het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen mag de GRD een beperkte structurele weerstandscapaciteit in de vorm van reserves aanhouden. Hierdoor heeft de GRD een beperkt eigen vermogen. Wel heeft de GRD relatief hoge bezittingen in de vorm van ICT-activa. Ook moet opgemerkt worden dat een groot deel van de activiteiten die de SDD verricht zijn gefinancierd op basis van voor- en nacalculatie. Het positieve resultaat van de SDD zorgt voor een incidentele toename van de balans, of wel hoge vlottende activa (= bezittingen), waar tegenover conform de nacalculatie tevens relatief hoge betalingen aan gemeenten staan.

Structurele exploitatieruimte
De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtneming van beperkingen en verruimingen van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. De maatstaf geeft aan welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Er is geen VNG norm voor het niveau van dit kengetal.

Weerstandsratio
Het weerstandsratio geeft de verhouding tussen de risico's en het weerstandsvermogen van de GRD. Het weerstandsvermogen bestaat uit het totaal van de reserves, post onvoorzien en de stille reserves. De GRD heeft geen post onvoorzien en stille reserves. Dit betekent dat de weerstandscapaciteit gelijk is aan de omvang van de reserves, ofwel € 356.000. Het totaal van de risico's bedraagt € 2,1 miljoen. Hiermee is de weerstandsratio gelijk aan 0,17. De ratio is onvoldoende. Dit is overeenkomstig met het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen. Hierin is vastgelegd dat de weerstandscapaciteit van de GRD een incidenteel karakter heeft en op zeer beperkte basis structurele capaciteit (in de vorm van reserves) wordt georganiseerd. Gevolg hiervan is dat gemeenten direct aangesproken worden indien financiële tegenvallers van enig omvang zich voordoen.

CONCEPT

3.2. Bedrijfsvoering

3.2.1. Algemeen

Bureau Drechtsteden
Naar verwachting zal als gevolg van de uitkomsten van de commissie-Deetman er naar aard en inhoud gevolgen zijn voor Bureau Drechtsteden en daarmee voor de medewerkers. Nieuwe medewerkers zijn niet aangetrokken. Om de uitvoering van de werkzaamheden solide te kunnen uitvoeren heeft enerzijds interne doorstroming plaatsgevonden en is anderzijds gebruik gemaakt van inhuur of van detachering vanuit gemeenten en zusterorganisaties.

Met de medewerkers zijn personeelsgesprekken gevoerd waarbij veel aandacht is besteed aan hun persoonlijke ontwikkeling in de vorm van duurzame inzetbaarheid. Er is extra ingezet op zowel vakinhoudelijke scholing als op competentie-ontwikkeling.

Regiogriffie
In 2018 is onder meer gewerkt aan:

- Communicatie: in 2018 is aandacht besteed aan de voorbereiding van de invoering van een nieuw Klant-, zaak- en archiefsysteem, waaraan een ander raadsinformatiesysteem en een andere vergader-app is gekoppeld;
- In vervolg op de pilot met een maandelijkse uitzending via lokale tv van Rechtstreeks uit de Drechtraad zijn nog drie uitzendingen verzorgd.

Een relatief kleine griffie is kwetsbaar bij uitval. Een goede vervangingsregeling voor alle griffiemedewerkers is essentieel. Hierbij worden sluitende afspraken gemaakt binnen de regiogriffie, met het Bureau Drechtsteden en – indien mogelijk – met collega-griffies in de Drechtsteden.

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
Regiogriffie	Ziekteverzuim griffier			Vervanging voor de dagelijkse gang van zaken geschiedt door de procescoördinator. Vervanging voor de Drechtraadsvergaderingen geschiedt door de plaatsvervangend regiogriffier.
Regiogriffie	Ziekteverzuim of vacature raadsadviseur			Vervanging geschiedt door de regiogriffier en de procescoördinator.
Regiogriffie	Ziekteverzuim proces-coördinator			Vervanging geschiedt door de regiogriffier. Vervanging van facilitaire en praktische ondersteuning geschiedt door personeel van het Bureau Drechtsteden.

Ingenieursbureau Drechtsteden
In 2018 heeft het IBD de uitgangspunten van het ondernemingsplan 2018-2020 vertaald naar acties in het jaarplan 2018. Het ISO 9001-2015 certificeringstraject is afgerond met certificering als resultaat.

Het opleidingsplan 2018 is opgesteld. Bureau breed zijn algemene opleidingen zoals workshop integriteit en training helder communiceren gevolgd. Na de workshop integriteit zijn bureau-breed integriteitsverklaringen getekend en is de ambtseed afgelegd. Verder zijn er specifieke trainingen gevolgd op het gebied van de thema's 3D modelleren, klimaatadaptatie, circulaire economie en datagestuurd werken. Ook volgden meerdere medewerkers specifieke vaktechnische opleidingen. Er zijn ook workshops, themabijeenkomsten en excursies georganiseerd waar we onze kennis delen en vergroten.

De vaste formatie bleek ook in 2018 niet toereikend om het vele werk te kunnen uitvoeren. Er is daarom weer een groot beroep gedaan op de inzet van de flexibele schil. Afhankelijk van de omvang van het werk kan deze flexibele schil in de tijd meebewegen met de werkvoorraad. De eisen die de Wet DBA, of de opvolger daarvan, stelt beperkt wel de inzet van flexibele medewerkers voor langere tijd. Totaal zijn 43 fte (67 personen) gedurende 2018 ingehuurd afgezet tegenover de vaste bezetting van 39 fte.

Voor specialistische onderzoeksvragen werkt het IBD al lange tijd samen met de markt. Eind 2017 heeft de Europese aanbesteding van ingenieursdiensten geleid tot contractering van vijf ingenieursbureaus die op concurrentiebasis diensten zullen leveren aan het IBD. In 2018 heeft het

CONCEPT

IBD gebruik gemaakt van deze samenwerkingsovereenkomst door bij tien projecten samen uitvoering te geven aan de contractvormingsfase. Samenwerking met de markt maakt het mogelijk te schakelen tussen traditionele bestekgerichte oplossingen en overige contractvormen.

In 2017 is een verrekensystematiek vastgesteld waarbij verwachte positieve exploitatieresultaten naar de eigenaren Dordrecht, Zwijndrecht en Hardinxveld-Giessendam terugvloeien in de vorm van een korting op het uurtarief voor de civieltechnische projecten. Gezien de omvangrijke productie in 2018 kon totaal € 1,2 miljoen (bij de 2e bestuursrapportage 2018 begroot € 1,1 miljoen) korting terugvloeien naar de eigenaren.

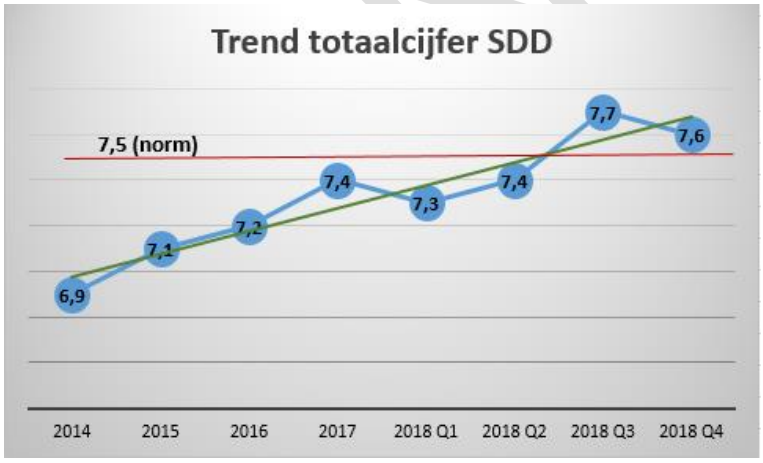
Servicecentrum Drechtsteden
In de paragraaf programmaverantwoording (paragraaf 2.3.2.) 'Wat hebben wij bereikt?' wordt de ontwikkeling van de producten, diensten en bedrijfsvoering vermeld. Die onderwerpen geven een beeld van de ontwikkeling van de organisatie en de bedrijfsvoering.

3.2.2. Dienstverlening

Regiogriffie
Afhankelijk van het vergaderschema verzorgt de Regiogriffie circa 10 Drechtstedendinsdagen per jaar, inclusief de daartoe behorende Carrousels en vergaderingen van de Drechtraad. De organisatie en inhoud van themabijeenkomsten liggen voor een groot deel bij de programmamanagers en regisseurs van Bureau Drechtsteden. De Regiogriffie werkt nauw met hen samen op het gebied van planning en voorbereiding. In de (commissies van de) Drechtraad is de regiogriffier de eerste adviseur van de voorzitter. Jaarlijks organiseert de Regiogriffie een werkbezoek voor de leden van de Drechtraad.

Sociale Dienst Drechtsteden
Het gaat goed met de klanttevredenheid. Het gemiddelde totaalcijfer in 2018 is een 7,5 en voldoet dus aan onze norm. In het laatste half jaar van 2018 stijgt het tevredenheidscijfer voor het eerst boven de norm van een 7,5 uit. Grafiek 1 geeft de trend van het totaalcijfer weer vanaf de start van de tevredenheidsmeting in 2014.

Grafiek 1 Klanttevredenheid

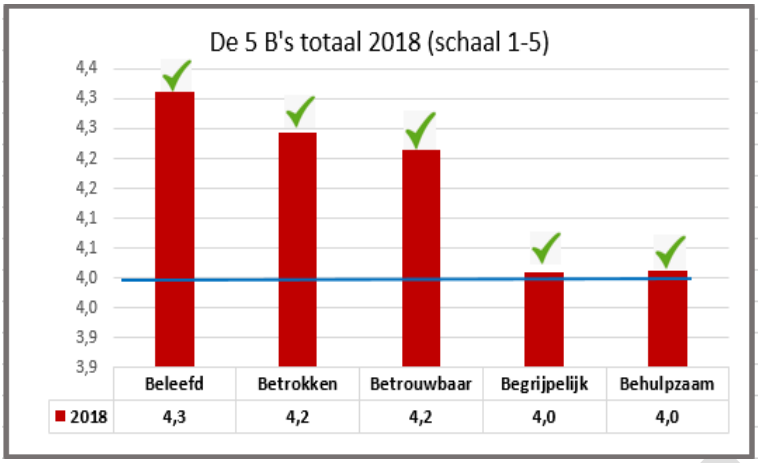
Klanten zijn het meest tevreden over de dienstverlening van het Informatie en Adviespunt op het Werkplein, dat een 8,5 krijgt in het laatste kwartaal van 2018. Opvallend is ook dat de verruiming van de telefonische bereikbaarheid vanaf oktober duidelijk een positief effect heeft; de waardering voor de telefonisch dienstverlening is gestegen van een 7,1 in het 1e kwartaal naar een 7,8 in het laatste kwartaal van 2018.

Met de opening van het nieuwe Werkplein in 2018 zijn organisatie breed de 5 B's ingevoerd als dienstverleningsprincipe (Beleefd, Betrokken, Betrouwbaar, Begrijpelijk en Behulpzaam). Deze zijn ook meetbaar gemaakt.

NCERT

Grafiek 2 geeft een beeld van de score in 2018 op Werk en Inkomen, Schuldhulpverlening en Wmo. Het cijfer is een gewogen gemiddelde van alle onderdelen (Werk, Participatie, Wmo en Schuldhulpverlening). Als we dieper inzoomen op onderdelen kan er op de aspecten Begrijpelijk en Behulpzaam nog verder verbeterd worden. Het aanvraagproces voor de Wmo is bijvoorbeeld niet altijd duidelijk voor de klant. Een andere is de klant voelt zich niet altijd goed geholpen bij het vinden van werk.

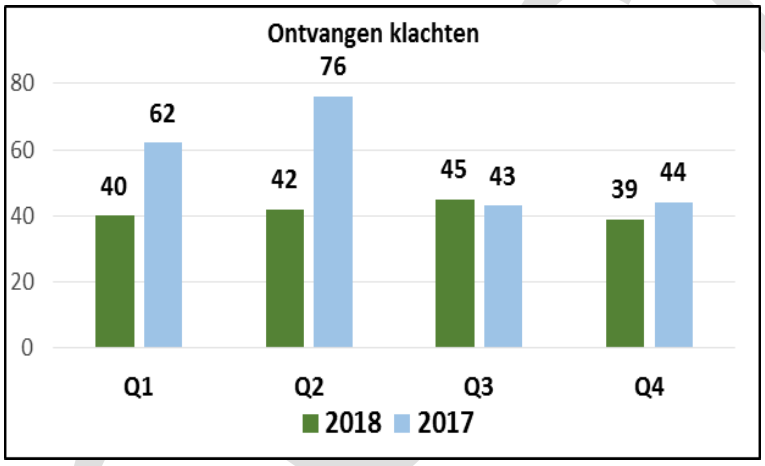
Grafiek 2

Klachten

Klachten zijn een belangrijk onderdeel van klantsignalen. In vergelijking met 2017 is het aantal klachten gedaald in 2018. Zie grafiek 3.

Grafiek 3 Klachten

Qua soort klachten is het beeld vergelijkbaar met voorgaande jaren. De meeste klachten gaan over bejegening (22%), de werkwijze van de Sociale Dienst (20%) en het niet nakomen van afspraken (18%). Een klacht leidt altijd tot een gesprek met de klant en (wanneer van toepassing) met de medewerker die betrokken is. Iets meer dan de helft van de klachten (52%) is gegrond en leidt tot een verbeteractie.

Sinds 2017 is er gericht en intensief verbeterd op de tijdige afhandeling van klachten. In 2018 is dit verder verbeterd zoals blijkt uit tabel 1. Van de in totaal 173 afgehandelde klachten zijn er 110 binnen 3 weken na ontvangst afgehandeld.

Tabel 1

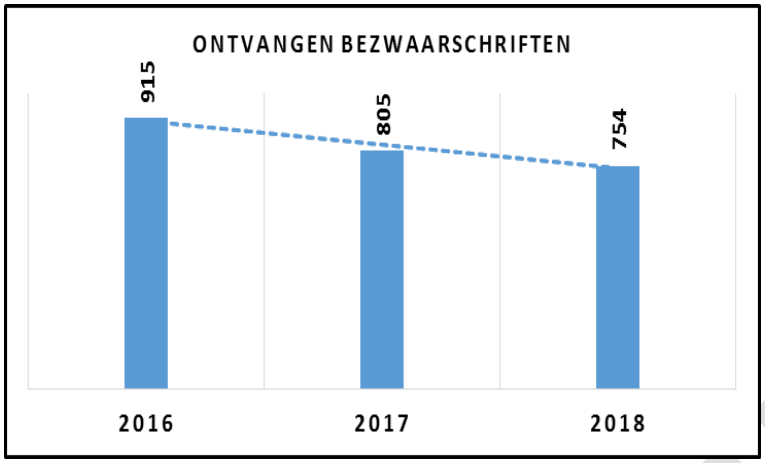
	2016	2017	2018
Afgehandeld binnen 6 weken	73%	87%	94%
waarvan binnen 3 weken	32%	52%	64%

CONCEPT

Bezwaarschriften

Ook bij de bezwaarschriften zien we een daling aan de instroomkant, zowel in aantal (zie grafiek 4) als relatief (zie tabel 2).Voor de daling van het aantal bezwaarschriften is geen eenduidige oorzaak te noemen. De aanname is dat duidelijker informatie vooraf en meer transparanter besluitvorming daaraan hebben bijgedragen. De daling resulteert tevens in een herschikking van de formatie bij bezwaar en beroep in 2019.

Grafiek 4 Bezwaarschriften

Tabel 2 Aantal bezwaarschriften in vergelijking met aantal primaire besluiten

	Periode	Aantal primaire besluiten	Aantal bezwaarschriften	Bezwaarschriften in verhouding tot het aantal primaire besluiten
Besluiten P-wet, Wmo en schuldhulp	2016	76805	839	1%
	2017	99965	692	0,7%
	2018 (jan tm sept)	84196	518	0,6%

Dat enerzijds de waardering van de dienstverlening stijgt en anderzijds het aantal klachten en bezwaren afneemt, is het gevolg van de veranderde klantbenadering in de afgelopen 2 jaar. Daarbij is meer aandacht is voor het meenemen van de klant in de besluitvorming en het managen van de klantverwachting. Denk aan het keukentafelgesprek bij de Wmo, de workshop schuldhulpverlening en de preventie bij de instroom in de uitkering (focus op werk).

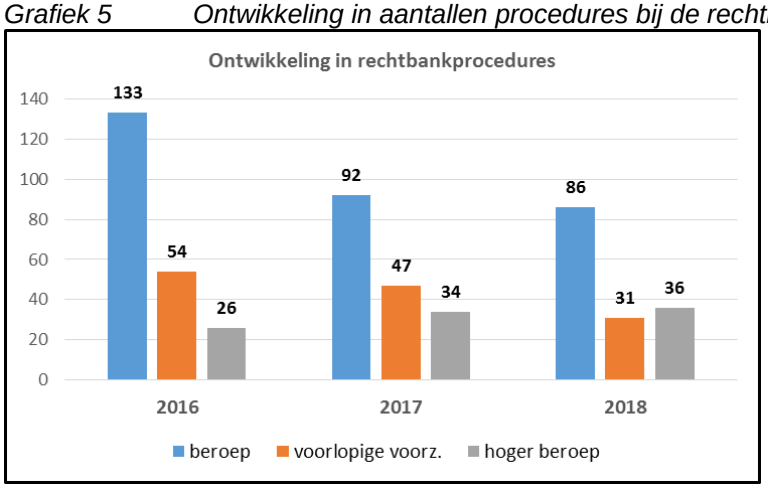
De begrijpelijkheid van de beschikking is nog wel een aandachtspunt. In de bezwaarprocedures blijkt dat de klant het besluit vaak niet begrijpt. Het beter motiveren welke overwegingen tot het besluit hebben geleid is een verbeterpunt.

Het afhandelresultaat van bezwaarschriften geeft (net als bij klachten) een stabiel beeld; ongeveer 30% van de bezwaarschriften is gegrond.

In lijn met de daling van het aantal bezwaarprocedures is de afgelopen drie jaar ook minder vaak beroep ingesteld en/of verzocht om een voorlopige voorziening bij de rechtbank. Daarentegen is het aantal hoger beroepen, ingesteld bij de Centrale Raad van Beroep, ongeveer gelijk gebleven. Zie grafiek 5

CONCEPT

Grafiek 5 Ontwikkeling in aantallen procedures bij de rechtbank

Ingenieursbureau Drechtsteden

De (uren) omzet (inclusief verrekende korting aan eigenaren) 2018 van het IBD bedraagt in totaal € 7,7 miljoen. Het aandeel van de grootste Drechtsteden-opdrachtgever hierin is als volgt gerealiseerd:

- Dordrecht € 5,8 miljoen (2017: € 4,6 miljoen);
- Zwijndrecht € 1,3 miljoen (2017: € 1,6 miljoen);
- Hardinxveld-Giessendam € 0,1 miljoen (2017: € 0,1 miljoen);
- Alblasserdam € 0,2 miljoen (2017: € 0,2 miljoen);
- Sliedrecht € 0,2 miljoen (2017: € 0,2 miljoen).

Uitkomsten klanttevredenheidsonderzoek (KTO) 2018

Onze klanten hebben in 2018 weer Klant Tevredenheid Onderzoeken (KTO's) ingevuld die in lunchbijeenkomsten door opdrachtgevers en projectleiders zijn besproken. Deze uitwisseling is positief ervaren en zal ook in 2019 worden toegepast. De gemiddelde score in 2018 is 7,5. Het gemiddelde rapportcijfer over de periode 2015-2017 was een 7,5. De score vertegenwoordigt 40% van de in 2018 gerealiseerde omzet.

KTO's in jaar	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Aantal	7	15	1	2	4	1	12	18
Vragen	Dordrecht	Dordrecht	Zwijndrecht	Zwijndrecht	Derden	Derden	Eindtotaal	Eindtotaal
1. De totale offerte voor het project, inclusief deeloffertes en meerwerken.	7,8	7,9	8,0	8,0	8,0	10,0	7,8	8,0
2. Specificatie van en inzicht in de opbouw van de kosten IBD.	7,6	7,5	6,0	8,0	8,3	9,0	7,7	7,6
3. De planning van de werkzaamheden.	7,5	7,4	7,0	6,5	8,0	10,0	7,6	7,4
4. De voorbereiding, technisch ontwerp.	7,5	7,5	7,0	7,0	8,0	8,0	7,6	7,5
5. De servicekwaliteit bij de uitvoering van het project.	8,1	7,9	8,0	7,0	8,8	8,0	8,3	7,8
6. Het eindresultaat van de werkzaamheden IBD.	6,9	7,7	7,0	8,0	8,3	8,0	7,3	7,7
7. Prijs-Kwaliteit verhouding IBD.	7,1	6,7	5,0	7,0	7,0	8,0	6,9	6,8
8. De aanpak van de projectleider IBD.	7,8	7,7	7,0	7,0	8,5	8,0	7,9	7,6
9. Samenwerking en communicatie.	7,9	7,7	8,0	8,0	8,8	10,0	8,2	7,8
10. Projectbeleving Intern.	7,4	7,2	7,0	8,0	8,3	8,0	7,6	7,3
11. Projectbeleving Extern.	7,0	7,2	8,0	6,5	8,3	8,0	7,5	7,2
12. Totaalcijfer, samenvattend over de werkwijze van het IBD.	7,9	7,6	6,0	7,5	8,3	8,0	7,8	7,6
Eindtotaal	**7,5**	**7,5**	**7,0**	**7,4**	**8,2**	**8,6**	**7,7**	**7,5**

Servicecentrum Drechtsteden

Het SCD monitort de kwaliteit van onze dienstverlening op verschillende manieren. Bij onze partners halen we feedback op in periodieke gesprekken over de dienstverlening. Voor een aantal specifieke processen verzamelden we feedback van de klant aan de hand van de klantreismethode. Deze methode gebruiken we om onze dienstverlening vanuit klantperspectief te bekijken en verbeteringen aan te brengen.

Binnen onze eigen organisatie monitoren we de kwaliteit door het bewaken van prestatie-indicatoren. Via de benchmarkmethode zetten we onze prestaties periodiek af tegen die van vergelijkbare organisaties. Daarnaast bewaken en versterken we de kwaliteit van onze beleids- en adviestaken met behulp van evaluaties en audits.

3.2.3. Informatievoorziening buitenlandse reizen DSB

Het Drechtstedenbestuur ontvangt regelmatig uitnodigingen om deel te nemen aan (studie)reizen naar het buitenland. Om kader te verstrekken voor deze buitenlandse reizen is in 2015 een protocol vastgesteld. In het protocol is een uitzondering gemaakt voor dienstreizen binnen de Benelux. Door middel van een raadsinformatiebrief is de Drechtraad hierover geïnformeerd. In dit protocol is opgenomen dat in de jaarstukken een overzicht van de gemaakte buitenlandse reizen zal worden verstrekt. Hieronder is dit overzicht opgenomen met de gemaakte kosten.

Waar	Wanneer	Wat	Wie	Kosten
Hamburg, Duitsland	5, 6 september 2018	Deelname aan SMM 2018 (Maritime Future Summit 2018) samen met Deal	Regionaal portefeuillehouder Burggraaff	€ 1.102

3.3. Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van de GRD bestaan grotendeels uit investeringen in ICT-middelen. De ICT-investeringen voor komen grotendeels voort uit het programma 'ICT op Orde'. Medio 2016 zijn de laatste deelprojecten van dit programma afgerond. Het aan dit programma gekoppelde krediet was van voldoende omvang en is met het beëindigen van het programma afgesloten.

Eind 2016 is er door de Drechtraad een notitie vastgesteld in het kader van de verdeling van ICT kosten over de eigenaren. Een onderdeel van de systematiek is het Meerjaren InvesteringsPlan (MIP). Deze ICT-investeringen zijn een significant onderdeel van de totale ICT-kosten voor de Drechtsteden. Daarnaast is het van belang dat we met deze ICT-investeringen niet alleen de continuïteit van de ICT-voorzieningen borgen, maar tegelijkertijd de ICT-ambitie van de Drechtsteden kunnen realiseren. Het MIP beschrijft de methodiek, hoe structuur gegeven wordt aan de noodzakelijke vervangingen van de onderdelen uit de ICT-infrastructuur, maar ook hoe de strategische keuzes en ambitie op het ICT-domein vertaald worden in de noodzakelijk investeringen. Het MIP werkt met jaarschijven die jaarlijks herijkt worden in afstemming tussen SCD, CIO en de eigenaren.

In 2018 is beperkt uitvoer gegeven aan de investeringsplanning uit het MIP. Dit heeft met name te maken met de resultaten uit een tweetal onderzoeken die liepen in 2017 in het kader van de IT-sourcing. Uitkomsten van deze onderzoeken zijn in 2018 vertaald in een transitieplan 'ICT Verandert' en dit plan heeft consequenties voor de investeringen in ICT-middelen van de Drechtsteden de komende jaren. Het transitieplan is inmiddels vastgesteld door het DSB. Hierbij wordt er (meer) voor gekozen om ICT als een dienst extern af te nemen (outsourcing). In 2018 (en ook 2019) zullen de eigen investeringen in de ICT-infrastructuur verder worden afgebouwd tot louter de noodzakelijke vervangingen om de continuïteit te borgen.

Daarnaast heeft de GRD kapitaalgoederen in de vorm van investeringen (verbouwingen) in de kantoorpanden die ook gebruikt worden voor huisvesting van de dochters. De GRD heeft voor die panden met de eigenaar, de gemeente Dordrecht, een huurcontracten afgesloten. De onderhoudskosten van deze panden worden opgevangen binnen de exploitatie van de GRD.

CONCEPT

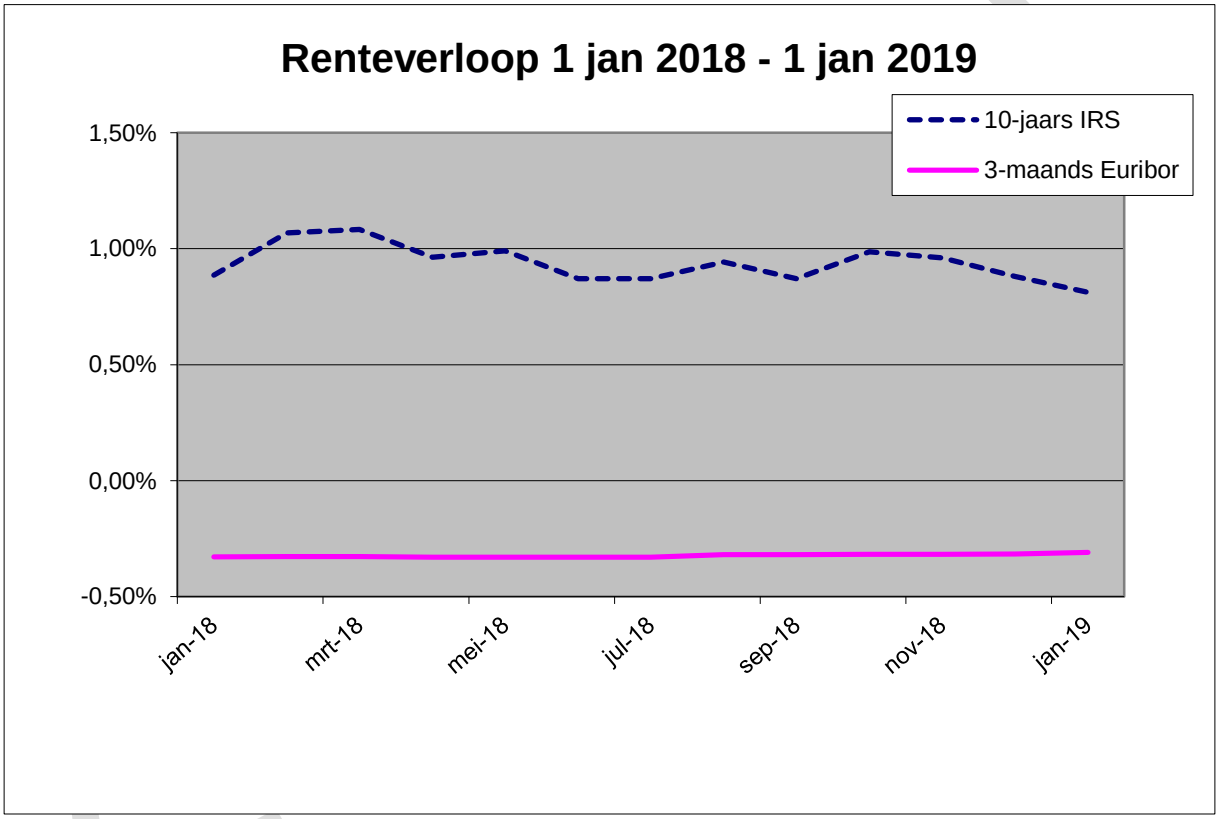
3.4. Financiering

Algemeen
De renteontwikkelingen op de kapitaalmarkt waren in 2018 zeker in het eerste halfjaar enigszins onstabiel. De politieke onrust in Italië was daar zeker debet aan. In het najaar tekende zich echter weer een licht dalende tendens af.

De ECB heeft het opkoopprogramma van obligaties per eind 2018 beëindigd, maar tegelijkertijd aangegeven dat tot medio 2019 de rente op de geldmarkt ongewijzigd zal blijven. Door het ECB-beleid vertoonde de 3-maands Euribor geheel dit jaar een constant vlakke lijn.

Onder de huidige marktomstandigheden blijft het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen, de kasgeldlimiet zoveel mogelijk optimaal te benutten en kort te financieren. De financieringsfunctie van de gemeente dient uitsluitend de publieke taak. Zij voert een prudent beleid binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

De ontwikkeling van de rente gedurende 2018 kan als volgt worden weergegeven:

Bedacht moet worden dat, indien een langlopende lening daadwerkelijk wordt opgenomen, er thans opslagen gelden bovenop het IRS-tarief zoals hierboven weergegeven. Voor een 10-jaars lening bedroeg dit eind 2018 circa 0,20 procentpunt.

Interne rente
Voor de interne doorberekening van de rentekosten naar de investeringen hanteert de GR Drechtsteden een percentage van 1,0%.

Renteschema

a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering			€	49.500
b. De externe rentebaten			€	-4.500
Saldo rentelasten en rentebaten			**€**	**45.000**
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€	-		
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	€	-		
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken	€	-		
			€	**-**
De aan taakvelden toe te rekenen externe rente			**€**	**45.000**
d1. Rente over eigen vermogen			€	-
d2. Rente over voorzieningen			€	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			**€**	**45.000**
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)			€	-147.985
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury			**€**	**102.985**
De afwijking tussen de werkelijke rentelasten en de toegerende rentelasten bedraagt:			€	102.985
Deze afwijking bedraagt van de werkelijke rentelasten:				228,9%

Gelet op het in absolute termen geringe toegerekende rentebedrag is besloten de rente niet te actualiseren.

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist worden gehouden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Uit onderstaande tabel blijkt dat het drempelbedrag van bijna € 2,2 miljoen niet is overschreden.

Bedragen x € 1.000,-

1) Benutting drempelbedrag Schatkistbankieren 2018:

Begrotingstotaal	€	255.722
Wettelijk percentage		0,75%
Drempelbedrag	€	1.918

2) Kwartaaluitkomsten benutting drempelbedrag 2018:

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
gemiddeld positieve banksaldi	€ 399	€ 582	€ 1.299	€ 291

In 2018 heeft de ministeriële beleidsdoorlichting schatkistbankieren plaats gevonden. De Minister van Financiën heeft besloten deze beleidsdoorlichting te combineren met de evaluatie van de wijziging van de Wet fido, die ook voor 2018 gepland stond. Naar verwachting zal de beleidsdoorlichting inclusief de kabinetsreactie in het voorjaar van 2019 aan de Tweede Kamer worden aangeboden.

CONCEPT

Interne ontwikkelingen

Financiering
Gelet op de het gehele jaar beschikbare ruimte onder de kasgeldlimiet (zie hieronder) was er geen noodzaak tot het aantrekken van nieuwe financieringsmiddelen.

Risicobeheer
De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, de renterisico's en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet
Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop een gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren. De limiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,2%). Voor het jaar 2018 bedroeg de kasgeldlimiet € 21,0 miljoen. In onderstaande tabel is de benutting van de kasgeldlimiet over 2018 weergegeven.

Tabel 1: verloop kasgeldlimiet 2018

Bedragen x € 1.000,-

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)	€ 7.909-	€ 5.770-	€ 517	€ 9.275-
Kasgeldlimiet	€ 20.970	€ 20.970	€ 20.970	€ 20.970
Overschrijding kasgeldlimiet	-	-	-	-
Ruimte onder kasgeldlimiet	€ 28.879	€ 26.740	€ 20.453	€ 30.245

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de GRD zeer ruim binnen de kasgeldlimiet heeft geopereerd. Er was daarom geen noodzaak om kasgeldleningen op te nemen.

Renterisiconorm
De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Op grond van het eerder in deze paragraaf vermelde begrotingstotaal bedroeg de renterisiconorm van de GRD over 2018 € 51,1 miljoen. Het werkelijke renterisico voor de GRD gedurende 2018was nihil; de enig langlopende fixe lening van € 10 miljoen wordt pas in 2020 afgelost.

Kredietrisico's
De GRD loopt een zeer laag kredietrisico op uitzettingen. Uitzettingen zijn binnen de Wet fido gedefinieerd als verstrekte geldleningen en beleggingen. Per eind 2018 beschikte de GRD over de volgende uitzetting:

Tabel 2: Overzicht uitzettingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Per 1 januari 2018	Per 31 december 2018
Lening St. Breedband (Dark Fiber)	€ 89	€ 66
Lening Stroomlijn BV	€ 300	€ 300
Totaal	**€ 389**	**€ 366**

De in 2016 aan Stroomlijn BV verstrekte fixe-lening van € 300.000, rente 1,5%, wordt in 2021 afgelost. De GRD loopt geen kredietrisico's uit verstrekte borgstellingen.

CONCEPT

Informatievoorziening
Op grond van de bepalingen in het Financieringsstatuut beschikt de GRD over een Treasury Comité waaraan ook de portefeuillehouder Financiën deelneemt. In dit overleg kunnen alle aspecten die samenhangen met de uitvoering van de financieringsfunctie aan de orde komen. In 2018 is het Treasury Comité één keer bijeengekomen.

Relatiebeheer
De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is huisbankier van de GRD. Naast de BNG houdt de GRD een rekening aan bij Rabobank, ING en ABN Amro Bank. Dit vindt zijn oorsprong in de door het SCD beheerde betalingsmodules van deze banken.

3.5. Verbonden partijen

Deze paragraaf verschaft inzicht in beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de GRD bij door verbonden partijen uit te voeren taken en processen. Volgens artikel 15 BBV bevat de paragraaf tenminste de visie en de beleidsvoornemens op de verbonden partij in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de programmabegroting.

De GRD participeert in andere partijen om haar doelen te realiseren of processen tot uitvoer te brengen. Bij een deel van die organisaties is de GRD zowel bestuurlijk als financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. De Drechtraad kan besluiten tot oprichting van en deelneming in andere partijen indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang.

Het BBV specificeert de begrippen bestuurlijk en financieel belang als volgt:

- *bestuurlijk belang*: zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur (directie, Algemeen, Dagelijks Bestuur of Algemene Vergadering van Aandeelhouders) of uit hoofde van stemrecht;
- *financieel belang*: wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is wanneer de partij failliet gaat, of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat en de verbonden partij vervolgens niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Veelal gaat dit om gestort aandelenkapitaal, (fonds)bijdragen, verstrekte leningen of verleende garanties.

De GRD participeert in de volgende vier (privaatrechtelijk) verbonden partijen:

Vennootschappen en coöperaties:
1. InnovationQuarter BV;
2. Stroomlijn BV;
3. Baanbrekend Detacheren BV.

Stichtingen en verenigingen:
4. Stichting Breedband Drechtsteden.

InnovationQuarter
In 2016 is de GRD toegetreden als aandeelhouder van het Participatiefonds van InnovationQuarter met een bedrag van € 500.000. InnovationQuarter is dé regionale ontwikkelingsmaatschappij voor Zuid-Holland. InnovationQuarter financiert vernieuwende en snelgroeiende bedrijven, assisteert buitenlandse ondernemingen bij het vestigen in Zuid-Holland en organiseert samenwerking tussen innovatieve ondernemers, kennisinstellingen en de overheid. Zo werkt InnovationQuarter aan een economisch sterk Zuid-Holland.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Den Haag
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).
Openbaar belang dat wordt behartigd	De vennootschap heeft ten doel het stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio Zuid-Holland en hiermee het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van Zuid-Holland (ZH) en Nederland.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2018	De GRD is in het bezit van 500.000 aandelen van € 1,00.

CONCEPT

Deelnemende partijen	Ministerie van Economische zaken, Provincie Zuid-Holland, Gemeente Rotterdam, Den Haag, Leiden, Delft, Westland en diverse universiteiten.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Met de deelname beoogt de regio Drechtsteden steviger aan te sluiten op de inzet van InnovationQuarter om innovatief bedrijfsleven in Zuid-Holland én regio Drechtsteden te stimuleren.
Actuele opgaven van de verbonden partij	• Het positioneren en profileren van de regio ZH en het uitvoeren van marktstrategieën; • het bevorderen van het vestigingsklimaat in de regio ZH door het op enigerlei wijze deelnemen in, financieren, besturen, toezicht houden op, advisering en begeleiden van ondernemingen; • het stimuleren en faciliteren van innovatie en het verbinden van partijen voor economische structuurversterking; het structureren en organiseren van toegang tot financiering voor startende en snel groeiende ondernemingen die zich bezig houden met technologische innovatie.
Financiële informatie	
De omvang van het eigen vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018 De omvang van het vreemd vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018	01-01-2017 € 26.329.000 31-12-2017 € 56.059.000 01-01-2017 € 1.414.000 31-12-2017 € 5.815.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de VP in 2018 Financieel resultaat (2017)	€ - 1.063.000 € - 1.208.000
Risico's, als bedoeld in artikel 11 lid 1b BBV van de VP voor de financiële positie van de GRD	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal niet wordt terugbetaald.

Stroomlijn BV

Sinds 1 januari 2017 wordt publieke regie gevoerd op het doelgroepenvervoer in de Drechtsteden. Hiertoe is, conform besluit Drechtraad van 6 september 2016, een mobiliteitsplatform opgericht, genaamd Stroomlijn BV. Per 1 januari 2017 voert Stroomlijn de regie op het Wmo-dagbestedingsvervoer en het Wsw-vervoer. Per 1 februari 2017 wordt tevens het Wmo-vraagafhankelijk vervoer (Drechthopper) door Stroomlijn aangestuurd.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Dordrecht
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).
Openbaar belang dat wordt behartigd	Het op elkaar afstemmen van het doelgroepenvervoer en kleinschalige mobiliteitsoplossingen, alsmede het op efficiënte wijze daaraan uitvoering geven.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2018	Het belang van de GRD bedraagt 100% van de aandelen (gestort en opgevraagd kapitaal Stroomlijn BV bedraagt € 1). De GRD heeft, conform Drechtraadbesluit d.d. 6 september 2017, een 5-jarige geldlening van € 300.000 verstrekt, ter financiering van de noodzakelijke investeringen. Voor overige opstartkosten die niet als investering aan te merken zijn, is aan Stroomlijn een eenmalige subsidie van € 25.000 verstrekt. Ten slotte financiert de GRD de regiekosten en daarmee de exploitatiekosten van Stroomlijn.
Bestuurlijk belang	De Algemene Vergadering van Aandeelhouders bestaat, conform Drechtraadbesluit d.d. 4 oktober 2016, uit 2 portefeuillehouders vanuit het Drechtstedenbestuur. Dit betreft de portefeuillehouders Wmo en Fysiek.
Deelnemende partijen	Het Openbaar Lichaam Drechtsteden is volledig aandeelhouder van Stroomlijn BV en tevens de grootste opdrachtgever. Stroomlijn kent naast de SDD ook andere opdrachtgevers. Zo wordt in 2018 aansturing gegeven aan individueel Wsw-vervoer in opdracht van Drechtwerk. Vanaf 2018 worden de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ en Baanbrekend Drechtsteden nieuwe opdrachtgevers voor Stroomlijn.

CONCEPT

Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Zoals vastgesteld in het Wmo beleidsplan Drechtsteden 2016-2018, moeten inwoners van de Drechtsteden naar vermogen kunnen participeren in de samenleving. De Drechtsteden streven ernaar dat zo min mogelijk inwoners afhankelijk zijn van zware zorg en ondersteuning. Door het doelgroepenvervoer publiek aan te sturen middels een publiek mobiliteitsplatform, kunnen gebruikers van het vervoer optimaal worden gecompenseerd in hun mobiliteitsbeperking. Hiervoor geldt ook dat deze compensatie naar vermogen zal worden ingezet. Het mobiliteitsplatform kan deur-tot-deur vervoer inzetten waar nodig, maar ook andere vervoersmodaliteiten kunnen naar de mogelijkheden van de klant worden ingezet. De eigen kracht wordt benut en maatwerk wordt mogelijk.
Actuele opgaven van de verbonden partij	Regie voeren op doelgroepenvervoer.
Financiële informatie	
Aandelenkapitaal GRD	01-01-2018 € 1 31-12-2018 € 1
De omvang van het eigen vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018	01-01-2018 € 46.692-/- 31-12-2018 € 1 Aan Stroomlijn BV is in 2017 een 5-jarige geldlening van € 300.000 verstrekt, ter financiering van de noodzakelijke investeringen. Voor overige opstartkosten die niet als investering aan te merken zijn, is aan Stroomlijn een eenmalige subsidie van € 25.000 verstrekt.
De omvang van het vreemd vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018	01-01-2018 € 498.905 31-12-2018 € 1.655.552
Vaststelling begroting en jaarrekening	De begroting van Stroomlijn BV voor 2019 is in de Algemene Vergadering van juni 2018 vastgesteld. De jaarrekening over 2018 zal in de Algemene Vergadering van maart 2019 worden vastgesteld.
Financieel resultaat (2018)	Stroomlijn BV heeft in 2018 een winst van € 46.693 behaald. (Concept-jaarrekening Stroomlijn BV d.d. 15-02-2019.)
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstrekte lening niet wordt terugbetaald.

Baanbrekend Drechtsteden BV
In 2018 is de GRD toegetreden als aandeelhouder van Baanbrekend Drechtsteden BV met een bedrag van € 50. De Drechtraad heeft op 6 maart 2018 besloten om deel te nemen aan een BV welke ten doel heeft het detacheren van inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroep van de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorzieningen) en waarvan het Openbaar Lichaam Drechtsteden en GR Sociale Werkvoorziening Drechtsteden 'Drechtwerk' enige aandeelhouders zijn.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Dordrecht
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).
Openbaar belang dat wordt behartigd	De vennootschap heeft ten doel het detacheren van inwoners, van de Drechtstedengemeenten, met afstand tot de arbeidsmarkt als bedoeld in de Participatiewet.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2018	Medio oktober 2018 is Baanbrekend Detacheren BV ontstaan, uit de Statutenwijziging van Drechtwerk Diversiteit BV. Daarbij heeft de GRD 50% van de aandelen verworven van Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtwerk, tot dan toe enig aandeelhouder van deze vennootschap. Ten behoeve van het opzetten van deze nieuwe detacheringsorganisatie worden een aantal investeringen te worden gedaan in met name ICT. Deze aanvangsinvesteringen komen ten laste van het P Budget 2018. Vanaf 1 januari 2019 worden de exploitatielasten van de vennootschap, bestaande uit personeelskosten van

CONCEPT

	gedetacheerden en apparaatslasten, gefinancierd uit de volgende inkomstenstromen: • Inkomsten uit detacheringen; • Ontvangsten uit Loonkostensubsidie; • Inkomsten uit een dienstverleningsovereenkomst met de GRD. De GRD bezit 50 aandelen B, elk nominaal groot € 1.
Deelnemende partijen	**Aandeelhouders**: 50% - Openbaar Lichaam Drechtsteden 50% - Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtwerk **Gedetacheerden:** Baanbrekend Detacheren wordt de nieuwe detacheringsorganisatie voor de inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt vanuit de P-wet en SW. De focus ligt in 2019 in eerste instantie op detachering van P-wetters. **Klanten:** In eerste instantie zal het klantenbestand met name bestaan uit organisaties die nu al gebruik maken van de detacheringsconstructie van de GRD.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Een toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie voor het detacheren van inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt waardoor deze groep stabiliteit krijgt en duurzaam uitstroomt uit de uitkering.
Actuele opgaven van de verbonden partij	Het mogelijk maken van detacheren van de doelgroep P-wet en WSW met als doel uitstroom uit de uitkering (P-wet) en/of werkzaamheden verrichten bij reguliere werkgevers.
Financiële informatie	
De omvang van het eigen vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018	Verwerving 50% aandelen Baanbrekend Detacheren BV 01-01-2018 € - 31-12-2018 € 100
De omvang van het vreemd vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018	01-01-2018 € - 31-12-2017 € - Eind 2017 waren alle activiteiten van Drechtwerk Diversiteit BV afgerond, wat geresulteerd heeft in een lege balans. In 2018 zijn er, los van de aandelenoverdracht, statutenwijziging en voorfinanciering, geen operationele activiteiten ontplooit.
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de VP in 2018	€ - De jaarrekening 2018 en het bestuursverslag dienen uiterlijk 31 mei 2019 te worden opgemaakt door de vennootschap.
Risico's, als bedoeld in artikel 11 lid 1b BBV van de VP voor de financiële positie van de GRD	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal niet wordt terugbetaald.

Breedband Drechtsteden
In 2004 is het Programma ICT in Dordrecht gestart. Eén van de grootste successen van dit programma is de oprichting van Stichting Breedband Drechtsteden. Doelstelling van deze stichting luidt: 'het in eigendom verwerven en doen beheren van een glasvezelinfrastructuur in de regio Dordrecht'. Door deze eigen infrastructuur werd beoogd een basis voor samenwerking, synergie, innovatie en kostenefficiency te leggen. In 2006 is Bureau Drechtsteden (destijds nog de sub-regio Drechtsteden binnen Zuid-Holland Zuid) als deelnemer aan de stichting toegetreden, met een lening van € 350.000.

In de afgelopen jaren is het aantal deelnemers en klanten van Stichting Breedband Drechtsteden zodanig gegroeid dat er in begin 2011 een voorstel is gedaan om Stichting Breedband Drechtsteden om te vormen naar een nieuwe structuur die professioneler en slagvaardiger is. Dit heeft ertoe geleid dat de stichting is omgevormd tot een stichting administratiekantoor (STAK) die de certificaten van aandelen beheert, met daaronder uitvoering BV's en een netwerk BV waar het glasvezelnetwerk in eigendom is. Vanuit de GRD is er geen rechtstreekse deelneming in de BV's.

CONCEPT

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Dordrecht
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Verstrekte geldlening oorspronkelijke groot € 350.000. Via STAK bezit de GRD 11.647 (elk nominaal groot € 0,10) van de 180.000 certificaten van aandelen (6,47%) in het kapitaal van Breedband Drechtsteden Groep BV.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Oorspronkelijk was het doel het in eigendom verwerven en beheren van een glasvezelinfrastructuur in de regio Drechtsteden. Momenteel is het doel het beheren van aandelen/ certificaten en het uitoefenen van stemrecht in de Breedband Drechtsteden Groep BV.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2018	Schuldrest eind 2017: € 89.000 (aflossing € 23.000 per jaar). Schuldrest eind 2018: € 66.000.
Deelnemende partijen	De stichting Breedband Drechtsteden was een samenwerkingsverband tussen 32 non-profit organisaties uit de regio. 2012 Was een transitiejaar van een stichting naar de nieuwe Breedband Drechtsteden Groep BV. De Breedband Drechtsteden Groep BV bedient samen met de dochter BV's Breedband Drechtsteden BV (voor de certificaathouders in STAK) en VitrumNet BV (voor alle andere activiteiten) de relaties.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Stichting Breedband Drechtsteden heeft als primair doel het zo goedkoop mogelijk inkopen van breedbandverbindingen ten behoeve van haar deelnemers. Secundair doel is het bevorderen van de samenwerking tussen non-profitorganisaties in de regio.
Actuele opgaven van de verbonden partij	• Het realiseren van naamsbekendheid VitrumNet en Breedband Drechtsteden; • netwerk infrastructurele en strategische investeringen; • duidelijke positionering; • opbouwen en actief maken van een partner netwerk; • borging van de activiteiten en directe zelfstandige • marktbenadering; • professionalisering van de organisatie.
Financiële informatie	
De omvang van het eigen vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018 Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01-01-2017 € 1.612.900 31-12-2017 € 2.046.818 01-01-2017 € 3.093.773 31-12-2016 € 3.017.367
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de VP in 2018 Financieel resultaat (2017)	Op het moment van het opstellen van dit document zijn nog geen gegevens ontvangen. € 433.918
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstrekte lening niet wordt terugbetaald.

3.6. Rechtmatigheid

In de vergadering van de Drechtraad van 6 november 2018 is het controleprotocol voor 2018 vastgesteld. Op basis van het controleprotocol zijn interne controles uitgevoerd die de accountant uit hoofde van zijn wettelijke taak heeft beoordeeld.

Begrotingsrechtmatigheid
Een begrotingsrechtmatigheid houdt in dat financiële beheershandelingen passen binnen de begroting en balansmutaties. Het normenkader bij het begrotingscriterium is als volgt:

- bij de staat van baten en lasten is mogelijk sprake van begrotingsonrechtmatigheid als het totaal van baten of lasten per programma met minimaal € 125.000 is overschreden of onderschreden;
- bij investeringen is mogelijk sprake van begrotingsonrechtmatigheid als het toegestane investeringsvolume per programma met minimaal € 125.000 of 10% is overschreden.

Bij overschrijdingen dient aangegeven te worden welke van de volgende twaalf soorten van begrotingsonrechtmatigheid aan de orde is:
I. Onjuist programma, product, budget;
II. Onjuist begrotingsjaar;
III. Extra kosten gedekt door baten c.q. minder baten gecompenseerd door minder kosten;

CONCEPT

IV. Extra kosten of minder baten, tijdig gesignaleerd;
V. Extra kosten of minder baten, achteraf onrechtmatig (zoals mutaties algemene uitkering);
VI. Extra uitgaven door hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen;
VII. Fout in de begroting;

VIII. Extra kosten of minder baten, niet tijdig gesignaleerd;
IX. Extra kosten of minder baten, opzettelijk stil gehouden;
X. Extra investeringen, kosten komen later (afschrijvings- en financieringslast);
XI. Extra kosten door niet passende activiteiten;
XII. Minder kosten, maar te lage passende activiteiten.

De oorzaken onder 1 tot en met 7 genoemd zijn niet van invloed op de strekking van de controleverklaring. De oorzaken die onder de punten 8 tot en met 12 worden genoemd zijn dat in principe wel en kunnen bij het vaststellen van de jaarrekening alsnog worden goedgekeurd.

Begrotingsonderschrijdingen zijn in principe niet onrechtmatig tenzij deze in strijd zijn met het beleid dat de Drechtraad heeft vastgesteld.

(bedragen x € 1.000)

Programma	Lasten	Onrecht-matig	Soort onrechtmatigheid en toelichting	Oordeel
Bureau Drechtsteden - Beleid	431	-	Extra lasten ter grootte van € 429.000 worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten ter grootte van € 429.000 (III). De overige extra lasten ter grootte van € 2.000 vallen binnen de rapporteringstolerantie van € 125.000.	Rechtmatig
Bureau Drechtsteden - Bestuur	-/-2	-	Betreft onderschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Regiogriffie	-/-39	-	Betreft onderschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Sociale Dienst Drechtsteden	868	-	Werk & Inkomen: overschrijding van de lasten. In de 2e bestuursrapportage 2018 werd, in de risicoparagraaf, een tekort niet uitgesloten (IV).	Rechtmatig
	-/-334	-	Minimabeleid: betreft onderschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
	-/-1.830	-	Wmo: betreft onderschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
	-/-57	-	Budgetadvies: betreft onderschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
	64	-	Apparaatslasten: overschrijding van de lasten. Valt binnen de rapporteringstolerantie van € 125.000.	Rechtmatig
Ingenieursbureau Drechtsteden	616	-	Extra lasten ter grootte van € 616.000 worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten ter grootte van € 616.000 (III). De overige extra lasten ter grootte van € 93.000 vallen binnen de rapporteringstolerantie van € 125.000.	Rechtmatig
Servicecentrum Drechtsteden	627	-	Extra lasten i.v.m. een schatingswijziging van de voorziening frictiekosten ter grootte van € 23.000 (zie ook 2e burap 2018 (IV)). Daarnaast zijn er extra lasten ter grootte van € 604.000 die worden gecompenseerd	Rechtmatig

CONCEPT

			door direct gerelateerde baten ter grootte van € 604.000 (III).	
Servicecentrum Drechtsteden	137	137	Overschrijding van de materiële lasten, niet tijdig gesignaleerd (VIII). Valt buiten de rapporteringstolerantie van € 125.000.	Onrechtmatig
Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden	449	-	Extra lasten ter grootte van € 449.000 worden gedekt door baten ter grootte van € 364.000 (III). Het restant ter grootte van € 85.000 valt binnen de rapporteringstolerantie van € 125.000.	Rechtmatig
Onderzoekcentrum Drechtsteden	-/-187	-	Betreft onderschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Bureau Drechtsteden – CIO office	-/-8	-	Betreft onderschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Algemene dekkingsmiddelen	29	-	Overschrijding van de lasten. Valt binnen de rapporteringstolerantie van € 125.000.	Rechtmatig
Totaal	**770**	**137**		

Voor een toelichting op de analyse van de afwijkingen tussen begroting na wijziging (2e bestuursrapportage 2018 GRD) en de realisatie in 2018 wordt verwezen naar de programmaverantwoording in hoofdstuk 2. Per programma is bij het onderdeel ‘Wat heeft het gekost?’ een toelichting opgenomen.

CONCEPT

JAARREKENING

De jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten, Wet normering topinkomens, de balans en toelichting en de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa).

4.1. Overzicht van baten en lasten en de toelichting

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018			Begroting na wijziging (2e burap 2018)			Realisatie 2018			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en Bestuur	***4.660***	***6.644***	***1.984***	***6.795***	***9.062***	***2.267***	***7.128***	***9.459***	***2.331***	***-333***	***397***	***64***
- Beleid en bestuur	4.279	6.263	1.984	6.435	8.702	2.267	6.856	9.137	2.281	-421	435	14
- Regiogriffie	381	381	-	360	360	-	272	322	50	88	-38	50
Sociale Dienst Drechtsteden	***214.684***	***233.051***	***18.367***	***228.754***	***245.590***	***16.836***	***226.269***	***244.526***	***18.257***	***2.485***	***-1.064***	**1.421**
- Werk en inkomen	140.648	146.009	5.361	142.236	148.188	5.952	143.104	147.486	4.382	-868	-702	-1.570
- Minimabeleid	9.340	9.448	108	10.388	10.906	518	10.054	10.974	920	334	68	402
- Wmo	44.506	44.506	-	52.227	50.712	-1.515	50.397	50.069	-328	1.830	-643	1.187
- budgetadvies en schuldbemiddeling	70	70	-	120	120	-	63	120	57	57	-	57
- Apparaatskosten	20.120	33.018	12.898	23.783	35.664	11.881	22.651	35.877	13.226	1.132	213	1.345
				-								
Bedrijfsvoering	***12.058***	***14.737***	***2.679***	***11.819***	***16.137***	***4.318***	***12.662***	***16.832***	***4.170***	***-843***	***695***	**-148**
- Ingenieursbureau Drechtsteden	5.911	8.000	2.089	6.359	8.565	2.206	6.885	9.001	2.116	-526	436	-90
- Servicecentrum Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	5.225	5.725	500	4.160	6.022	1.862	4.666	6.468	1.802	-506	446	-60
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	922	1.012	90	1.300	1.550	250	1.111	1.363	252	189	-187	2
- Bureau Drechteden - CIO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***29***	***29***	***-***	***-29***	***29***	-
Overhead	***65.254***	***41.974***	***-23.280***	***73.155***	***48.364***	***-24.791***	***75.205***	***49.349***	***-25.856***	***-2.050***	***985***	**-1.065**
Vennootschapsbelasting	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***
Saldo van baten en lasten	**296.656**	**296.406**	**-250**	**320.523**	**319.153**	**-1.370**	**321.293**	**320.195**	**-1.098**	**-770**	**1.042**	**272**
Beleid en Bestuur	***-***	***-***	***-***	***400***	***207***	***-193***	***400***	***207***	***-193***	***-***	***-***	***-***
- Beleid en bestuur	-	-	-	400	207	-193	400	207	-193	-	-	-
- Regiogriffie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sociale Dienst Drechtsteden	***-***	***-***	***-***	***-***	***1.515***	***1.515***	***-***	***1.306***	***1.306***	***-***	***-209***	***-209***
- Werk en inkomen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Minimabeleid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Wmo	-	-	-	-	1.515	1.515	-	1.306	1.306	-	-209	-209
- budgetadvies en schuldbemiddeling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Apparaatskosten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	***-***	***250***	***250***	***366***	***414***	***48***	***366***	***414***	***48***	***-***	***-***	***-***
- Ingenieursbureau Drechtsteden	-	-	-	366	-	-366	366	-	-366	-	-	-
- Servicecentrum Drechtsteden	-	250	250	-	250	250	-	250	250	-	-	-
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	-	-	-	-	164	164	-	164	164	-	-	-
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Bureau Drechteden - CIO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***
Totaal mutaties reserves	**-**	**250**	**250**	**766**	**2.136**	**1.370**	**766**	**1.927**	**1.161**	**-**	**-209**	**-209**
Beleid en Bestuur	***4.660***	***6.644***	***1.984***	***7.195***	***9.269***	***2.074***	***7.528***	***9.666***	***2.138***	***-333***	***397***	***64***
- Beleid	4.279	6.263	1.984	6.835	8.909	2.074	7.256	9.344	2.088	-421	435	14
- Regiogriffie	381	381	-	360	360	-	272	322	50	88	-38	50
Sociale Dienst Drechtsteden	***214.684***	***233.051***	***18.367***	***228.754***	***247.105***	***18.351***	***226.269***	***245.832***	***19.563***	***2.485***	***-1.273***	***1.212***
- Werk en inkomen	140.648	146.009	5.361	142.236	148.188	5.952	143.104	147.486	4.382	-868	-702	-1.570
- Minimabeleid	9.340	9.448	108	10.388	10.906	518	10.054	10.974	920	334	68	402
- Wmo	44.506	44.506	-	52.227	52.227	-	50.397	51.375	978	1.830	-852	978
- budgetadvies en schuldbemiddeling	70	70	-	120	120	-	63	120	57	57	-	57
- Apparaatskosten	20.120	33.018	12.898	23.783	35.664	11.881	22.651	35.877	13.226	1.132	213	1.345
Bedrijfsvoering	***12.058***	***14.987***	***2.929***	***12.185***	***16.551***	***4.366***	***13.028***	***17.246***	***4.218***	***-843***	***695***	***-148***
- Ingenieursbureau Drechtsteden - reguliere exploitatie	5.911	8.000	2.089	6.725	8.565	1.840	7.251	9.001	1.750	-526	436	-90
- Servicecentrum Drechtsteden	-	250	250	-	250	250	-	250	250	-	-	-
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	5.225	5.725	500	4.160	6.186	2.026	4.666	6.632	1.966	-506	446	-60
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	922	1.012	90	1.300	1.550	250	1.111	1.363	252	189	-187	2
- Bureau Drechteden - CIO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***29***	***29***	***-***	***-29***	***29***	***-***
Overhead	***65.254***	***41.974***	***-23.280***	***73.155***	***48.364***	***-24.791***	***75.205***	***49.349***	***-25.856***	***-2.050***	***985***	**-1.065**
Vennootschapsbelasting	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***
Resultaat	**296.656**	**296.656**	**-**	**321.289**	**321.289**	**-**	**322.057**	**322.120**	**63**	**-770**	**833**	**63**

CONCEPT

Voor een toelichting op het overzicht van baten en lasten wordt verwezen naar de programma-verantwoording in hoofdstuk 2. Per programma is bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' een toelichting opgenomen. Deze toelichting maakt onderdeel uit van de jaarrekening.

Interne verrekeningen

De commissie BBV is van mening dat vanaf 2009 verrekeningen tussen onderdelen binnen één organisatie onderling dienen te worden geëlimineerd. De commissie vindt dat, door zowel de kosten bij de ene dochter als de opbrengsten bij de andere dochter op te nemen in de begroting en realisatiecijfers, de financiële stand van zaken onnodig wordt opgeblazen. De eliminatie geldt in het geval van de GRD alleen voor het Servicecentrum Drechtsteden. Het SCD verrekent namelijk kosten met hun zusters. Door de eliminatie toe te passen ontstaat het volgende programmaoverzicht van deze onderdelen.

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2018			Begroting na wijziging (2e burap 2018)			Realisatie 2018			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en Bestuur	***4.660***	***6.644***	***1.984***	***7.195***	***9.269***	***2.074,00***	***7.528***	***9.666***	***2.138***	***-333***	***397***	***64***
Sociale Dienst Drechtsteden	***214.684***	***233.051***	***18.367***	***228.754***	***247.105***	***18.351,00***	***226.269***	***245.832***	***19.563***	***2.485***	***-1.273***	***1.212***
Bedrijfsvoering	***12.058***	***14.987***	***2.929***	***12.185***	***16.551***	***4.366***	***13.028***	***17.246***	***4.218***	***-843***	***695***	***-148***
- Ingenieursbureau Drechtsteden	5.911	8.000	2.089	6.725	8.565	1.840,00	7.251	9.001	1.750	-526	436	-90
- Servicecentrum Drechtsteden	-	250	250	-	250	250,00	-	250	250	-	-	-
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	5.225	5.725	500	4.160	6.186	2.026,00	4.666	6.632	1.966	-506	446	-60
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	922	1.012	90	1.300	1.550	250,00	1.111	1.363	252	189	-187	2
- Bureau Drechteden - CIO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***29***	***29***	***-***	***-29***	***29***	***-***
Overhead	***65.254***	***41.974***	***-23.280***	***73.155***	***48.364***	***-24.791***	***75.205***	***49.349***	***-25.856***	***-2.050***	***985***	***-1.065***
Saldo van baten en lasten	**296.656**	**296.656**	**-**	**321.289**	**321.289**	**-**	**322.059**	**322.122**	**64**	**-770**	**833**	**63**
Interne verrekening OCD												
Beleid en Bestuur	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***
Sociale Dienst Drechtsteden	***-***		***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***
Bedrijfsvoering	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***
- Ingenieursbureau Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Servicecentrum Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Bureau Drechteden - CIO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen			-	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***
Totaal interne verrekening OCD	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Interne verrekening SCD												
Beleid en Bestuur	***572***	***-***	***-572***	***572***	***-***	***-572***	***583***	***-***	***-583***	-11	-	*-11*
Sociale Dienst Drechtsteden	***5.315***	***-***	***-5.315***	***5.315***	***-***	***-5.315***	***5.602***	***-***	***-5.602***	-287	-	*-287*
Bedrijfsvoering	***2.452***	***8.339***	***5.887***	***2.452***	***8.339***	***5.887***	***2.460***	***8.645***	***6.185***	***-8***	***306***	***298***
- Ingenieursbureau Drechtsteden	661	-	-661	661	-	-661	665	-	-665	-4	-	*-4*
- Servicecentrum Drechtsteden	805	8.339	7.534	805	8.339	7.534	805	8.645	7.840	-	306	*306*
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	829	-	-829	829	-	-829	833	-	-833	-4	-	*-4*
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	157	-	-157	157	-	-157	157	-	-157	-	-	-
- Bureau Drechteden - CIO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***
Totaal interne verrekening SCD	**8.339**	**8.339**	**-**	**8.339**	**8.339**	**-**	**8.645**	**8.645**	**-**	**-306**	**306**	**-**
Resultaat geschoond met interne activiteiten												
Beleid en Bestuur	***4.088***	***6.644***	***2.556***	***6.623***	***9.269***	***2.646***	***6.945***	***9.666***	***2.721***	***-322***	***397***	***75***
Sociale Dienst Drechtsteden	***209.369***	***233.051***	***23.682***	***223.439***	***247.105***	***23.666***	***220.667***	***245.832***	***25.165***	***2.772***	***-1.273***	***1.499***
Bedrijfsvoering	***9.606***	***6.648***	***-2.958***	***9.733***	***8.212***	***-1.521***	***10.568***	***8.601***	***-1.967***	***-835***	***389***	***-446***
- Ingenieursbureau Drechtsteden - reguliere exploitatie	5.250	8.000	2.750	6.064	8.565	2.501	6.586	9.001	2.415	-522	436	-86
- Servicecentrum Drechtsteden	-805	-8.089	-7.284	-805	-8.089	-7.284	-805	-8.395	-7.590	-	-306	-306
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	4.396	5.725	1.329	3.331	6.186	2.855	3.833	6.632	2.799	-502	446	-56
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	765	1.012	247	1.143	1.550	407	954	1.363	409	189	-187	2
- Bureau Drechteden - CIO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***-***	***29***	***29***	***-***	***-29***	***29***	***-***
Overhead	***65.254***	***41.974***	***-23.280***	***73.155***	***48.364***	***-24.791***	***75.205***	***49.349***	***-25.856***	***-2.050***	***985***	***-1.065***
Totaal	**288.317**	**288.317**	**-**	**312.950**	**312.950**	**-**	**313.414**	**313.477**	**63**	**-464**	**527**	***63***

CONCEPT

Overzicht van incidentele baten en lasten
De provincie Zuid-Holland toetst gemeenten en GR-en op duurzaam financieel evenwicht. Een belangrijk criterium hierbij is dat er sprake moet zijn van materieel evenwicht, wat inhoudt dat de structurele lasten ten minste worden gedekt door structurele baten. Tot de incidentele baten en lasten worden de baten en lasten gerekend die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

(bedragen x € 1.000)

Dochter	Omschrijving	Incidentele lasten		Incidentele baten		Analyse Verwijzing
		Werkelijk	Geraamd	Werkelijk	Geraamd	
BDS	Reserve Groeiagenda	400	400	207	207	A.
SDD	Voorziening frictiekosten SDD	514	-	-	-	B.
SDD	Reserve Wmo/ Huishoudelijke Hulp Toelage	1.100	1.268	1.268	1.268	C.
SDD	Innovatiereserve Leertuinen SDD	38	247	38	247	D.
SDD	Pilot Beschermd Thuis	148	-	148	-	E.
IBD	Voorziening frictiekosten IBD	24	-	173	-	B.
IBD	Frictiereserve IBD	366	366	-	-	F.
SCD	Voorzieningen frictiekosten SCD	33	-	10	-	B.
SCD	Frictiereserve SCD	-	-	250	250	G.
GBD	Exploitatiereserve GBD	268	164	164	164	H.
OCD	Lasten voormalig personeel	74	65	-	-	I.
	Totaal	**2.965**	**2.510**	**2.258**	**2.136**	

Toelichting:

A. Reserve Groeiagenda
Bij de 2e bestuursrapportage 2018 is besloten om € 400.000 van het budget van de Groeiagenda 2018 te reserveren. Dit is bestemd voor uitgaven in 2019 voor korte termijn maatregelen A15. Tevens is in 2017 bij de 2e bestuursrapportage en de jaarrekening via resultaatbestemming een budget van € 207.000 overgeheveld naar 2018. Dit bedrag is ingezet voor activiteiten uit 2017, die doorliepen in 2018.

B. Voorzieningen frictiekosten
Jaarlijks worden de voorzieningen frictiekosten herijkt. Voor meer informatie over de voorzieningen frictiekosten, zie ook paragraaf 4.3.3. Toelichting op de balans onder voorzieningen.

C. *Reserve Wmo/ Huishoudelijke Hulp Toelage*
Bij de jaarstukken 2017 is besloten om het restantbudget 2017 over te hevelen naar 2018 (DR 3 juli 2018). Middels een begrotingswijziging is bij de 1e bestuursrapportage 2018 het restantbudget 2017 opgenomen in de begroting 2018.

D. Innovatiereserve Leertuinen SDD
Bij de 1e bestuursrapportage 2018 is besloten om het saldo van € 246.000 aan de reserve te onttrekken. De feitelijke onttrekking aan de reserve (€ 38.000) is in de jaarrekening 2018 verwerkt op basis van de werkelijke bestedingen.

E. Pilot Beschermd Thuis
In 2018 heeft de SDD van de centrumgemeente Dordrecht € 148.000 ontvangen voor de apparaatskosten SDD in verband met de pilot Beschermd Thuis.

F. Frictiereserve IBD
In 2014 is een voorziening frictiekosten gevormd vanwege de destijds lopende reorganisatie van het IBD. Eind 2016 is de voorziening frictiekosten van het IBD geharmoniseerd met de bestaande voorzieningen frictiekosten van de andere GRD-dochters. Dit leidde destijds tot een forse dotatie aan de voorziening. Deze dotatie is gefinancierd uit een gevormde negatieve reserve. Het IBD heeft beleid gemaakt om deze reserve in maximaal drie jaar aan te zuiveren. Met de begrote aanzuivering van € 366.000 (besluit bij de geactualiseerde begroting 2018 voor € 300.000 en bij de 2e bestuursrapportage 2018 ad € 66.000) is de reserve tot nihil aangezuiverd.

G. Frictiereserve SCD
Bij de ontvlechting van de GR-en ZHZ is een reserve gevormd waarin de frictievergoedingen zijn opgenomen. De onttrekking aan de reserve is ter dekking van wegvallende inkomsten en doorlopende kosten. In 2019 wordt het restant ter grootte van € 147.000 aan deze reserve onttrokken.

CONCEPT

H. Exploitatiebegroting GBD
Bij de 1e bestuursrapportage 2018 is besloten om een bedrag van € 164.000 te onttrekken aan deze reserve ter dekking van incidentele lasten in verband met de omzetting van de wettelijke berekeningsgrondslag voor de waardebepalingen van woningen in het kader van de Wet WOZ. Hiermee is de reserve ultimo 2018 nihil. De werkelijke incidentele lasten in 2018 bedragen € 268.000.

I. Lasten voormalig personeel
Bij de 1e bestuursrapportage 2018 is besloten om de begroting van het OCD aan te passen voor een bedrag van € 65.000 in verband met contractuele verplichtingen derde wegens vergoeding van loonkosten voormalig werknemer (directeur). Het contract waarin één en ander is vastgelegd eindigt op 31 juli 2018.

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves
Er zijn geen structurele *toevoegingen en/of onttrekkingen* aan de reserves. Alle toevoegingen en/of onttrekkingen aan reserves zijn incidenteel.

4.2. Wet normering topinkomens

Op 6 december 2011 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) door de Tweede Kamer aangenomen en is met ingang van 1 januari 2013 in werking getreden. Binnen gemeenschappelijke regeling kunnen als topfunctionaris aangemerkt de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen. Voor de GRD betreft het hier de Drechtraad, het Drechtstedenbestuur en de Drechtstedensecretaris. De WNT kent een openbaarmakingregime en een maximale bezoldigingsnorm. De maximale bezoldigingsnorm is van toepassing op topfunctionarissen die in dienstbetrekking werkzaam zijn en topfunctionarissen die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn maar worden ingehuurd op overeenkomst van opdracht.

Het algemeen bestuur van de GRD bestaat uit de leden van de Drechtraad. In onderstaande tabel zijn de leden van de Drechtraad opgenomen.

CONCEPT

Naam	Partij	Gemeente	Bijzonderheden	Bezoldiging
A.C. van 't Zelfde	CDA	Alblasserdam	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
P.J. Sterrenburg	CU	Alblasserdam	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
M. Stout	D66/ VSP	Alblasserdam	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
U. Oflaz	LBA	Alblasserdam	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
W. van Krimpen	PVDA	Alblasserdam	Lid vanaf 5 juni 2018	Onbezoldigd
J.J.G. Lok	PvdA	Alblasserdam	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
R. Zonnebeld	PvdA	Alblasserdam	Lid vanaf 17 april tot 5 juni 2018	Onbezoldigd
J.C. Brand	SGP	Alblasserdam	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
A.H. Brasser	SGP	Alblasserdam	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
J.M. Dekker	VVD	Alblasserdam	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
F.C. de Gier	VVD	Alblasserdam	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
D.T. van Antwerpen	BVD	Dordrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
M. Stam	BVD	Dordrecht	Lid vanaf 17 april tot 5 juni 2018	Onbezoldigd
N. Nijhof	BVD /SLP	Dordrecht	Lid vanaf 5 juni 2018	Onbezoldigd
W. van der Kruijff	CDA	Dordrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
I.E. Mous	CDA	Dordrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
B. Staat	CU/SGP	Dordrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
J.D. Veldman	CU-SGP	Dordrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
N. de Smoker-van Andel	D66	Dordrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
K.J. Noels	D66/ VSP	Dordrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
M.G. Stolk	D66/ VSP	Dordrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
S.J. Greve	fr. Greve	Dordrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
A. Meijer	Fr. Meijer	Dordrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
H.P.A. Wagemakers	GB	Dordrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
K. Kruger	GL	Dordrecht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
C.A. van Verk	PvdA	Dordrecht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
D.T.J. van Leeuwen	PVV	Dordrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
R.A. de Feo-Dudok	SP	Dordrecht	Lid vanaf 3 september 2018	Onbezoldigd
C.M. Jager	SP	Dordrecht	Lid van 17 april 2018 tot 3 september 2018	Onbezoldigd
R. Portier	SP	Dordrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
H.J. Tazelaar	VSP	Dordrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
J.C. van der Net	VVD	Dordrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
I. Koene	VVD en Gew.Dordt	Dordrecht	Lid tot 17 april 2018 namens VVD, vanaf 17 april namens Gewoon Dordt	Onbezoldigd
W. de Ruiter	CDA	Hardinxveld-Giessendam	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
J. Nederveen	CU	Hardinxveld-Giessendam	Lid vanaf 1 januari tot 17 april 2018	Onbezoldigd
P.T. aan de Wiel	CU	Hardinxveld-Giessendam	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
E. de Jager-Volker	PvdA	Hardinxveld-Giessendam	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
N.C.M. Verkaik	PvdA	Hardinxveld-Giessendam	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
A.A. van den Berg	SGP	Hardinxveld-Giessendam	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
J.A. Meerkerk	SGP	Hardinxveld-Giessendam	Lid vanaf 1 januari tot 17 april 2018	Onbezoldigd
R.W. Philippo	T@B / SLP	Hardinxveld-Giessendam	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
J.T.H. van Rossum	VVD	Hardinxveld-Giessendam	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
J. Struik	AUB / SLP	Hendrik-Ido-Ambacht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
W.P. van der Hee-Pasterkamp	CDA	Hendrik-Ido-Ambacht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
M.C.G. Gommans-Dane	D66/VSP	Hendrik-Ido-Ambacht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
A. Scheurwater	EVA/SLP	Hendrik-Ido-Ambacht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
M.B. Braber	GB	Hendrik-Ido-Ambacht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
R.J. Lafleur	GB	Hendrik-Ido-Ambacht	Lid vanaf 17 april tot 5 juni 2018	Onbezoldigd
A. Mol	GB / SLP	Hendrik-Ido-Ambacht	Lid vanaf 5 juni 2018	Onbezoldigd
M.J.H. van den Heuvel	PvdA	Hendrik-Ido-Ambacht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
E. van der Wulp	PvdA	Hendrik-Ido-Ambacht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
P. Boudewijn	SGP/CU	Hendrik-Ido-Ambacht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
O. Doevendans	VVD	Hendrik-Ido-Ambacht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
A. Ouwerkerk	VVD	Hendrik-Ido-Ambacht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
E.B.A. Lichtenberg	CDA	Papendrecht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
J. I. van Erk	CU	Papendrecht	Lid vanaf 5 juni 2018	Onbezoldigd
C. de Ruijter	CU	Papendrecht	Lid tot 5 juni 2018	Onbezoldigd
T.C. van Es	D66 /VSP	Papendrecht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
R.V. van Engelen	GL	Papendrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
B.H. Grimmius	GL	Papendrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
R. Lammers	OP / SLP	Papendrecht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
A.M.J.M. Janssen	PAB	Papendrecht	Lid tot 5 juni 2018	Onbezoldigd
A. Stremler	PAB / SLP	Papendrecht	Lid vanaf 5 juni 2018	Onbezoldigd
D. Yildiz-Karso	PvdA	Papendrecht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
A.J. Kosten	SGP	Papendrecht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
S.H. de Keizer	VVD	Papendrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
M. van der Valk	VVD	Papendrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
F.J. Dunsbergen	CDA	Sliedrecht	Lid vanaf 1 september 2018	Onbezoldigd
T.A. Spek	CDA	Sliedrecht	Lid tot 1-9-2018	Onbezoldigd
R.B. de Munck	D66/VSP	Sliedrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
G.P. Venis	PRO Sl. / SLP	Sliedrecht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
A. van Rees-Huijzer	PvdA	Sliedrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
G. Torun	PvdA	Sliedrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
C.N. de Jager	SGP/CU	Sliedrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
P.H.G. van Meeuwen	SGP-CU	Sliedrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
M.J.H. Jongeneel	Slydregt.NU / SLP	Sliedrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
R. Bijderwieden	VVD	Sliedrecht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
F. Loos	ABZ	Zwijndrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
C. Moorman	ABZ / SLP	Zwijndrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
H.E. Berg	CDA	Zwijndrecht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
A. van Gemerden	CU/SGP	Zwijndrecht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
M. Pater	D66	Zwijndrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
W. van der Does	D66 /VSP	Zwijndrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
L. Kroes	GL	Zwijndrecht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd
S. Berrag-Nahari	PvdA	Zwijndrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
G. Slotema	PvdA	Zwijndrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
M.G. Reijerse	SP	Zwijndrecht	Lid vanaf 17 april 2018	Onbezoldigd
R.F.W. Bijl	VVD	Zwijndrecht	Lid tot 17 april 2018	Onbezoldigd
R. Kreukniet	VVD	Zwijndrecht	Lid vanaf 1 september 2018	Onbezoldigd
E. Vissers	VVD	Zwijndrecht	Lid vanaf 17 april tot 1-9-2018	Onbezoldigd
G.G.F. Hartmeijer	ZPP /SLP	Zwijndrecht	Hele jaar lang lid	Onbezoldigd

CONCEPT

Het dagelijks bestuur van de GRD is het Drechtstedenbestuur. In onderstaande tabel zijn de leden van het Drechtstedenbestuur opgenomen.

Naam	Portefeuille (indien van toepassing op 31 december 2018)	Bezoldiging
A.W. Kolff	- Voorzitter DSB - Algemeen bestuurlijke zaken - Communicatie	Onbezoldigd
P.J. Verheij	- Financiën	Onbezoldigd
P.J. Heijkoop	- Werk & Inkomen, Schulden en Integratie (Sociaal 1)	Onbezoldigd
M.D. Burggraaf (vanaf 10 mei 2018)	- Kennis, Innovatie en Economische profilering (Economie 1)	Onbezoldigd
G.K.C. Baggerman	- Coördinatie woonvisie	Onbezoldigd
A.J. Flach	- Vicevoorzitter DSB - Coördinatie Public Affairs - Ruimtelijk-economische Strategie en Vestigingsklimaat (Economie 2)	Onbezoldigd
P.L. Paans (vanaf 10 mei 2018)	- Wmo, Participatie en Sociale Werkvoorziening (Sociaal 2) - ICT	Onbezoldigd
J.P. Tanis	- Bereikbaarheid	Onbezoldigd
J.E.T.M. van Dongen	- Coördinatie Energietransitie en Bedrijfsvoering (excl. ICT)	Onbezoldigd
C.M.L. Lambrechts (t/m 9 mei 2018)	- Maatschappelijke ondersteuning	Onbezoldigd
A.J. van Eekelen (t/m 9 mei 2018)	- Economische profilering - Acquisitie	Onbezoldigd

Conform publicatieplicht worden in onderstaand overzicht de gegevens van de Drechtstedensecretaris, gepresenteerd.

(bedragen x € 1)

Naam	P.I.M. van den Wijngaart*
Functie(s)	Drechtstedensecretaris en Algemeen Directeur
Duur dienstverband in 2018	01-01-2018 / 31-12-2018
Omvang dienstverband (in FTE)	1,00
Gewezen topfunctionaris	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking	extern ingehuurd
Zoniet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam	
Individueel WNT maximum	247.300,00
Bezoldiging	246.118,00
Belastbare onkostenvergoedingen	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-
Subtotaal	246.118,00
Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totaal bezoldiging	**246.118,00**

*) Het werkelijke uurtarief van dhr. P.I.M. van den Wijngaart is lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief ter grootte van € 182.

Er zijn geen functionarissen die een bezoldiging boven de WNT-norm ontvangen. Daarnaast is er geen sprake van onverschuldigde betalingen.

CONCEPT

4.3. Balans en toelichting

4.3.1. Balans

Balans per 31 december 2018				
(bedragen x € 1.000)				
ACTIVA	**2018**		**2017**	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa		**15.868**		**16.257**
Investeringen met economisch nut				
overige investeringen met een economisch nut	15.868		16.257	
Financiële vaste activa		**866**		**889**
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	500		500	
Leningen aan deelnemingen	300		300	
Overige langlopende leningen	66		89	
TOTAAL VASTE ACTIVA		**16.734**		**17.146**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		**1.115**		**183**
Onderhanden werk:				
Onderhanden werk IBD	1.114		182	
Gereed product en handelsgoederen	1		1	
Uitzettingen met				
een rentetypische looptijd < 1 jaar		**31.332**		**31.531**
Vorderingen op openbare lichamen	11.221		4.029	
Rekening-courantverhouding met het Rijk	15.000		22.000	
Overige vorderingen	5.111		5.502	
Liquide middelen		**27**		**26**
Kas	7		3	
Banken	20		23	
Overlopende activa		**6.239**		**13.014**
Van Europese of Nederlandse overheden nog te				
ontvangen bedragen met een specifiek bestedingdoel	70		103	
Overige nog te ontvangen bedragen	2.756		10.965	
Vooruitbetaalde bedragen	3.413		1.946	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**38.713**		**44.754**
TOTAAL ACTIVA		**55.447**		**61.900**

CONCEPT

Balans per 31 december 2018

(bedragen x € 1.000)

PASSIVA	2018		2017	
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		**-758**		**4.207**
Reserves:				
Algemene reserve	-608		-700	
Bestemmingsreserves	964		761	
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	-1.114		4.146	
Voorzieningen		**3.022**		**3.123**
Nog te besteden doeluitkeringen	2		2	
Overige voorzieningen	3.020		3.121	
Verliesvoorziening onderhanden werk IBD	0		0	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar		**10.000**		**10.000**
financiële instellingen	10.000		10.000	
TOTAAL VASTE PASSIVA		**12.264**		**17.330**
VLOTTENDE PASSIVA				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		**24.301**		**13.802**
Banksaldi	9.478		8.842	
Overige schulden	14.823		4.960	
Overlopende passiva		**18.882**		**30.768**
Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen specifiek te besteden uitkeringen	3.405		5.929	
Overige vooruit ontvangen bedragen	4.033		953	
Overlopende verplichtingen	11.444		23.886	
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**43.183**		**44.570**
TOTAAL PASSIVA		**55.448**		**61.900**

CONCEPT

4.3.2. Waarderingsgrondslagen

Financiële analyse en begrotingsrechtmatigheid

Volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient de financiële analyse op de programma's plaats te vinden in het jaarrekening gedeelte van de jaarstukken. Echter is er, voor de leesbaarheid, gekozen om deze analyse per dochter op te nemen in het jaarverslag (hoofdstuk 2 'Programmaverantwoording') van de jaarstukken, per programma onder het kopje 'wat heeft het gekost?'. Dit geldt ook voor de analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijzigingen en de programmarekening. Dit overzicht is opgenomen in paragraaf 3.6 waar er wordt ingegaan op de begrotingsrechtmatigheid.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen
Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de voorschriften van het BBV in acht genomen. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

De commissie BBV is van mening dat vanaf 2009 verrekeningen tussen onderdelen binnen één organisatie onderling dienen te worden geëlimineerd. De commissie vindt dat, door zowel de kosten bij de ene dochter als de opbrengsten bij de andere dochter op te nemen in de begroting en realisatiecijfers, de financiële stand van zaken onnodig wordt opgeblazen. De eliminatie geldt in het geval van de GRD alleen voor het Servicecentrum Drechtsteden. Zij verrekent namelijk kosten met hun zusters.

Vaste activa

Materiële vaste activa
De GRD beschikt uitsluitend over materiële vaste activa met een economisch nut. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het eerstvolgende jaar van ingebruikneming annuïtair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Boekwinsten of -verliezen worden verwerkt als incidentele bate of last in de programmarekening. De drempel voor investeringen die geactiveerd dienen te worden bedraagt € 50.000. De afschrijvingstermijnen zijn niet aangepast. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

CONCEPT

Materiële vaste activa	Afschrijvingstermijn in jaren
Huisvesting	15
Gebouweninrichting	15
Technische infrastructuur	10
Meubilair	15
Vervoersmiddelen	5
Hardware en software	3-5

Financiële vaste activa
Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder de verkrijgingprijs vindt afwaardering plaats. Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Voorraden
Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde. De als 'onderhanden werken' opgenomen producten zijn gewaardeerd tegen de kostprijs. Winst en/of verliesneming vindt plaats naar ratio van de kosten. Verlies wordt genomen wanneer dit bekend is.

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de boekwaarde van vorderingen verrekend. Voor twee dochters van de GRD is er een voorziening voor dubieuze debiteuren opgenomen (Ingenieursbureau Drechtsteden en Sociale Dienst). Bij de SDD vindt de afwikkeling van de totale debiteuren plaats via de balans. De herwaardering van de voorziening debiteuren is gebaseerd op het totale uitstaande saldo en de verwachting wat van dit saldo nog wordt ontvangen. Bij de herwaardering is in hoofdzaak de methodiek gehanteerd waarbij rekening is gehouden met de ouderdom van de debiteur.

Liquide middelen
De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste en vlottende passiva
Reserves, voorzieningen en lang- en kortlopende verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Gebruikelijk is om het resultaat op Inkomensondersteuning per jaar einde, indien mogelijk, te muteren met de reserve Inkomensondersteuning. Bij de bestuursrapportages wordt dan ook inzichtelijk gemaakt wat op dat moment het geprognosticeerde tekort of overschot zou betekenen voor de reserve Inkomensondersteuning.

Baten en lasten
In de rekening worden zowel de baten als de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. De baten en de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

CONCEPT

4.3.3. Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa
In onderstaande tabel is het verloop van de waarde van de materiële vaste activa met economisch nut weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 01-01-2018	**Investering-en**	**Desinves-teringen**	**Afschrij-vingen**	**Bijdragen derden**	**Afwaarde-ring**	**Boekwaarde 31-12-2018**
Bedrijfsgebouwen	5.885	318	-	965	-	-	5.238
Machines, apparaten en installaties	375	-	-	92	-	-	284
Overige materiële vaste activa	9.997	3.860	-	3.510	-	-	10.346
Totaal	**16.257**	**4.178**	**-**	**4.567**	**-**	**-**	**15.868**

Onder de overige materiële vaste activa vallen de hard- en software van de GRD. Deze hebben per eind 2018 een boekwaarde van circa € 10 miljoen. In paragraaf 3.3, paragraaf onderhoud kapitaalgoederen, wordt verder ingegaan op de stand van zaken van de 'ICT-investeringen'.

De investeringen in bedrijfsgebouwen betreft hoofdzakelijk de verbouwing van het werkplein en de aangrenzende ruimte (SDD) van het gebouw de 'Hellingen'.

Financiële vaste activa
Het verloop van de financiële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 01-01-2018	Investeringen	Desinvesteringen	Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2018
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	500	-	-	-	-	500
Leningen aan deelnemingen	300	-	-	-	-	300
Overige langlopende leningen	89	-	-	-23	-	66
Totaal	**889**	**-**	**-**	**-23**	**-**	**866**

De kapitaalverstrekking aan deelnemingen betreft een deelname in het participatiefonds van de Regionale Ontwikkelmaatschappij InnovationQuarter B.V. voor een bedrag van € 500.000. De lening aan deelnemingen betreft een verstrekking van een lening u/g aan Stroomlijn B.V. ter grootte van € 300.000. De overige langlopende leningen u/g betreft een lening aan Breedband Drechtsteden. De totale lening aan Breedband Drechtsteden was oorspronkelijk groot € 350.000. Hiervan is € 284.000 ontvangen, waarvan € 23.000 in 2018. In paragraaf 3.5. wordt verder ingegaan op verbonden partijen.

Vlottende activa

Voorraden

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Onderhanden werk IBD	1.114	182
Gereed product/ handelsgoederen	1	1
Totaal	**1.115**	**183**

Het onderhanden werk betreft opdrachten die het Ingenieursbureau Drechtsteden open heeft staan bij diverse partijen.

CONCEPT

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen	11.221	4.029
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	15.000	22.000
Overige vorderingen	5.111	5.502
Totaal	**31.332**	**31.531**

De vorderingen op openbare lichamen betreffen vorderingen op publiekrechtelijke lichamen. Het betreft hier met name vorderingen op Drechtstedengemeenten en GR-en waarvan de nota in de laatste periode van het jaar is verzonden.

In het kader van schatkist bankieren is, conform artikel 52c BBV, voor het begrotingsjaar 2018 een drempelbedrag geldig van € 1,9 miljoen. In onderstaande tabel is de benutting drempelbedragen inzichtelijk gemaakt. Zie ook paragraaf 3.4. Financiering.

(bedragen x € 1.000)

	1e kwartaal 2018	2e kwartaal 2018	3e kwartaal 2018	4e kwartaal 2018
Totaal	**399**	**582**	**1.299**	**291**

In de overige vorderingen is de voorziening dubieuze debiteuren opgenomen. Bij de SDD is deze voorziening gevormd voor de uitkeringsdebiteuren. De afwikkeling van de totale debiteuren vindt plaats via de balans. De actualisering van de voorziening debiteuren is gebaseerd op het totale uitstaande saldo en de verwachting wat van dit saldo nog wordt ontvangen. Doordat vanuit de decentralisatie het volume van de Wmo is toegenomen, is verhoudingsgewijs de voorziening hierop aangepast.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Debiteuren	17.202	20.100
Voorziening dubieuze debiteuren	-12.091	-14.598
Netto waardering	**5.111**	**5.502**

In de tabel hieronder is een overzicht opgenomen met betrekking tot de hoogte van de voorziening per dochter.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Sociale Dienst Drechtsteden	12.053	14.598
Ingenieursbureau Drechtsteden	38	-
Totaal	**12.091**	**14.598**

CONCEPT

Liquide middelen

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Kassaldi	7	3
Banksaldi	20	23
Totaal	**27**	**26**

Overlopende activa

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Nog te ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel	70	103
Overige nog te ontvangen bedragen	2.756	10.965
Vooruitbetaalde bedragen	3.413	1.946
Totaal	**6.239**	**13.014**

Hieronder is een specificatie opgenomen van de 'nog te ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel'.

(bedragen x € 1.000)

	Stand 31-12-2017	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Stand 31-12-2018
Nog te ontvangen Wandelpadennetwerk	13	-	13	-
Nog te ontvangen RPV 2017-2019	-	70	-	70
Nog te ontvangen mobiliteitsmanagement	90	-	90	-
Totaal	**103**	**70**	**103**	**70**

De post 'overige nog te ontvangen bedragen' bestaat grotendeels uit nog te ontvangen middelen van Wmo-zorgaanbieders. De door de SDD verstrekte voorschotten bleken hoger te zijn dan hetgeen wat door de aanbieders bij Zorg Lokaal is gedeclareerd. Hierdoor heeft de SDD een vordering op Zorg-Lokaal. Daarnaast zijn er nog diverse bedragen die nog ontvangen moeten worden van gemeenten onder deze post opgenomen. Het betreft hier onder andere de nacalculatorische bijdrage van gemeenten voor de Wmo.

(bedragen x € 1.000)

Overige nog te ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Nog te ontvangen bedragen in het kader van Wmo	162	3.544
Nog te ontvangen bedragen in het kader van onder andere detacheringen	1.802	3.129
Overige nog te ontvangen bedragen	792	4.292
Totaal	**2.756**	**10.965**

(bedragen x € 1.000)

Vooruitbetaalde bedragen	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Vooruitbetaalde bedragen zorgkosten e.d.	247	25
Vooruitbetaalde ICT-kosten (licenties en onderhoud)	2.401	1.724
Overige vooruitbetaalde bedragen	765	197
Totaal	**3.413**	**1.946**

CONCEPT

Vaste Passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen op de balans van de GRD bestaat uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1.000)

	Stand 31-12-2018	Stand 31-12-2017
Algemene reserve	-608	-700
Bestemmingsreserves	964	760
Resultaat na bestemming volgens saldo van de rekening	11	4.146
Totaal	**367**	**4.207**

In de volgende tabel is het verloop van de reserves weergegeven. Onder 'resultaatbestemming 2017' staan de toevoegingen en/of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Conform het besluit van de Drechtraad van 3 juli 2018 is € 1.458.000 aan de reserves toegevoegd.

(bedragen x € 1.000)

	Stand 01-01-2018	Resultaat bestemming 2017	Toevoeging	Onttrekking	Stand 31-12-2018
Algemene reserve	-700	93	-	-	-608
Totaal algemene reserve	**-700**	**93**	**-**	**-**	**-608**
Reserve Groeiagenda 2014-2018	110	97	400	207	400
Reserve Wmo/ Huishoudelijke Hulp Toelage	-	1.268	-	1.268	-
Innovatiereserve SDD	209	-	-	-	209
Innovatiereserve Leertuinen SDD	246	-	-	38	208
Frictiereserve IBD	-366	-	366	-	-
Frictiereserve SCD	397	-	-	250	147
Bestemmingsreserve GBD	164	-	-	164	-
Totaal bestemmingsreserves	**760**	**1.365**	**766**	**1.927**	**964**
Totaal reserves	**60**	**1.458**	**766**	**1.927**	**356**

Toelichting:

Er is bij de GRD geen sprake van verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd (artikel 54 lid 2 BBV). Derhalve wordt dit in bovenstaand verloopoverzicht niet vermeld.

Algemene reserve
Conform het besluit van de Drechtraad is bij vaststelling van de jaarrekening 2017 via resultaat-bestemming een bedrag ter grootte van € 93.000 toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve Groeiagenda 2014-2018
Deze reserve biedt de mogelijkheid om middelen te kunnen reserveren voor de uitvoering van de Groeiagenda. Zo is bij de 2e bestuursrapportage 2018 het besluit genomen om € 400.000 van het budget 2018 te reserveren. Dit is bestemd voor uitgaven in 2019 voor korte termijn maatregelen A15.

Tevens is in 2017 bij de 2e bestuursrapportage en de jaarrekening via resultaatbestemming een budget van € 207.000 overgeheveld naar 2018. Dit bedrag is ingezet voor activiteiten uit 2017, die doorliepen in 2018.

CONCEPT

Reserve Huishoudelijke Hulp Toelage
Bij de jaarstukken 2017 is besloten om het restantbudget 2017 over te hevelen naar 2018 (DR 3 juli 2018). Middels een begrotingswijziging is bij de 1e bestuursrapportage 2018 het restantbudget 2017 opgenomen in de begroting 2018. Hiermee is de reserve ultimo 2018 nihil.

Innovatiereserve SDD
In 2017 is de SDD gestart met het project 'Informatievoorziening en doorontwikkeling MIJNSDD-omgeving'. Dit project had een vervolg in 2018. De verwachting was dat de middelen voldoende zijn, daarom vond er in 2018 geen onttrekking plaats aan deze reserve. Het project loopt door in 2019.

Innovatiereserve Leertuinen SDD
In 2016 is de reserve Leertuinen gevormd om de projectkosten van verschillende (Wmo-) innovatieprojecten incidenteel te kunnen bekostigen. Bij de 1e bestuursrapportage 2018 is besloten om het saldo van € 246.000 aan de reserve te onttrekken. De feitelijke onttrekking aan de reserve (€ 38.000) is in de jaarrekening 2018 verwerkt op basis van de werkelijke bestedingen. Deze reserve is regionaal geld, bestemd voor innovaties in het sociale domein die samen met externe partijen als VGZ, Yulius en anderen worden geïnitieerd. In 2019 loopt nog een aantal projecten door. Na afloop hiervan wordt opnieuw bezien door de regionale stuurgroep of de innovatiereserve Leertuinen komende jaren in stand moet blijven.

Frictiereserve IBD
In 2014 is een voorziening frictiekosten gevormd vanwege de destijds lopende reorganisatie van het IBD van 76 fte naar 39 fte. Eind 2016 is de voorziening frictiekosten van het IBD geharmoniseerd met de bestaande voorzieningen frictiekosten van de andere GRD-dochters. Dit leidde destijds tot een forse dotatie aan de voorziening. Deze dotatie is gefinancierd uit een gevormde negatieve reserve. Het IBD heeft beleid gemaakt om deze reserve in maximaal drie jaar aan te zuiveren. Met de begrote aanzuivering van € 366.000 (besluit bij de geactualiseerde begroting 2018 voor € 300.000 en bij de 2e bestuursrapportage 2018 ad € 66.000) is de reserve tot nihil aangezuiverd.

Frictiereserve SCD
Bij de ontvlechting van de GR-en ZHZ in 2012 is een reserve gevormd waarin de frictievergoedingen zijn opgenomen. De onttrekking aan de reserve is dan ook ter dekking van wegvallende inkomsten en doorlopende kosten. In 2018 is de onttrekking aan deze reserve € 250.000. In 2019 wordt het restant ter grootte van € 147.000 aan deze reserve onttrokken.

Bestemmingsreserve GBD
Bij de 1e bestuursrapportage 2018 is besloten om een bedrag van € 164.000 te onttrekken aan deze reserve. Hiermee is de reserve ultimo 2018 nihil.

Voorzieningen
Voorzieningen zijn gevormd voor op de balansdatum bestaande risico's voor verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. In onderstaande tabel is het verloop van de voorzieningen weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Stand 01-01-2018	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Stand 31-12-2018
Voorziening giften cliënten BSHV	2	-	-	-	2
Voorziening frictiekosten SDD	1.275	514	-189	-	1.600
Voorziening frictiekosten IBD	624	24	-93	-173	382
Voorziening frictiekosten SCD (trap af 1)	476	-	-70	-10	396
Voorziening frictiekosten SCD FZ	746	33	-137	-	642
Totaal voorzieningen	**3.123**	**571**	**-489**	**-183**	**3.022**

Toelichting:

Voorziening giften cliënten BSHV
Het betreft bij deze voorziening giften van derden die specifiek besteed moeten worden. Indien de giften besteed zijn, eindigt de financiële hulp.

CONCEPT

Voorziening frictiekosten SDD
De voorziening frictiekosten is voor de dekking van kosten van bovenformatief personeel. Bij de jaarrekening is € 189.000 ten laste van de voorziening gebracht. Een nieuwe beoordeling van de toereikendheid van de voorziening heeft plaatsgevonden. De omvang van de voorziening is afgestemd op de te verwachten kosten voor WW, sociaal plan, outplacement en begeleiding minus te verwachten baten over de periode waarover deze verplichting bestaat. Op basis van de herberekening van de voorziening vindt er een dotatie plaats van € 514.000.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2017		1.276
Kosten 2018	189	
Waarvan ten laste van de exploitatie	-	
Ten laste van de voorziening		189
Restant		**1.087**
Kosten 2019 tot en met 2030	1.601	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	-	
Voorziening per 31-12-2018		**1.601**
Dotatie aan de voorziening 2018		**514**

Voorziening frictiekosten IBD
In 2018 heeft een onttrekking aan de voorziening frictiekosten IBD plaatsgevonden van € 93.000. Daarnaast heeft een vrijval plaatsgevonden van € 173.000 als gevolg van het instromen van een ex-collega in de (gedeeltelijke) WIA. Op basis van een herijking van de beschikbare voorziening dient een indexatie van de voorziening plaats te vinden ter grootte van € 24.000.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2017		624
Kosten 2018	69	
Waarvan ten laste van de exploitatie	-	
Ten laste van de voorziening		69
Restant		**555**
Kosten 2019 tot en met 2024	382	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	-	
Voorziening per 31-12-2018		**382**
Vrijval ten gunste van 2018		**173**

Voorziening frictiekosten SCD (trap af 1)
Deze voorziening is gevormd ten aanzien van de bovenformatieven die zijn ontstaan door de fijn structuur en de daarmee gedeeltelijke invulling van de taakstelling (trap af 1). Aan het einde van de Werk naar Werk periode, voornamelijk vanaf 2015, maken medewerkers die niet zijn uitgestroomd aanspraak op een WW-uitkering. De voorziening frictiekosten *SCD (trap af 1)* omvat de volledige geschatte kosten voor de periode van boventalligheid en WW-uitkering. De hoogte van de voorziening is ten behoeve van de jaarrekening 2018 herberekend.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2017		476
Kosten 2018	70	
Waarvan ten laste van de exploitatie	-	
Ten laste van de voorziening		70
Restant		**406**
Kosten 2019 tot en met 2030	396	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	-	
Voorziening per 31-12-2018		**396**
Vrijval ten gunste van 2018		**10**

CONCEPT

Voorziening frictiekosten SCD FZ
Door het besluit Drechtraad 9 juni 2015 om facilitaire taken, tot dan toe door het SCD uitgevoerd, af te stoten, is voor de kosten van de bovenformatieven een voorziening gevormd. Aan het einde van de Werk naar Werk periode, vanaf 2018, maken medewerkers die niet zijn uitgestroomd aanspraak op een WW-uitkering. De voorziening frictiekosten *SCD FZ* omvat de volledige geschatte kosten voor de periode van boventalligheid en WW-uitkering. De hoogte van de voorziening is ten behoeve van de jaarrekening 2018 herberekend.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2017		746
Kosten 2018	137	
Waarvan ten laste van de exploitatie	-	
Ten laste van de voorziening		137
Restant		**609**
Kosten 2019 tot en met 2030	642	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	-	
Voorziening per 31-12-2018		**642**
Dotatie aan de voorziening 2018		**33**

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	10.000	10.000
Totaal	**10.000**	**10.000**

In onderstaand overzicht is het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2018.

(bedragen x € 1.000)

	Stand 31-12-2017	Vermeerderingen	Aflossingen	Stand 31-12-2018
Onderhandse lening	10.000	-	-	10.000
Totaal	**10.000**	**-**	**-**	**10.000**

Eind 2015 is een langlopende lening bij de BNG Bank afgesloten. De hoogte hiervan bedraagt € 10 miljoen met een vast rentepercentage van 0,495%. De rentelast van deze lening bedroeg voor 2018 € 49.500. De lening zal in zijn geheel in 2020 worden afgelost. Er zijn geen zekerheden gesteld.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Banksaldi	9.478	8.842
Overige schulden	14.823	4.960
Totaal	**24.301**	**13.802**

De overige schulden kunnen in grote lijnen als volgt worden onderverdeeld.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2018
Crediteuren	9.627
Omzetbelasting	2.641
Diverse overige schulden korter dan 1 jaar	2.555
Totaal	**14.823**

CONCEPT

Overlopende passiva

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Overlopende verplichtingen	11.444	23.886
Overige vooruit ontvangen bedragen	4.033	953
Vooruit ontvangen bedragen overige Nederlandse overheidslichamen	3.405	5.929
Totaal	**18.882**	**30.768**

Dit betreft posten welke ten laste van het dienstjaar 2018 zijn gebracht, doch waarvan de facturen in de loop van 2019 zijn ontvangen en betaalbaar zijn gesteld. De overlopende verplichtingen bevat onder andere het positieve resultaat wat op de Wmo en participatie is behaald. Conform de financiële afspraken vindt hierover resultaatbepaling plaats, wat betekent dat dit bedrag nog met de gemeenten verrekend moet worden. Ook is in deze post de nog te betalen maatwerkvoorzieningen Wmo aan diverse aanbieders en de vergoeding voor participatie plekken opgenomen. In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'overlopende verplichtingen'.

(bedragen x € 1.000)

Overlopende verplichtingen	Saldo 31-12-2018
Nog te betalen bedragen in het kader van Schuldhulpverlening	1.850
Nog te betalen bedragen in het kader van de Wmo e.d.	3.249
Nog te betalen bedragen aan gemeenten en Drechtwerk	2.786
Nog te betalen bedragen in het kader van reg. werkbedrijf	99
Nog te betalen bedragen belastingdienst	1.313
Overige overlopende verplichtingen	2.147
Totaal	**11.444**

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'overige overlopende verplichtingen'.

(bedragen x € 1.000)

Overige vooruit ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2018
Batig saldo Stichting VCC	104
Vooruit ontvangen bedragen beschermd wonen	2.330
Vooruit ontvangen bedragen BDS	785
Vooruit ontvangen bedragen SCD	399
Overige vooruit ontvangen bedragen	415
Totaal	**4.033**

CONCEPT

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'vooruit ontvangen bedragen overige Nederlandse overheidslichamen'.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2017	Toevoegingen	Vrijgevallen	Saldo 31-12-2018
Luchtkwaliteit	92	-	92	-
Deelprogramma 2 IPA	2.681	1.869	2.448	2.102
Walstroom	47	-	47	-
RPV MJP 2011-2013	39	-	4	35
RPV MJP 2017-2019	7	-	7	-
ISV 2	288	-	288	-
ISV 3	1.159	-	1.159	-
HOV-D	1.085	-	-	1.085
Wandelpaden	28	-	28	-
UP-Decor	51	2	-	53
Regionaal duurzaamheidsbudget	14	-	14	-
Invlechting H.veld-G.dam	203	-	203	-
MKB Katalysatorfonds	234	-	143	91
Programmaraad Energietransitie	-	39	-	39
Totaal	**5.929**	**1.910**	**4.434**	**3.405**

CONCEPT

4.3.4. Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen zijn verplichtingen die financiële consequenties hebben voor de toekomstige jaren, maar niet zijn opgenomen in een balanspost. Voor de GRD is voor het boekjaar 2018 geen sprake van borg- en/of garantstelling. De GRD is gebonden aan een aantal niet uit de balans blijkende financiële verplichtingen. Hiervan zijn de belangrijkste:

- Aanbestedingsverplichtingen in het kader van de Wmo:
  - Wmo Woonvoorzieningen/ woningaanpassingen € 1,5 miljoen;
  - Wmo Hulpmiddelen (rolstoelen en scootmobielen) € 3,8 miljoen;
  - Wmo Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (Drechthopper) € 5,4 miljoen;
  - Wmo Huishoudelijke Ondersteuning € 16,5 miljoen;
- De voorbelasting op een deel van de re-integratie activiteiten blijkt waarschijnlijk toch BCF-declarabel te zijn. Momenteel onderzoeken wij de omvang van de compensabele BTW. Hierover wordt overleg gevoerd met de belastingdienst;
- Leaseauto's € 110.000;
- Huurovereenkomst met de gemeente Dordrecht voor de dienstengebouwen Noordendijk; Spuiboulevard en Hellingen. Totaalbedrag ongeveer € 2,2 miljoen;
- Leaseovereenkomst met Sharp voor ICT-apparatuur € 61.000;
- In de jaarrekening zijn alleen de feitelijke jaarlasten opgenomen. De nog openstaande verlofdagen zijn niet als verplichting op de balans opgenomen.

CONCEPT

4.4. SiSa

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

IenW	**E27B**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** **Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen**		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 03*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 04*	**Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen** **Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen** *Aard controle R* *Indicatornummer: E27B / 05*	
			1	PZH-2010-226239790	€ 0	€ 0			
			2						
			3						
				Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B/ 06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 07*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 09*	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27B / 10*	
			1	PZH-2010-226239790	€ 295.055	€ 0		Nee	
			2						
			3						

CONCEPT

SZW	G2B	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2018** **Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden)** **Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.**		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 01*	Besteding (jaar T) algemene bijstand Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 02*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 03*	Besteding (jaar T) IOAW Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 04*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 05*	Besteding (jaar T) IOAZ Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 06*
			1	060482 Gemeente Alblasserdam	€ 4.644.248	€ 51.331	€ 272.066	€ 825	€ 16.262
			2	060505 Gemeente Dordrecht	€ 54.512.350	€ 1.010.875	€ 2.712.312	€ 31.847	€ 184.124
			3	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 2.035.623	€ 25.021	€ 67.685	€ 0	€ 33.957
			4	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 4.489.724	€ 88.512	€ 118.907	€ 1.175	€ 32.593
			5	060590 Gemeente Papendrecht	€ 6.911.550	€ 162.523	€ 394.392	€ 2.025	€ 16.640
			6	060610 Gemeente Sliedrecht	€ 6.365.061	€ 76.492	€ 457.756	€ 12.049	€ 45.826
			7	060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 15.285.837	€ 192.528	€ 911.015	€ 3.122	€ 35.210
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2B / 07*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 08*	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 09*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Deel openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 10*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 11*	
			1	060482 Gemeente Alblasserdam	€ 0	€ 3.784	€ 0	€ 0	
			2	060505 Gemeente Dordrecht	€ 0	€ 189.308	€ 81.988	€ 0	
			3	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 1.876	€ 0	€ 0	€ 0	
			4	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 1.687	€ 8.542	€ 0	€ 0	
			5	060590 Gemeente Papendrecht	€ 0	€ 52.197	€ 8.772	€ 0	
			6	060610 Gemeente Sliedrecht	€ 3.731	€ 10.161	€ 0	€ 0	
			7	060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 0	€ 27.828	€ 20.897	€ 0	

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G2B / 12*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 13*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Deel openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicatornummer: G2B / 14*				
			1	060482 Gemeente Alblasserdam	€ 257.179	€ 0				
			2	060505 Gemeente Dordrecht	€ 2.216.755	€ 0				
			3	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 93.195	€ 0				
			4	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 133.116	€ 0				
			5	060590 Gemeente Papendrecht	€ 345.688	€ 0				
			6	060610 Gemeente Sliedrecht	€ 267.024	€ 0				
			7	060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 506.193	€ 0				
SZW	**G3B**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2018**	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3B / 01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 03*	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 05*	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 06*		
			1	060482 Gemeente Alblasserdam	€ 48.097	€ 10.000	€ 23.265	€ 28.597	€ 2.175	
			2	060505 Gemeente Dordrecht	€ 150.943	€ 41.500	€ 67.817	€ 125.141	€ 40.717	
			3	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 0	€ 15.600	€ 0	€ 5.822	€ 4.350	
			5	060590 Gemeente Papendrecht	€ 28.829	€ 0	€ 29.318	€ 5.127	€ 13.920	
			6	060610 Gemeente Sliedrecht	€ 22.566	€ 0	€ 8.220	€ 3.850	€ 4.350	
			7	060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 9.927	€ 0	€ 10.027	€ 26.276	€ 2.175	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: G3B / 07*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 08*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 09*	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 *Aard controle R* *Indicatornummer: G3B / 10*				
			1	060482 Gemeente Alblasserdam	€ 0	€ 0	€ 0			
			2	060505 Gemeente Dordrecht	€ 0	€ 0	€ 0			
			3	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 0	€ 0	€ 0			
			4	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 0	€ 0	€ 0			
			5	060590 Gemeente Papendrecht	€ 0	€ 0	€ 0			
			6	060610 Gemeente Sliedrecht	€ 0	€ 0	€ 0			
			7	060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 0	€ 0	€ 0			

OVERIGE GEGEVENS

5. Controleverklaring

6. Vaststelling

CONCEPT

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht investeringen 2018

In dit onderdeel wordt de stand van zaken over 2018 en prognose van de beschikbaar gestelde kredieten opgenomen. Tevens wordt aangegeven of het krediet kan worden afgesloten. De activeringsgrens van investeringen is € 50.000. De stand van zaken van de investeringen is als volgt:
(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Drecht-raad d.d.	Oorspron-kelijk krediet	Beschikbaar krediet 2018	Uitgegeven	Restant per 31-12-2018	Meenemen naar 2019	Voortgang t.o.v. planning
Werkplein gebouw Hellingen SDD	Jul-17	650	448	318	130	Ja	Aanpassingen aan het werkplein en de aangrenzende ruimte.
Mobile devices SDD	Jul-17	300	189	189	-	Nee	Vervanging van bestaande mobile devices én investering in mobiel device management.
Salarispakket vernieuwen SCD	dec-13	1.000	150	-	150	Nee	Optimalisering van het EHRM-systeem is gereed. De beperkte kosten over 2018 (circa € 14.000) zijn in de exploitatie P-systeem meegenomen.
Bedrijfsvoering-krediet SCD	jan-14	500	350	-	350	Ja	Krediet is benodigd voor de reguliere bedrijfsvoering van het SCD. Bij uitgaven op dit krediet dienen de hieruit voortvloeiende kapitaallasten binnen de reguliere begroting van het SCD worden gedekt.
Klant- zaak- en archiefsysteem	okt-15	272	60	-	60	Nee	Het project KZA is inmiddels doorgestart. In lijn met de verdere standaardisering, de AVG wetgeving en het overstappen naar SAAS-oplossingen was de ingebruikname tijdelijk geparkeerd. Financiering 2019 vindt niet meer plaats vanuit het krediet. Deze kan dus afgesloten worden.
Vervangings-krediet ICT 2016	jan-16	1.500	420	345	75	Nee	Betreft projecten die deel uit maken van het ICT vervangingskrediet jaarschijf 2016. Dit restant wordt vrijgegeven.
ICT jaarschijf 2017	jul-16	8.800	7.864	2.588	5.276	Ja	Betreft projecten die deel uit maken van het ICT meer-jaren investeringsplan (MIP) jaarschijf 2017. Deels zijn projecten, in het kader van het IT-sourcingstraject, aangehouden.
ICT jaarschijf 2018	jul-18	1.530	1.530	739	791	Ja	Betreft projecten die deel uit maken van het ICT meer-jaren investeringsplan (MIP) jaarschijf 2018. Deels zijn projecten, in het kader van het IT-sourcingstraject, aangehouden.
Totaal		**14.552**	**11.010**	**4.179**	**6.831**		

CONCEPT

Bijlage 2: Overzicht van lasten en baten per taakveld 2018

(bedragen x € 1.000)

Programma / Taakveld		Begroting 2018			Begroting na wijziging (2e burap 2018)			Realisatie 2018		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en Bestuur										
0.1	Bestuur	1.693	3.677	1.984	2.025	4.039	2.014	1.915	4.008	2.094
0.4	Overhead	1.984	-	-1.984	2.075	-	-2.075	2.135	-	-2.135
0.10	Mutaties reserves	-	-	-	400	207	-193	400	207	-193
2.1	Verkeer en vervoer	454	454	-	728	793	65	772	801	29
2.5	Openbaar vervoer	728	728	-	728	728	-	748	728	-20
3.1	Economie	1.306	1.306	-	1.288	1.445	157	1.380	1.623	243
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	-	-	-	-	30	-	-30
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-	-	-	-	7	15	8
7.4	Milieubeheer	144	144	-	174	174	-	517	382	-135
8.1	Ruimtelijke ordening	75	75	-	75	75	-	124	75	-49
8.3	Wonen en bouwen	260	260	-	1.776	1.808	32	1.634	1.828	194
Totaal Beleid en Bestuur		**6.645**	**6.645**	**-**	**9.269**	**9.269**	**-**	**9.663**	**9.668**	**5**
Sociale Dienst Drechtsteden										
0.4	Overhead	18.367	-	-18.367	18.351	-	-18.351	19.555	50	-19.505
0.10	Mutaties reserves	-	-	-	-	1.515	1.515	-	1.306	1.306
6.3	Inkomensregelingen	118.471	123.290	4.819	120.280	125.689	5.409	120.561	126.165	5.604
6.4	Begeleide participatie	27.681	29.004	1.323	32.370	33.219	849	32.408	33.325	917
6.5	Arbeidsparticipatie	16.319	22.212	5.893	14.579	20.841	6.262	14.407	20.797	6.390
6.6	Maatwerkvoorzieningen WMO	3.552	4.134	582	4.402	4.346	-56	3.965	4.335	370
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	48.352	53.811	5.459	56.685	60.711	4.026	53.874	57.204	3.330
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	309	600	291	439	785	346	454	922	468
Totaal Sociale Dienst Drechtsteden		**233.051**	**233.051**	**-**	**247.105**	**247.105**	**-**	**245.223**	**244.104**	**-1.120**
Bedrijfsvoering										
0.1	Bestuur	922	1.012	90	1.300	1.550	250	1.111	1.361	250
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.225	1.225	-	-	-	-	-	-	-
0.4	Overhead	44.903	41.974	-2.929	52.524	48.364	-4.160	53.523	49.307	-4.216
0.8	Overige baten	-	-	-	-	-	-	-	85	85
0.10	Mutaties reserves	-	250	250	366	414	48	366	414	48
2.1	Verkeer en vervoer	4.686	6.775	2.089	6.565	8.565	2.000	6.885	9.001	2.116
0.61	OZB woningen	373	409	36	240	403	163	260	403	143
0.62	OZB niet woningen	1.496	1.640	144	961	1.613	652	1.039	1.613	574
0.63	Parkeerbelasting	155	169	14	95	224	129	105	224	119
0.64	Belastingen overig	92	101	9	657	447	-210	689	513	-176
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	2	2	-	8	2	-6	8	2	-6
7.2	Riolering	1.199	1.314	115	560	1.279	719	614	1.279	665
7.3	Afval	685	751	66	325	740	415	352	744	392
8.1	Ruimtelijke ordening	1.222	1.339	117	1.314	1.314	-	1.599	1.604	5
Totaal Bedrijfsvoering		**56.961**	**56.961**	**-**	**64.915**	**64.915**	**-**	**66.550**	**66.550**	**-**
Algemene dekkingsmiddelen										
0.5	Treasury	-	-	-		-	-	29	29	-
Totaal Algememe dekkingsmiddelen		**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**29**	**29**	**-**
Totaal		**296.657**	**296.657**	**-**	**321.289**	**321.289**	**-**	**321.464**	**320.350**	**-1.114**

CONCEPT

Bijlage 3: Gemeentelijke bijdragen 2018 per gemeente per programma

Dit zijn voorlopige cijfers. Het jaarresultaat 2018 van de uitvoering van de Wmo wordt op een later moment definitief. Dit, omdat de realisatiecijfers Wmo nog in concept zijn. De accountantscontrole is nog niet afgerond, bevindingen van de accountant kunnen aanleiding geven tot aanpassingen in de jaarrekening 2018. De definitieve gemeentelijke bijdragen over 2018 kunnen daarom nog afwijken.

(bedragen x € 1.000)

	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal 2018
Bureau Drechtsteden	**549**	**3.368**	**487**	**806**	**890**	**691**	**1.237**	**8.030**
Algemene inwonerbijdrage	113	668	100	167	182	141	250	1.620
Groeiagenda	202	1.195	180	298	325	252	448	2.900
Groeiagenda (invulling taakstelling)	-28	-165	-25	-41	-45	-35	-62	-400
Regionaal Platform Verkeersveiligheid	6	36	5	9	10	7	13	86
Waterbus	41	358	35	55	72	57	110	728
Klachtencommissie	2	12	2	3	3	2	4	28
Walstroom	5	32	5	8	9	7	12	77
Bestuur en staf	127	753	113	188	205	159	282	1.826
CIO office	81	480	72	120	131	101	180	1.165
Regiogriffie	**22**	**132**	**20**	**33**	**36**	**28**	**50**	**321**
Sociale Dienst Drechtsteden	**12.301**	**133.130**	**5.921**	**11.550**	**19.105**	**18.272**	**36.002**	**236.280**
Werk en Inkomen								
Participatie	343	6.756	133	183	586	582	1.494	10.077
Individuele studietoeslag	3	257	7	21	29	32	73	422
Impuls statushouders	49	287	24	72	78	61	109	680
Wsw	1.394	20.352	-	921	2.109	2.489	3.578	30.843
Inkomensondersteuning	5.435	57.303	2.123	5.113	8.258	7.805	16.361	102.398
Minimabeleid								
Minimabeleid	254	3.604	111	231	424	347	865	5.836
Kinderopvang	11	50	-	4	8	7	16	96
Bewindvoering	116	1.649	50	106	194	159	395	2.669
Maatwerkvoorz. Inkomenssteun	111	770	97	126	180	186	281	1.751
Preventief budgetbeheer	7	92	3	6	11	9	22	150
Wmo								
Huishoudelijke ondersteuning	865	5.627	635	804	1.105	962	1.992	11.990
Huishoudelijke hulp toelage	-12	-76	-	-13	-19	-16	-31	-167
Hulpmiddelen	181	1.156	141	251	339	196	638	2.902
Begeleiding en kortdurend verblijf	1.408	9.633	1.221	1.573	2.253	2.327	3.517	21.932
Vervoer	379	2.851	340	469	649	607	1.099	6.394
Overheveling budget maatwerkvoorzieningen	183	1.252	159	204	292	302	457	2.849
Budgetadvies en schuldbemiddeling								
Schuldhulpverlening	3	39	1	3	5	4	9	63
Apparaats- en uitvoeringskosten								
Apparaatskosten	1.571	21.530	873	1.477	2.605	2.213	5.126	35.395
Servicecentrum Drechtsteden	**1.484**	**15.470**	**2.160**	**1.767**	**3.289**	**2.158**	**4.333**	**30.661**
Basispakket	1.475	13.036	1.942	1.757	3.270	2.146	3.924	27.550
Additioneel en pluspakket	-	2.358	207	-	-	-	386	2.951
Resultaat 2018	9	76	11	10	19	12	23	160
Gemeentebelastingen Drechtsteden	**12**	**3.552**	**-**	**583**	**455**	**447**	**708**	**5.757**
Belastingactiviteiten	-	2.419	-	452	417	423	647	4.358
GEO-activiteiten	12	1.086	-	122	30	16	48	1.314
Resultaat 2018	-	47	-	9	8	8	13	85
Onderzoekcentrum Drechtsteden	**65**	**387**	**58**	**97**	**105**	**82**	**145**	**939**
Basispakket	65	387	58	97	105	82	145	939
Totaal	**14.433**	**156.039**	**8.646**	**14.836**	**23.880**	**21.678**	**42.475**	**281.988**

CONCEPT